

BIBLIOTEKARZ ZACHODNIOPOMORSKI

KWARTALNIK ISSN 0406-1578 INDEKS 35263

W NUMERZE

**Lucjan Bąbolewski,
Monika Kwaśniak**

Model systemu zarządzania
jakością w sieci bibliotek
publicznych województwa
zachodniopomorskiego

Urszula Wenta

Komunikowanie
międzykulturowe
w bibliotece

Anna Cielniak

Biblioteka w oczach
młodszego bibliotekarza

**Sylwia Janusz,
Aleksandra Skiba**

Więści z normalizacji:
typy dokumentów
i ich oznaczenia

Agata Michalska

Dzieje rodu von Schlieffen
— nowy nabytek w kolekcji
pomeraników Książnicy
Pomorskiej

Grzegorz Piskorz

Finis coronat opus

nr 3-4/2008

BIBLIOTEKARZ ZACHODNIOPOMORSKI

KWARTALNIK PL ISSN 0406-1578 INDEKS 35263

KSIAŻNICA POMORSKA
IM. STANISŁAWA STASZICA
W SZCZECINIE

ZACHODNIOPOMORSKIE
POROZUMIENIE BIBLIOTEK

KOSZALIŃSKA BIBLIOTEKA
IM. JOACHIMA LELEWELA
W KOSZALINIE

STOWARZYSZENIE
BIBLIOTEKARZY POLSKICH
Okręg Zachodniopomorski

ROCZNIK XLIX
NR 3–4 (131)
SZCZECIN 2008

Spis treści

Od redakcji 5

ARTYKUŁY

Lucjan Bąbolewski, Monika Kwaśniak

Model systemu zarządzania jakością w sieci bibliotek publicznych
województwa zachodniopomorskiego 6

Urszula Wenta

Komunikowanie międzykulturowe w bibliotece 11

Cielniak Anna

Biblioteka w oczach młodszego bibliotekarza 19

Sylwia Janusz, Aleksandra Skiba

Więści z normalizacji: typy dokumentów i ich oznaczenia 32

Agata Michalska

Dzieje rodu von Schlieffen — nowy nabytek w kolekcji pomeraników
Książnicy Pomorskiej 36

Grzegorz Piskorz

Finis coronat opus 40

POŻEGNANIA

Wiesława Dziechciowska

Barbara Drzewiecka (1930–2008) 43

KOMUNIKATY I SPRAWOZDANIA

Daniel Ziarkowski

Konferencja „Polskie Biblioteki Cyfrowe” 44

Aleksandra Zybłewska

III Forum Młodych Bibliotekarzy — okiem organizatora 46

Małgorzata Zychowicz

Tydzień Bibliotek 2008 w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej 51

<i>Władysław Michnał</i> Spotkanie z kulturą Goleniowa w ramach VIII spotkań regionalnych w Książnicy Pomorskiej	57
<i>Cecylia Judek</i> Święto bibliotekarzy kołobrzeskich	62
<i>Sylvia Komorek</i> Jak świętują szkolne biblioteki? — o Międzynarodowym Miesiącu Bibliotek Szkolnych.....	65
<i>Anna Imbiorowicz</i> Herbatka u Herberta	68
<i>Halina Filip</i> Plenerowa czytelnia prasy	70
<i>Halina Filip</i> Noc z bibliotecznymi „duchami”	72
<i>Małgorzata Zychowicz i Przemysław Nowaczek</i> Kronika	74

OD REDAKCJI

Szanowne Koleżanki, Szanowni Koledzy!

Oddajemy w Państwa ręce kolejny łączony numer „Bibliotekarza Zachodniopomorskiego” za 2008 rok. Znajdą w nim Państwo m.in. artykuły będące odbiciem nieustającej refleksji środowiska bibliotekarskiego nad potrzebami czytelników, ale i nad naszą własną satysfakcją zawodową, która przekłada się na jakość i oddziaływanie naszej pracy na środowisko lokalne.

Jednocześnie jest to ostatni numer, który trafia do Państwa w tym kształcie. Od następnego roku planujemy częściową reorganizację pisma, w tym rozbudowanie go o nowe działy. Planujemy też uruchomienie wkrótce strony internetowej pisma, na której znajdą Państwo informacje ułatwiające współpracę z nami. Oczywiście, nie rezygnujemy z dotychczasowego zakresu tematycznego artykułów i układu działów. Czekamy zatem na Państwa teksty. Prosimy jedynie (nie jest to obowiązkowe, lecz mile widziane) o uzupełnienie ich o własne zdjęcie portretowe, które w postaci miniaturki będzie publikowane przy tytule danego artykułu.

W tym miejscu pragniemy serdecznie Państwa Czytelników oraz Szanownych Autorów przeprosić za nieścisłości, dotyczące numeracji stron oraz korelacji tytułów niektórych artykułów ze spisem treści, które wkradły się do poprzedniego numeru!

Lucjan Bąbolewski, Monika Kwaśniak

MODEL SYSTEMU ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ W SIECI BIBLIOTEK PUBLICZNYCH WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Sprawowanie ustawowego obowiązku nadzoru merytorycznego nad bibliotekami przez bibliotekę wojewódzką przy jednoczesnym stosowaniu procedur zarządzania jakością (TQM), wymaga określenia standardów pracy bibliotek poszczególnych szczebli, wzorców, do których biblioteki mogłyby się odnosić. Prawidłowa diagnoza stanu biblioteki jest możliwa tylko wówczas, kiedy ustalony zostanie wzorzec — „jak być powinno”, do którego odnieść możemy dzisiejsze — „jak jest”. Tylko w takim wypadku określenie mocnych i słabych stron funkcjonowania instytucji ma sens i służy jej dalszemu rozwojowi. Nadzór sprawowany przy pomocy procedur i narzędzi mierzenia jakości pracy ma na celu wspieranie i rozwój placówki a nie, jak często się to dzieje, jałowe recenzowanie jej działalności.

Brak ogólnopolskich standardów pracy bibliotek poszczególnych typów skłonił nas do rozpoczęcia prac nad własnymi rozwiązaniami. Rozpoczęliśmy dyskusję w gronie instruktorów Książnicy. W wyniku dyskusji i prac redakcyjnych powstał projekt dokumentu, w którym zawarliśmy propozycje standardów we wszystkich obszarach działalności. Pracę nad końcowym kształtem dokumentu przenieśliśmy następnie na forum konferencji dyrektorów bibliotek powiatowych w Szczecinku i w Gryficach — Trzebiatowie. Dyskusja dotyczyła przede wszystkim modelu współczesnych bibliotek publicznych, ich bazy materialnej, struktur organizacyjnych, miejsca i roli w środowiskach lokalnych. Przyjęliśmy, iż wypracowane standardy muszą uwzględniać aktualny stan prawa, realia ustrojowo-organizacyjne, rzeczywistość materialną i zasady sztuki bibliotekarskiej. Za oczywistą uznaliśmy również zasadę wspólnego wypracowywania rozwiązań, tak aby całe środowisko bibliotekarskie mogło uczestniczyć w procesie projektowania zmian, a następnie wprowadzania ich w życie.

Punktem wyjścia do dyskusji na temat standardów pracy bibliotek były wyniki wstępnej diagnozy stanu bibliotek w województwie, a w szczególności ich słabych stron. Za najważniejsze problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości uznaliśmy: funkcjonowanie i kompletność sieci bibliotecznej, podnoszenie kwalifikacji kadry bibliotekarskiej, poprawę bazy materialnej i oferty zbiorów bibliotecznych, informatyzację bibliotek. Pracę nad standardami rozpoczęliśmy więc od próby odpowiedzi na pytania jak w tych obszarach być powinno. Jakie biblioteki będą spełniały oczekiwania społeczności lokalnych, w których funkcjonują, cieszyły się zadowoleniem czytelników. Oczywiście poprawność metodologiczna zmuszała by nas do zapytania o oczekiwa-

nia co do pracy bibliotek wszystkich ich „odbiorców”. Niestety nie dysponowaliśmy odpowiednim potencjałem badawczym do zebrania w pełni reprezentatywnego materiału do dalszej analizy, bazować więc musieliśmy na własnym doświadczeniu i wrywkowo zebranych informacjach, głównie od organizatorów bibliotek. Tego rodzaju badania będą musiały zostać przeprowadzone w przyszłości, a ich wyniki stanowić będą podstawę do przeprowadzenia ewentualnych zmian w całym systemie zarządzania jakością pracy bibliotek w województwie.

Zanim zapoznamy się ze Standardami pracy publicznych bibliotek samorządowych, kilka słów o normach ISO

Dla lepszego funkcjonowania biblioteki wskazane jest poznanie aktualnych norm dotyczących sprawnego działania instytucji. Normy ISO serii 9000 odnoszą się do zarządzania jakością w każdym obszarze działalności instytucji, zatem również biblioteki.

Trzy normy: ISO 9000: 2000, ISO 9001: 2000, ISO 9004: 2000 pod wspólnym tytułem Systemy Zarządzania Jakością odnoszą się do pojęć i terminologii, wymagań, a także wytycznych stosowanych w systemach zarządzania jakością. Służą zdobyciu certyfikatu, jak również doskonaleniu systemu jakości w instytucji. Warto poznać wyżej wymienione normy, aby zdiagnozować istniejące tendencje w zarządzaniu organizacją, również — biblioteką. Nie znaczy to, że każda z bibliotek musi uzyskać certyfikat jakości ISO 9001, jednak dzięki stałemu doskonaleniu systemu zarządzania jakością część polskich bibliotek publicznych już uzyskała międzynarodowy Certyfikat Systemu Zarządzania Jakością ISO 9001. I zapewne będzie ich coraz więcej.

Wcześniejsze poznanie norm ISO serii 9000 pozwoli na bardziej wnikliwą analizę wskaźników zawartych w „Standardach pracy publicznych bibliotek samorządowych województwa zachodniopomorskiego”.

W 2006 roku została wydana norma Polska Norma — ISO 11620: 2006 pt. Informacja i dokumentacja. Wskaźniki funkcjonalności bibliotek. Norma systematyzuje definicje i określa wskaźniki funkcjonalności bibliotek i ich opisy, np. poziom satysfakcji użytkowników z usług biblioteki, ocenę skuteczności dotarcia do populacji docelowej objętej usługami, kosztów usług biblioteki w przeliczeniu na użytkownika, kosztów tworzenia pozycji bibliograficznej, norma zawiera wskaźniki do oceny efektywności wyszukiwania dokumentów, wskaźniki do oceny stopnia wykorzystania dokumentów i wiele innych, obrazujących działalność bibliotek. W normie PN – ISO 11620: 2006 zostały również opracowane metody obliczania poszczególnych wskaźników, np.:

Procent Żądanych tytułów w Zbiorach

$$A/B \times 100\%$$

gdzie A — jest liczbą żądanych tytułów będących w posiadaniu biblioteki (w próbie) a B — ogólną liczbą żądanych tytułów w próbie;

Koszt Wypożyczenia

$$A/B$$

A — jest sumą kosztów stałych biblioteki w pełnym roku finansowym, wyrażona w odpowiedniej walucie a B — ogólną liczbą wypożyczeń w tym samym okresie

Za pomocą powyższego algorytmu możemy określić koszt usług biblioteki w odniesieniu do liczby wypożyczeń. Norma proponuje 36 wskaźników oraz 47 algorytmów na ich przeliczenie. Przeliczając je określimy tylko miejsce biblioteki w trudnej i długotrwałej drodze do uzyskania „doskonałości”, bowiem norma nie zawiera optymalnych wzorów funkcjonowania bibliotek. Dopiero porównując obliczone wskaźniki ze wskaźnikami innych, podobnych bibliotek możemy określić stan rozwoju biblioteki, lub z góry musimy założyć do jakich wartości wskaźników ma dążyć rozwój biblioteki. Poniżej prezentujemy propozycję Standardów pracy publicznych bibliotek samorządowych województwa zachodniopomorskiego.

PROPONOWANE STANDARDY PRACY BIBLIOTEKI GMINNEJ

STANDARDY	WSKAŹNIKI
1. Biblioteka jest samodzielną instytucją kultury.	<ul style="list-style-type: none"> - biblioteka jest wpisana do RIK jako samodzielna instytucja kultury, - biblioteka posiada właściwą dokumentację organizacyjną (statut, regulamin organizacyjny, regulaminy wewnętrzne), - działalność merytoryczna biblioteki odbywa się w oparciu o rozporządzenie Ministra Kultury i inne akty prawne regulujące prowadzenie dokumentacji bibliotecznej, - biblioteką kieruje dyrektor z przygotowaniem bibliotekarskim powołany po zasięgnięciu opinii biblioteki sprawującej nadzór merytoryczny, - biblioteka tworzy i realizuje wieloletni program rozwoju, - biblioteka tworzy i realizuje roczny plan pracy, - inicjuje tworzenie nowych placówek bibliotecznych w miarę potrzeb oraz wspiera inicjatywy lokalne w tym zakresie. Koordynuje wielkość i zasięg sieci filii bibliotecznych w gminie, - biblioteka opracowuje plan finansowy.
2. Biblioteka dysponuje odpowiednią bazą lokalową i środkami materialnymi do prowadzenia działalności.	<ul style="list-style-type: none"> - biblioteka zajmuje samodzielny lokal (o powierzchni około 200 m₂) umożliwiający prawidłowe wypełnianie zadań, położony w dogodnej dla czytelników lokalizacji, - biblioteka wyposażona jest w odpowiednią infrastrukturę techniczną, a w szczególności: telekomunikacyjną i informatyczną, - lokal jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych, - organizator zapewnia środki budżetowe na prawidłowe funkcjonowanie biblioteki, w szczególności na: <ol style="list-style-type: none"> a) opłatę kosztów stałych, b) zakup zbiorów (książek w ilości minimum średniej województwa zachodniopomorskiego na 100 mieszkańców z tendencją wzrostową do wartości wskaźnika ministerialnego; prasy, multimediiów), c) szkolenia pracowników, d) utrzymanie odpowiedniego standardu środków technicznych obecnych w bibliotece, - lokal biblioteki i jego zewnętrzne otoczenie są estetyczne i sprzyjają rozwojowi czytelnictwa.

<p>3. Biblioteka zatrudnia pracowników odpowiednio przygotowanych do wykonywanych zadań</p>	<ul style="list-style-type: none"> - w bibliotece zatrudnieni są bibliotekarze z wykształceniem co najmniej na poziomie studiów zawodowych licencjackich, odpowiednim do wykonywanych zadań, - kadra bibliotekarska ustawicznie doskonali się zawodowo, a w szczególności systematycznie uczestniczy w formach doskonalenia organizowanych przez bibliotekę wojewódzką i bibliotekę powiatową, - bibliotekarze znają aktualne przepisy prawa dotyczące funkcjonowania bibliotek.
<p>4. Biblioteka gromadzi materiały biblioteczne uwzględniając rozpoznane potrzeby środowiska.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - biblioteka rozpoznaje problemy środowiska lokalnego, analizuje jego potrzeby i dostosowuje ofertę biblioteczną do tych potrzeb z uwzględnieniem potrzeb osób dotychczas nie korzystających z biblioteki, - kształtuje gusta czytelnicze przez odpowiednią strukturę zakupu, - aktualizuje i unowocześnia zbiory biblioteczne, - biblioteka promuje swój księgozbiór, - biblioteka analizuje trafność przygotowanej przez siebie oferty.
<p>5. Biblioteka pełni funkcję informacyjną.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - biblioteka zapewnia dostęp do nowoczesnego warsztatu informacyjnego, w tym: <ul style="list-style-type: none"> a) katalogów bibliotecznych, b) komputerowych baz danych, c) odpowiednich zbiorów informacyjnych, d) bezpłatnego dostępu do Internetu, - biblioteka jest włączona w biblioteczną sieć komputerową na poziomie powiatowym, wojewódzkim, ogólnopolskim, - biblioteka jest ośrodkiem informacji regionalnej, lokalnej, - biblioteka promuje swoją działalność informacyjną.
<p>6. Zbiory biblioteczne dostępne są dla wszystkich czytelników.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - biblioteka zapewnia dostęp do zbiorów dla różnych kategorii czytelników w czasie otwarcia dostosowanym do ich potrzeb, - biblioteka na równych prawach udostępnia swoje zbiory wszystkim czytelnikom bez względu na miejsce zamieszkania, - biblioteka ułatwia dostęp czytelnikom do zbiorów innych bibliotek w kraju i za granicą, m.in. poprzez wypożyczenia międzybiblioteczne, - biblioteka tworzy w miarę potrzeb punkty biblioteczne na terenie gminy, - biblioteka likwiduje bariery w dostępie do księgozbioru, wypracowuje metody i sposoby dotarcia do czytelnika.
<p>7. Biblioteka prowadzi działalność kulturalno-oświatową.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - biblioteka jest animatorem działań kulturalnych w gminie, - biblioteka prowadzi działania popularyzujące czytelnictwo, - biblioteka współpracuje z organizacjami środowiskowymi i instytucjami w przeprowadzaniu imprez kulturalno-oświatowych, - biblioteka bierze udział w działaniach kulturalno-oświatowych biblioteki powiatowej, - biblioteka promuje swoją działalność kulturalną i oświatową.

<p>8. Biblioteka aktywnie funkcjonuje w powiatowej sieci bibliotecznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - biblioteka systematycznie kontaktuje się z biblioteką powiatową, - biblioteka zasięga opinii biblioteki powiatowej w sprawach merytorycznych organizacyjnych, - biblioteka przygotowuje na prośbę biblioteki powiatowej analizy potrzeb użytkowników na poziomie gminy, - kadra biblioteki uczestniczy w szkoleniach organizowanych przez bibliotekę powiatową, - biblioteka zgłasza bibliotece powiatowej zapotrzebowanie na szkolenia, określając ich tematykę, - biblioteka współdziała w przygotowaniu kalendarza imprez kulturalnych na terenie powiatu i je promuje, - biblioteka przygotowuje sprawozdania ze stanu czytelnictwa w gminie, - biblioteka wspólnie z innymi bibliotekami w powiecie opracowuje plan rozwoju bibliotekarstwa na swoim terenie działania, - aktywnie uczestniczy w powiatowej sieci informatycznej bibliotek.
---	--

Monika Kwaśniak

kierownik Działu Metodycznego Książnicy Pomorskiej

Lucjan Bąbolewski

dyrektor Książnicy Pomorskiej

Urszula Wenta

KOMUNIKOWANIE MIĘDZYKULTUROWE W BIBLIOTECE

Rozwój wszechstronnej współpracy międzynarodowej we wszystkich dziedzinach życia opiera się na kontaktach z przedstawicielami innych kultur. Świat się bardzo „skurczył”, w związku z czym coraz częściej zachodzi potrzeba komunikowania międzykulturowego w relacjach interpersonalnych, negocjacjach handlowych, kontaktach zawodowych. Mało jest instytucji, które mogą pozwolić sobie na izolację od świata i nowoczesnych systemów przepływu informacji. Dziś kontakty zawodowe dotyczą nie tylko wielkiej polityki, handlu, biznesu, sportu i turystyki. Współpraca i partnerstwo są rozwijane na szeroką skalę przez instytucje edukacji i kultury, w tym biblioteki. Wraz z wejściem Polski do Unii Europejskiej, w ramach licznych programów w bibliotekach odbywają staże zawodowe bibliotekarze z wielu krajów, organizowane są międzynarodowe konferencje i sympozja, na podstawie obustronnych umów rozwija się współpraca partnerska, rośnie zainteresowanie usługami bibliotecznymi ze strony czytelnika obcojęzycznego i to nie tylko z krajów Wspólnoty, ale i spoza niej. Kontakty bibliotek na różnych płaszczyznach sięgają od Ameryki Północnej po kraje Dalekiego Wschodu. W związku z powyższym bibliotekarze, z racji wykonywania swych czynności zawodowych, coraz częściej stają wobec konieczności kontaktu z przedstawicielami innych kultur. Umiejętność komunikowania należy do najważniejszych kompetencji zawodowych bibliotekarza. Obecnie, gdy komunikowanie międzykulturowe jest coraz powszechniejsze, posiadane przez bibliotekarzy umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej mogą okazać się niewystarczające. Znajomość procesów komunikacji międzykulturowej oraz nabywanie interkulturowych kompetencji stają się nieodzowne. Ich poziom bowiem stanowi o skuteczności procesu komunikowania.

Komunikowanie jest procesem symbolicznym, intencjonalnym, złożonym i dynamicznym. Między nadawcą i odbiorcą istnieją interakcje, gdzie informacje werbalne i niewerbalne tworzą gęstą sieć połączeń. Słowa, które wypowiadamy i gesty, które wykonujemy mogą być odbierane przez odbiorców inaczej niż się spodziewamy. Słowa i gesty są konwencjonalne. Ich znaczenia są zależne od grup ludzi i kultury, do której przynależą. Każdy uczestnik komunikacji posiada tożsamość, czyli koncepcję własnej osoby. Jest ona wynikiem naszej świadomości członkostwa w danej grupie społecznej, a także poczucia wartości i emocjonalnego zaangażowania wynikających z tego członkostwa. Różnice międzykulturowe ujawniają się między innymi na polu przynależności płciowej, orientacji seksualnej, wyznawanej religii, ról kobiety i mężczyzny, hierarchii w miejscu pracy, relacjach pomiędzy pracą a życiem prywatnym,

poziomach formalności w języku i zachowaniu, komunikowania niewerbalnego i organizacji czasu. Różne kultury odmiennie traktują śmiech, poczucie humoru, płacz, mówienie „prosto z mostu”, żarty z samego siebie. Skuteczna komunikacja międzykulturowa musi być pozbawiona niezrozumiałych dla odbiorcy kodów kulturowych. Wymaga to otwartości, zdolności akceptowania odmiennego rozumienia i interpretowania świata, wrażliwości wobec innych wartości oraz ciekawości świata.

Tymczasem pierwsze kontakty z inną kulturą mogą być często nacechowane niechęcią kulturową, na którą składają się takie postawy jak: etnocentryzm, uprzedzenia, stereotypy, a nawet rasizm, seksizm i homofobia.

Etnocentryzm to pogląd, zgodnie z którym własna grupa jest centrum wszystkiego, a członkowie innej grupy i kultury są oceniani według kryteriów właściwych rodziemu kręgowi kulturowemu. Etnocentryzm przeszkadza obiektywnie ocenić to co jest inne, obce, niezgodne z normami kultury rodzimej. Brak obiektywizmu w takich sytuacjach rodzi napięcie, a nasze oceny i wnioski są zazwyczaj fałszywe.

Upředzenia to skłonności do pochopnego oceniania innych na podstawie ich przynależności grupowej, oparte na błędnych i niezmiennych generalizacjach. Są one przekazywane przez rodziców, szkołę, a wzmacniane przez środki masowego przekazu i Internet. Powodem upředzeń mogą być: uogólniona niechęć do innej grupy, pochodzenie i wygląd, status społeczny, różnice kulturowe i obyczajowe, cechy osobowe.

Stereotypy są uproszczonymi i uogólnionymi obrazami narodu, grupy społecznej lub jej członków. Obejmują wiedzę, przekonania i oczekiwania obserwatora na temat danej grupy i są nacechowane emocjonalnie. I tak, Niemcy są pracowici, Szwajcarzy punktualni, Polacy gościnni. Są to przykłady stereotypów pozytywnych. Istnieją również stereotypy negatywne: Szkoci są skąpi, Włosi porywczy, Turcy okrutni.

Dyskryminacja to niesprawiedliwe traktowanie innych ze względu na ich przynależność grupową oparta na upředzeniach i negatywnych stereotypach.

Komunikacja międzykulturowa jest aktem porozumiewania się ludzi o odmiennych kulturach religijnych, etnicznych, narodowych. Są to różnice w zakresie idei, wartości, norm, potrzeb, zachowań, przekonań, wzorów myślenia i zachowania. Podczas komunikacji z ludźmi należącymi do innych kultur następuje konfrontacja z językiem, zasadami i normami, które różnią się od naszych. Skuteczne komunikowanie międzykulturowe wymaga od nas relatywizmu kulturowego, czyli postawy, która zakłada poznawanie i rozumienie innych kultur według im właściwych kategorii i wartości. Nie rezygnując z własnej tożsamości kulturowej staramy się spojrzeć na inną kulturę bez ciężaru upředzeń i stereotypów. Świadomość własnego etnocentryzmu i stereotypowych przekonań jest nieodzowna w przewyżczeniu upředzeń czy dyskryminacji oraz niezbędna aby wchodzić w interakcje z innymi na wspólnej płaszczyźnie. Inne przeszkody utrudniające komunikację międzykulturową to zakładane podobieństwo, różnice językowe, błędne interpretacje sygnałów niewerbalnych, skłonność do formułowania sądów wartościujących, wysoki poziom lęku i napięcia.

Założenie, że ludzie są wystarczająco podobni, aby się bez trudu komunikować, trzymanie się prostych schematów procesu komunikacji, nieznanostwo języka niewriterbalnego obcej kultury, odrębność wartości oraz usztywniające napięcie i lęk to główne bariery w komunikowaniu międzykulturowym. W przewyciężaniu ich istotną rolę odgrywają posiadane kompetencje językowe. Pojęcie to, wywodzące się od Chomsky'ego, oznaczało poznanie samego kodu językowego lub podsystemów językowych (fonologii, ortografii, morfologii, składni, leksyki), w oderwaniu od sytuacji komunikacyjnej. W rezultacie, uczący się języka obcego posiadali większą wiedzę o języku niż rzeczywistą zdolność posługiwania się nim w sytuacjach komunikacyjnych. Obecnie, w nauczaniu języków obcych nadrzędnym celem jest rozwijanie kompetencji komunikacyjnych ucznia, które mają wymiar kulturowy, a nawet interkulturowy. Język i kultura nie są traktowane oddzielnie, lecz wzajemnie się przenikają. Kultura wyraża się poprzez język, a znajomość języka jest warunkiem uczestnictwa w kulturze. Ucząc się języków obcych nabywamy kompetencje kulturowe poprzez odkrywanie, systematyzowanie, klasyfikowanie informacji dotyczących np. historii, geografii, życia społeczno-politycznego, literatury, sztuki i innych dziedzin życia. W dobie Internetu oraz podróży wirtualnych i rzeczywistych, możliwości zdobywania i doskonalenia tych kompetencji są nieograniczone. Człowiek kompetentny kulturowo jest zdolny do aktywnego uczestnictwa w kulturze obcojęzycznej dzięki temu, że rozumie i poprawnie interpretuje różne wytwory tej kultury (teksty pisane i mówione, symbole, język ciała). Posiada umiejętność opisywania obcokrajowcom własnej kultury, obyczajów, zwyczajów, norm postępowania. Wreszcie, potrafi zauważać i interpretować różnice kulturowe. Skuteczna komunikacja międzykulturowa nie będzie możliwa bez wiedzy na temat roli kultury w procesie komunikacji i jej wpływu na język werbalny i zachowania niewriterbalne. Edward Hall dzieli kultury na wysoko- i niskokontekstowe. W kulturach wysokokontekstowych, do których należą społeczeństwa Azji i Ameryki Południowej, przekaz zawarty jest w całym pakiecie komunikacyjnym. Znaczenie jest sygnalizowane przez przekaz werbalny, ale towarzyszą mu niewriterbalne aspekty komunikatu. Aby zrozumieć przekaz nadawcy musimy nie tylko znać język werbalny jakim się posługuje, ale w takim samym stopniu rozumieć mimikę i gesty jakie mu towarzyszą. Przedstawiciele kultur wysokokontekstowych preferują komunikowanie niewriterbalne, wykorzystują kontekst sytuacyjny i obyczajowy jako źródło informacji, korzystają z rozwiniętych sieci informacyjnych i kontaktów, są przyzwyczajone do wtężyć, przerywania i dygresji w trakcie komunikowania.

Kultury niskokontekstowe, do których należą społeczeństwa zachodnioeuropejskie, charakteryzuje znaczna przewaga elementu werbalnego nad pozostałymi czynnikami procesu komunikowania. Są zorientowane na bezpośredni, jasny i precyzyjny przekaz słowny, język niewriterbalny ma dla nich znaczenie drugorzędne, wymagają uszczegółowienia tła i źródła informacji, przekazują i dawkują informację zgodnie z potrzebami, oczekują instrukcji od osoby kompetentnej.

Położenie kultur w skali kontekstu kulturowego

WYSOKI KONTEKST

- Daleki Wschód
- kraje arabskie
- kraje śródziemnomorskie
- kraje czarnej Afryki
- Ameryka Południowa
- Europa Środkowo-Wschodnia
- Australia
- Ameryka Północna
- Skandynawia
- Niemcy
- Szwajcaria

NISKI KONTEKST¹

O skuteczności komunikowania międzykulturowego w ogromnym stopniu decyduje znajomość języka niewerbalnego (języka ciała) i zachowań niewerbalnych. Częścią repertuaru komunikacyjnego są: mimika, gesty, dystans interpersonalny, spojrzenia i pozycja ciała. Przedstawiciele każdej kultury przyswajają sobie reguły dotyczące zachowań niewerbalnych właściwe dla własnej kultury. W kontaktach międzykulturowych przedstawiciele różnych grup kulturowych wnoszą ze sobą specyficzne kulturowo systemy zachowań niewerbalnych. Niektóre z nich, takie jak zachowania związane z pozdrawianiem się są wspólne dla wielu kultur, inne zaś wyraźnie się różnią. Obserwowane przez odbiorcę zachowania niewerbalne są interpretowane nieświadomie i automatycznie. Często niosą zupełnie inne znaczenie niż jest to przyjęte w kręgu kulturowym odbiorcy. Przykładem może być skinienie głowy przez Bułgara, który to gest wcale nie oznacza „tak” jak przywykliśmy, lecz „nie”. Japończyk kiwający głową i powtarzający „hai” czyli „tak” wcale nie musi oznajmiać nam, że się z nami zgadza czy coś potwierdza, lecz jedynie, że nas z uwagą słucha. Również dystans między rozmówcami jest różny w zależności od kultury. Mieszkańcy Bliskiego Wschodu na przykład utrzymują znacznie krótszy dystans podczas rozmowy niż Europejczycy czy Amerykanie. Mieszkańcy krajów śródziemnomorskich i krajów arabskich znacznie częściej utrzymują kontakt wzrokowy podczas rozmowy, niż robią to ludzie z północy Europy i USA. Przedstawiciele kultur dalekowschodnich rzadziej i krócej utrzymują kontakt wzrokowy podczas rozmowy, szczególnie, jeśli zachodzą różnice w hierarchii społecznej między rozmówcami. Także dotyk, mimo, że jest jednym z najbardziej intymnych zmysłów, służy do komunikowania

---

¹ M. Szopski: *Komunikowanie międzykulturowe*. Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2005, s. 90.

się pomiędzy ludźmi (również w sferze zawodowej). Ludzie z tzw. kultur kontaktowych komunikują się ze sobą w większej bliskości, zwracają się bezpośrednio do rozmówcy, utrzymują kontakt wzrokowy w czasie rozmowy oraz często wymieniają dotyk. Do kontaktowych należy np. kultura arabska, śródziemnomorska, latynoska. Kraje Europy Północnej, Japonia, Chiny i inne kraje Dalekiego Wschodu to kultury niekontaktowe. Od czynników kulturowych i demograficznych, takich jak wiek, płeć i pozycja społeczna zależy również dystans jaki zachowujemy podczas interakcji. Większą odległość zachowują Niemcy, Chińczycy, Japończycy, Anglicy, mniejszą — Latynosi, Włosi, Hiszpanie, Polacy.

Dystans w komunikowaniu

0 do 30 cm	dystans intymny
30 cm do 120 cm	dystans osobisty
120 cm do 350 cm	dystans towarzyski
350 cm i więcej	dystans publiczny ²

Jerzy Nikitorowicz definiuje komunikację międzykulturową jako rozmowę kultur, w której uczestniczą równorzędni partnerzy, którzy poprzez wzajemne obcowanie, wymianę kulturową, dialog, wzbogacają siebie i swoje kultury³³. Ten sam autor określa kompetencje do komunikacji międzykulturowej jako nabyte określone dyspozycje i umiejętności warunkujące efektywne funkcjonowanie w przestrzeni wielokulturowości, powstałe na gruncie wiedzy o swojej i kulturach innych, umiejętności językowych oraz gotowości do kontaktów z przedstawicielami odmiennych grup kulturowych⁴⁴. Kompetencje do komunikacji międzykulturowej charakteryzuje między innymi:

- wiedza dotycząca swojej grupy kulturowej i grupy (grup), z którą się kontaktujemy,
- umiejętność komunikacji w językach obcych,
- otwartość na odmienne zachowania i tolerancja (świadomość kontekstu sytuacyjnego, umiejętność wytrzymywania napiętych relacji),
- empatia czyli zdolność do wczuwania się w położenie i sposób myślenia partnera z obcej kultury poprzez bycie zainteresowanym tym, co ma do powiedzenia i przekazania,
- elastyczność czyli gotowość do uczenia się nowości, zdolność do szybkiego przestawiania się, umiejętność korygowania własnych schematów myślenia i spontaniczność,
- policentryzm czyli uznawanie samodzielności innych kultur,

² Tamże, s. 109.

³ J. Nikitorowicz: *Kompetencje do komunikacji międzykulturowej w przestrzeni wielokulturowej*. [W:] *Komunikowanie społeczne w edukacji. Dyskurs nad rolą komunikowania*. Pod red. W. Maliszewskiego. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, cop. 2006, s. 208.

⁴ Tamże, s. 2008.

- gotowość do interkulturowego uczenia się, tj. traktowania interkulturowych sytuacji jako sytuacji, które mogą być źródłem nowej wiedzy, nie zaś zagrożeniem,
- gotowość do akulturacji czyli gotowość, po dłuższym pobycie za granicą, do przyjmowania i uznawania za własne wartości, norm i sposobu myślenia kraju goszczącego,
- świadomość synergii czyli sprzyjanie powstawaniu jakościowych nowości, które nie są typowe ani dla jednej ani dla drugiej kultury,
- zdolność do akomodacji czyli przyswajanie reguł komunikacyjnych kultury z którą jesteśmy w interakcji bez rezygnacji własnych wartości i własnego sposobu myślenia.

Bibliotekarze coraz częściej stają się uczestnikami sytuacji, w których zachodzi komunikowanie międzykulturowe. Z roku na rok wzrasta liczba czytelników wywodzących się z różnych obszarów kulturowych. Rozwijają się też kontakty zawodowe bibliotekarzy z przedstawicielami tego zawodu w innych krajach europejskich, nie tylko członków UE. Aby móc porozumiewać się kompetentnie, bibliotekarz powinien posiadać wiedzę o sobie samym i o przedstawicielach innych kultur, z którymi będzie się kontaktować. Pozwoli to uniknąć interpretacji i oceny zachowania osoby z innego kręgu kulturowego poprzez pryzmat kultury rodzimej. Ponadto bibliotekarz musi być przyjął postawę otwartości i ciekawości oraz relatywizmu kulturowego, unikać uprzedzeń i stereotypów, właściwie wykorzystywać posiadane umiejętności komunikacyjne. Powinien starać się poprawić kompetencje komunikacyjne uważnie słuchając innych, rozpoznając trudności i bariery językowe, poszerzając znajomość języka niewerbalnego oraz rozumiejąc potrzeby, wartości, przekonania oraz postawy osób, z którymi się komunikuje.

Bibliotekarz posiadający wysokie kompetencje międzykulturowe potrafi:

- dostosowywać własne style komunikowania się do potrzeb komunikacyjnych ludzi pochodzących z innych kręgów kulturowych;
- umiejętnie selekcjonować i analizować docierające do niego informacje;
- aktywnie słuchać bez osądów;
- radzić sobie z lękiem i niepewnością;
- być elastycznym i otwartym na współpracę;
- przewidywać zachowania innych;
- komunikować się w językach obcych.

Aby bibliotekarze mogli rozwijać umiejętności radzenia sobie w sytuacjach wymagających kontaktu z przedstawicielami innych kultur i skutecznie komunikować się z partnerami w bibliotekach powinny być organizowane:

- szkolenia przekazujące wiedzę o innych kulturach, pomagające rozumieć źródła i konsekwencje różnic kulturowych, wspomagające rozwój umiejętności umożliwiających radzenie sobie w kontaktach międzykulturowych;

- warsztaty dla osób i grup uczestniczących w międzynarodowych wymianach, celem których jest dostarczenie wiedzy o kulturze kraju-partnera wymiany, a także praca nad wzajemnym postrzeganiem, stereotypami i oczekiwaniami;
- tzw. „żywa biblioteka”, czyli tworzenie miejsc dialogu międzykulturowego, tj. otwartej i pełnej szacunku wymiany poglądów pomiędzy osobami lub grupami mającymi różne pochodzenie etniczne, kulturę, język, religię i dziedzictwo. „Żywa biblioteka” jest szansą bezpośredniego dotarcia do osób zamkniętych w przeróżnych stereotypach i zweryfikowania wielu krzywdzących i fałszywych przekonań na ich temat;
- forum dyskusyjne na stronie internetowej biblioteki, służące wymianie poglądów i informacji;
- panele dyskusyjne, tj. spotkania będące polem do dyskusji i wymiany myśli.

Międzykulturowe uczenie się jest procesem indywidualnym, ciągłym, wymagającym systematyczności oraz przełamywania istniejących w nas przekonań i stereotypów. Może być dla bibliotekarza kolejnym wyzwaniem, dającym możliwość samorealizacji, rozwijania własnej tożsamości i kreowania tożsamości międzykulturowej poprzez przełamywanie barier oraz kształtowanie postaw tolerancji i otwartości.

Na zakończenie kilka przykładów dotyczących zwyczajów występujących w różnych krajach, które mogą być pomocne w komunikowaniu się z partnerami z tych krajów:

1. W Bułgarii jest zwyczaj skinięcia głowy w odpowiedzi „nie”.
2. W Wielkiej Brytanii czekający na przystanku na autobus ustawiają się w kolejce.
3. Chińczycy przedstawiając się podają najpierw nazwisko a potem imię.
4. Nie można rozmawiać z Niemcem trzymając jedną rękę w kieszeni.
5. Niegrzecznie jest patrzeć prosto w oczy współrozmówcy pochodzącemu z Azji.
6. Brytyjczycy uczestniczący w konferencji nie lubią być aktywnie włączani w prezentację.
7. Podczas rozmowy Arabowie stoją bliżej siebie niż Europejczycy.
8. Francuzi rzadko piją herbatę i traktują ją raczej jako napój-lekarstwo.
9. W Hiszpanii przyjęte jest zwracanie się do przełożonego po imieniu.
10. W Niemczech w kontaktach służbowych preferuje się formę pisemną.

Bibliografia:

1. Bolten J.: *Interkulturowa kompetencja*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2006.
2. *Komunikowanie społeczne w edukacji. Dyskurs nad rolą komunikowania*. Pod red. Wojciecha J. Maliszewskiego. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, cop. 2006.

3. Matsumoto D., Juang L.: *Psychologia międzykulturowa*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2007.
4. *Mosty zamiast murów. Podręcznik komunikacji interpersonalnej*. Red. Naukowy John Stewart. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2005.
5. „Poradnik bibliotekarza 2007”, nr 2. Warszawa: Wydawnictwo SBP, 2007.
6. Szopski M.: *Komunikowanie międzykulturowe*. Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2005.
7. *W dialogu języków i kultur. Konferencja Naukowa: 15–16 stycznia 2007*. Warszawa: Lingwistyczna Szkoła Wyższa, 2007.
8. <http://frse.org.pl>
9. <http://metopia.blog.pl>
10. <http://users.id.uw.edu.pl>

Urszula Wenta

pracownik Oddziału Wymiany i Darów Książnicy Pomorskiej
wieloletnia kierowniczką Czytelni Naukowej Książnicy Pomorskiej

Cielniak Anna

BIBLIOTEKA W OCZACH MŁODSZEGO BIBLIOTEKARZA

Praca rozumiana jako proces aktywności fizyczno-umysłowej skierowana jest przede wszystkim na zaspokojenie potrzeb życiowych każdej jednostki. Odgrywa jedną z najważniejszych ról w naszym życiu, ponieważ wyznacza nam zarówno pozycję zawodową jak i społeczną. Wybór zawodu — przed którym stoi młody człowiek — określi zatem jego późniejszą przyszłość materialną jak i poziom zadowolenia wynikający z wykonywanej pracy. Milian L. określa pracę jako wyznacznik wszelkich sukcesów życiowych każdego człowieka, łącznie z życiem rodzinnym i w relacjach towarzyskich¹.

Na wartość pracy składają się, zatem trzy wyznaczniki:

- zarobki;
- prestiż;
- poziom zadowolenia z pracy.

Wymienione wyznaczniki wyrażają atrakcyjność danej pracy. Należy jednak rozumieć, że w przypadku każdej jednostki może pojawić się inna hierarchia wartości².

Wybór wykonywanej przez nas pracy jest niezwykle trudnym zadaniem. Niestety często bywa również tak, że na wybór wpływa przypadek lub brak zatrudnienia w tym zawodzie, który chcielibyśmy wykonywać. Decydujemy się wówczas na taką pracę, która być może nie wpłynie na nasz poziom zadowolenia wynikający z jej wykonywania, ale umożliwi nam po prostu zwykłą egzystencję. W dobie szybko rozwijającej się techniki, jaką dziś mamy, najczęściej młode osoby wybierają zawody rozwijające się związane z ekonomią, elektroniką itp. lub decydują się na wyjazd za granicę w celu poprawienia swojej sytuacji materialnej.

Co jednak z zawodami, które postrzegane są wciąż przez nasze społeczeństwo jako przestarzałe, niemające przed sobą przyszłości? Takim zawodem jest chociażby zawód bibliotekarza. Dlaczego wciąż zdarzają się osoby, które wybierają studia „Informacja Naukowa i Bibliotekoznawstwo” lub osoby, które jeszcze bez zdobytego wykształcenia w tym zawodzie, decydują się na pracę w bibliotece? Jak ocenia to młodszy bibliotekarz oraz czym kieruje się wybierając ten zawód? Odpowiedzi na te pytania postaram się udzielić w części badawczej niniejszego opracowania.

Pomysł na przeprowadzenie badań w tym zakresie zrodził się po konferencji „Kultura organizacyjna w bibliotece”, która odbyła się dn. 4–6 czerwca 2007 w Bibliotece

¹ Milian Lech: *Praca — osobowość — kierowanie*, Częstochowa, Wyd. Politechniki Częstochowskiej, 2002. s. 10.

² Tamże, s.10.

Uniwersyteckiej im. Jerzego Giedrojcia w Białymstoku. Podczas tej konferencji został wygłoszony referat Agnieszki Liszki z Biblioteki Głównej Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu „Być czy mieć” — wpływ kultury organizacyjnej na satysfakcję zawodową i warunki pracy młodszych bibliotekarzy. Wnioski z tego referatu dotyczące sytuacji młodszego bibliotekarza poparte badaniami ankietowymi, zainspirowały nas — pracowników Biblioteki Głównej Politechniki Szczecińskiej do wielu przemyśleń: jak na zawód bibliotekarza patrzą nasi najmłodszy pracownicy. Postanowiłam przeprowadzić tę ankietę w naszej bibliotece, oczywiście za zgodą autorki.

Zanim przystąpię do przedstawienia wyników badań ankietowych, przytoczę kilka słów o zawodzie bibliotekarza.

Bibliotekarz to pracownik zatrudniony w bibliotece i wykonujący czynności związane z jej funkcjonowaniem. W potocznym rozumieniu jest nim każdy wykwalifikowany pracownik podstawowej działalności bibliotecznej. Funkcja, rola i zajęcia bibliotekarza zmieniały się na przestrzeni wieków. Wzrost znaczenia biblioteki jako skarbnicy myśli ludzkiej oraz instrumentu jej rozpowszechniania i rozwijania przyczynił się do uwydatnienia pozycji bibliotekarza w społeczeństwie, a zarazem do rozpoczęcia procesu przeobrażenia dotychczasowego zajęcia w zawód.³

W naszej rzeczywistości odczuwam rozgoryczenie ponieważ zawód bibliotekarza kojarzony jest niestety z nudą, niskimi zarobkami oraz możliwością wykonywania go bez wyższego wykształcenia. Osoby nie pracujące w tym środowisku nie wiedzą jednak, że wymagania stawiane bibliotekarzom wciąż rosną. Coraz mniej osób pracujących w bibliotekach ma średnie wykształcenie. Często są to osoby po dwóch fakultetach, znające języki obce. Praca w bibliotece nie jest już tą pracą, co kiedyś. Biblioteki weszły w dobę komputeryzacji. Musimy podążać za nowinkami postępu cywilizacyjnego i to tak aby, dostosować się szybko do potrzeb naszych czytelników. Pamiętać również należy, że od bibliotekarza wymaga się nie tylko kompetencji, ale i pozytywnego nastawienia do czytelnika, z zainteresowaniem szukającego odpowiedzi na nurtujące go pytania. Czy jest tak jednak w rzeczywistości? Na pewno są w bibliotekach także osoby negatywnie nastawione do czytelnika i zgłaszanych przez niego problemów. Na to, niestety nic nie poradzimy, ponieważ w każdym zawodzie znajdują się osoby, które wykonują swoją pracę bez większego zaangażowania i pasji.

Współczesny kodeks bibliotekarza, który odnajdujemy na łamach strony www.stowarzyszenia-bibliotekarzy-polskich.pl już we wstępie podaje: „Podstawowymi wartościami moralnymi, określającymi misję zawodu są ochrona wolności intelektualnej, prawa do swobodnego wyrażania myśli, prawa do swobodnego dostępu do wiedzy, informacji i kultury oraz przestrzeganie zasady neutralności w sprawach ideologii, życia politycznego i religii. Bibliotekarze i pracownicy informacji winni być

---

³ *Bibliotekarstwo*, (red. Żmigrodzki Z.): Warszawa, SBP, 1998. s. 382.

osobami godnymi zaufania publicznego, ekspertami pośredniczącymi pomiędzy czytelnikami i użytkownikami informacji a zasobami piśmienniczymi i informacyjnymi, których użytkownicy ci potrzebują do realizacji swoich różnorodnych zadań i celów. [...] Bibliotekarze i pracownicy informacji, dbając o zapewnienie wysokiej jakości świadczonych usług stale doskonalą swoją wiedzę i umiejętności oraz starają się w pełni wykorzystywać profesjonalne kompetencje w pracy zawodowej.”⁴ Każdy bibliotekarz powinien znać zasady postępowania oraz odzwierciedlać je w swojej pracy. Wszystkim bibliotekom, jak i ich użytkownikom zatem pozostaje życzyć, aby było jak najwięcej bibliotekarzy z powołania, a nie z przypadku.

Zasadnym jest więc postawienie pytania, jak młodszy bibliotekarz jest nastawiony do swojego zawodu? Czy zdaje sobie sprawę z roli, jaką pełni i czy praca przynosi mu satysfakcję? Mam nadzieję, że w odpowiedzi na nie, choć w pewnym stopniu pomogą nam przeprowadzone badania. Odpowiedzi te są dla autorki niniejszego opracowania niezwykle ważne. Od ponad 3 lat kieruje ona pracą dużego Oddziału (liczącego 8 osób). Opinie wyrażone w tej ankiecie są więc istotne zarówno dla bezpośredniego przełożonego jak i dla kierownictwa Biblioteki Politechniki Szczecińskiej w kształtowaniu wizerunku biblioteki.

Badania diagnostyczne zostały przeprowadzone w Bibliotece Politechniki Szczecińskiej na grupie 10 osobowej z najkrótszym stażem pracy. Ankieta zawierała pytania otwarte i zamknięte. Łącznie 32. Jest załącznikiem do niniejszego opracowania. Pracowania statystyczne wyników zostały sporządzone na podstawie:

- zliczenia danych w Excelu;
- zaprezentowania danych w formie diagramów i wykresów.

Wiek i wykształcenie.

Wszystkie osoby ankietowane posiadają wyższe wykształcenie o różnej specjalizacji: ekonomia, socjologia, pedagogika, ochrona środowiska, politologia, architektura, elektronika i telekomunikacja. Wśród ankietowanych znalazły się same kobiety. Cztery osoby w przedziale wiekowym 24–27 lat, jedna w przedziale wiekowym 28–31, cztery pomiędzy 32–35 i jedna powyżej 35 roku życia.

W badanej grupie 5 osób podjęło studia podyplomowe w zakresie „Informacja Naukowa i Bibliotekoznawstwo”.

Ilość przepracowanych lat w bibliotece

Średnia przepracowanych lat: 3,5 roku. W tym pracownik z najkrótszym stażem przepracował 2 lata, a pracownik z najdłuższym stażem 8 lat.

⁴ Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich — serwis informacyjny [online], Polska, Warszawa, 22.05.2005 [Dostęp: 22.04.2008]. Dostępny w Internecie: http://ebib.oss.wroc.pl/sbp/kodeks_etyki.html

Na pytanie „Czy jest to Twoja pierwsza praca?”

Respondenci odpowiedzieli następująco:

- 50% tak;
- 50% nie.

Poziom satysfakcji z wykonywanej pracy

100% badanej populacji lubi wykonywaną przez siebie pracę oraz twierdzi, że spełnia ona ich oczekiwania. Głównymi argumentami za są:

- kontakt z ludźmi;
- miła i spokojna atmosfera w pracy;
- charakter pracy i wykonywane obowiązki;
- godziny pracy.

Poziom satysfakcji z wykonywanej pracy aż 60% ocenia jako wysoki, a 40% jako średni. 90% jest zadowolonych z atmosfery panującej w pracy.

Dwuczynnikowa teoria motywacji F. Herzbergana podaje, że na poziom zadowolenia z wykonywanej pracy mają wpływ poniższe elementy.⁵

Dwuczynnikowa teoria motywacji F. Herzberga

Źródło: Zarządzanie zasobami ludzkimi, Warszawa: CeDeWu, 2004, Wydawnictwa Fachowe na podstawie R.W. Griffin, Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa, PWN, 1996, s.465

⁵ Zarządzanie zasobami ludzkimi, (red. Golnau W.): Warszawa, CeDeWu, 2004. s. 24.

W kwestionariuszy zostały wskazane następujące czynniki, które mogą mieć wpływ na poziom zadowolenia z wykonywania pracy.

Czynniki higieny: atmosfera, zarobki, satysfakcja z pracy, warunki pracy, sprawna organizacja pracy, stałość zatrudnienia.

Czynniki motywacyjne: warunki socjalne, nagrody, szkolenia, kursy.

Czynniki te należało (w pytaniu 11) uszeregować wg skali od 1 do 10. Przy czym 1- oznacza czynnik najbardziej liczący się w pracy, a 10 — najmniej ważny.

Ankietowani w/w czynniki podali w następującej kolejności:

- 1 — satysfakcja z pracy,
- 2 — warunki pracy,
- 3 — zarobki,
- 4 — stałość zatrudnienia,
- 5 — atmosfera,
- 6 — sprawna organizacja pracy,
- 7 — szkolenia, kursy oraz warunki socjalne,
- 8 — nagrody.

Oznacza to, że pomimo niskich zarobków dla większości ankietowanych najważniejsza jest satysfakcja z wykonywanej pracy. Poziom satysfakcji z wykonywanej pracy odzwierciedla się w samym wykonywaniu jej. Im osoba jest bardziej zadowolona ze swojej pracy, tym lepiej ją wykonuje. W przypadku naszej biblioteki to się potwierdziło.

Nasza przyszłość w bibliotece

Pytania nr 8, 21, 22 dotyczą sytuacji każdej badanej osoby. Jak postrzega siebie w zawodzie bibliotekarza? Czy ma zamiar pracować w tym zawodzie do emerytury? Czy myśli o zmianie pracy?

50% deklaruje chęć zmiany, głównym czynnikiem są niestety niskie zarobki. Jednakże 60% osób uważa, że będzie pracować do emerytury.

Zauważa się tu pewną nieprawidłowość. Można przypuszczać, że dla większość praca w bibliotece jest tą pracą, którą chcą wykonywać. Ale sytuacja materialna zmusza ich do szukania innych rozwiązań, poprawiających ich byt.

Postawa wobec czytelnika

Na pytanie: jakie podejście do czytelnika prezentują pracownicy Twojej biblioteki?", ankietowani mieli do wyboru następujące odpowiedzi:

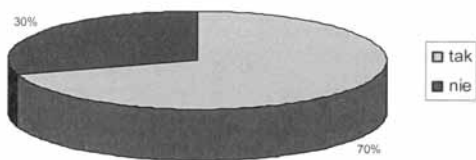
- „czytelnik ma zawsze rację”,
- „czytelnik to wróg numer jeden dla pracowników biblioteki”,
- „co będziemy się śpieszyć niech czytelnicy poczekają”,

- „należy zrobić wszystko, aby czytelnik wyszedł z biblioteki jak najmiej obsłużony”.

Wszyscy ankietowani zgodnie zaznaczyli ostatnią odpowiedź. Zatem satysfakcja równoważy efekt pracy.

Motywowanie i wykorzystywanie kompetencji w pracy

Młoda osoba przystępująca do pracy chce odpowiednio wykorzystywać swoją wiedzę i możliwości oraz być do tego odpowiednio motywowana. Motywacja w pracy odgrywa ważną rolę, gdyż „jest siłą sprawczą, energią, która popycha ludzi w stronę pożądanych przez nich rezultatów”⁶.

Źródło: opracowanie własne

70% respondentów deklaruje, że wiedza ich i kompetencje są odpowiednio wykorzystywane oraz,

że są przez swoich przełożonych motywowani do rozwoju zawodowego. Jednak 30% twierdzi, że tak nie jest. Przyczyna być może tkwi w tym, że biblioteka jako organizacja ma zbyt słabo sprecyzowane zasady działania. Młodej osobie do aktywnego działania potrzebne jest ciągłe podnoszenie poprzeczki, sprawiedliwe ocenianie, stosowanie systemu nagród i kar. Niestety często zdarza się, że zaniedbana praca rzadko spotyka się z naganą, a dobra często nie ma szansy na nagrodę. W bibliotekach nadal panuje zasada, że nagroda przysługuje wszystkim, bo jest przez nich wypracowana, nie zawsze zaś za dobrze wykonaną pracę. Zniechęca to często do dalszego rozwoju i wysiłku w pracy.

Wpływ na organizację swojego stanowiska pracy

Istotne znaczenie ma również to czy osoba ma możliwość decydowania o wyglądzie swojego miejsca pracy, stanowiska. To pozytywnie wpływa na samopoczucie pracownika. Połowa ankietowanych deklaruje, że ma taką możliwość. Aż 90% badanych utożsamia się ze swoją firmą i zna główne zadania, wizje i strategię firmy. A 80% jest informowanych o kłopotach lub sukcesach swojej firmy oraz bierze udział w organizowanych przez zakład pracy imprezach.

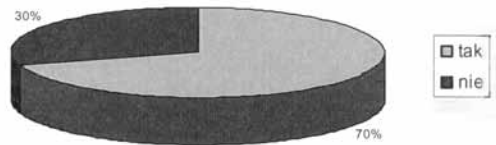
⁶ *Psychologia społeczna*, Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2002. s. 79.

Poziom zadowolenia z zarządzania biblioteką

Istotne znaczenie w pracy odgrywa zarządzanie nią. Na pytanie: czy odpowiada Ci zarządzanie biblioteką, w której pracujesz 70% ankietowanych deklaruje, że tak, 30% jest niezadowolona.

Najczęściej wymienianymi zaletami są:

- brak sztywnego podziału obowiązków;
- każda jednostka ma możliwość wypowiedzenia się;
- decyzje dotyczące biblioteki podejmowane są kolektywnie;
- sprawna organizacja pracy;
- harmonogram pracy.

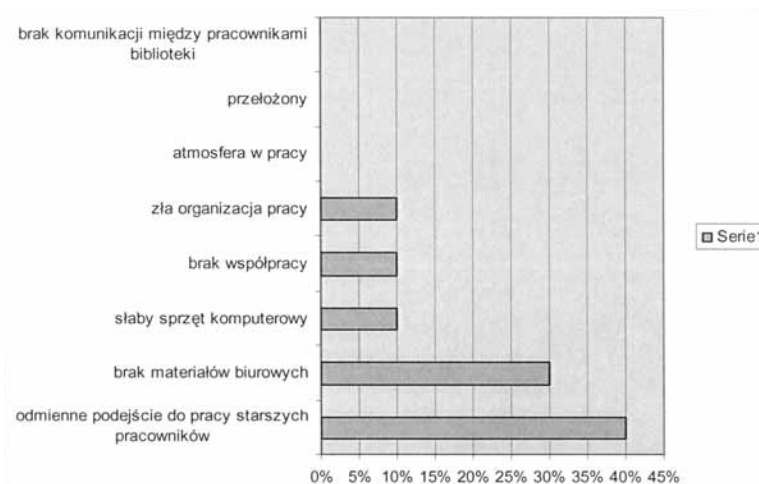

Źródło: opracowanie własne

Przyczyny niezadowolenia w pracy

Głównym powodem niezadowolenia jest to, że w naszej pracy powinno być bardziej formalnie i mniej stronniczo. 70% deklaruje, że najbardziej w pracy przeszkadzają im niskie zarobki, nieadekwatne do zdobytego wykształcenia. Ponadto negatywny wpływ tzw. „starej kadry”, brak odgórnej mobilizacji, wymagające remontu pomieszczenia, błędny wizerunek bibliotekarzy oraz niska pozycja społeczna.

Trudności wynikające w pracy

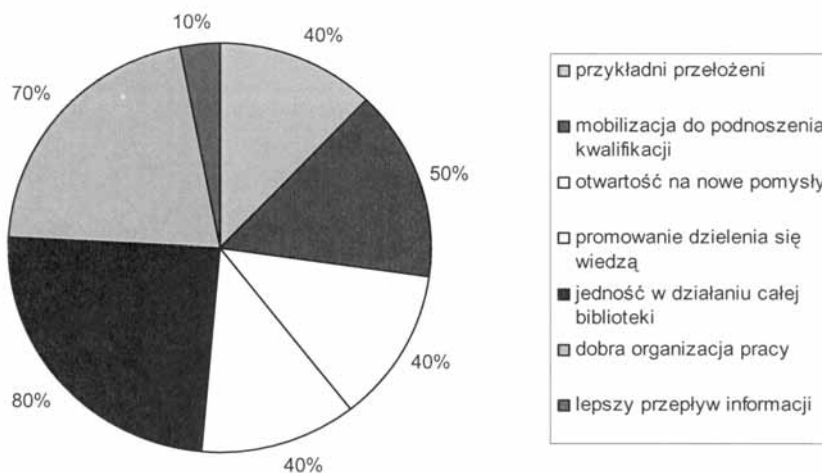
Źródło: opracowanie własne

Młoda osoba przystępująca do pracy ma wiele oczekiwań związanych ze swoim miejscem w organizacji do której przystąpiła. Jednakże na tej drodze napotyka na wiele trudności z tym związanych. Ankietowani na pytanie „co utrudnia Ci pracę?” najczęściej odpowiadali (40%), że odmienne podejście do pracy „starszych pracowników”, 30% przyznaje, że brak materiałów biurowych niekorzystnie wpływa na pracę, kolejne trudności to słaby sprzęt komputerowy, brak współpracy oraz zła organizacja pracy. Atmosfera w pracy, przełożeni i brak komunikacji między pracownikami biblioteki nie zostały przez respondentów zaznaczone.

Oczekiwania bibliotekarzy

Oczekiwania bibliotekarzy w stosunku do miejsca pracy przedstawiają się w następująco. Młodzi bibliotekarze mając do wyboru kilka odpowiedzi najczęściej zaznaczali, że jedność w działaniu całej biblioteki jest najważniejsza (80%). Kolejno 70% deklaruje, że bez dobrej organizacji pracy, nie ma szansy na dobre jej wykonanie. Ponadto ważna jest dla 50% ankietowanych mobilizacja do ciągłego podnoszenia kwalifikacji, jak i otwartość na nowe pomysły, przykładni przełożeni, dzielenie się wiedzą oraz lepszy przepływ informacji.

Oczekiwania młodszych bibliotekarzy

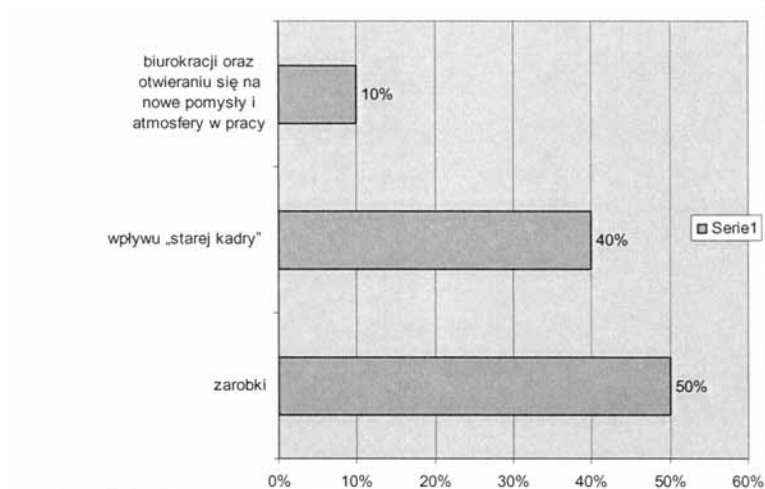
Źródło: opracowanie własne

Często, niestety, bywa tak, że oczekiwania jednostek w różnym wieku są inne, być może dlatego tak często ankietowani zaznaczali, że negatywnie odbierają wpływ „starej kadry”. Młodzi pełni pomysłów, otwarci na różnorodność w działaniu mają „wysoki mur” do przebicia. Często zdarza się, że pomysły ich są nie wykonywane.

Stosunek do pracy zatem zmieniły się pod wpływem zaistniałych czynników:

- zarobków (50%);
- wpływu „starej kadry” (40%);
- biurokracji oraz otwieraniu się na nowe pomysły i atmosferę w pracy (10%)

Trudności wynikające w pracy

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując wyniki badań z przeprowadzonej ankiety mogę stwierdzić, że osoby z najkrótszym stażem, pracujące w naszej bibliotece są zadowolone z wykonywanej pracy. Robią to z pasją, ponieważ same dokonały wyboru, że chcą pracować w tym zawodzie. Dowodem na to jest również fakt, że 5 osób deklaruje chęć kontynuowania nauki na kierunku „Informacja Naukowa i Bibliotekoznawstwo”. Podpisujemy się również pod tym, że jesteśmy dumni z zawodu jaki wykonujemy oraz z biblioteki w której pracujemy. Uważamy, że praca w bibliotece jest ciekawym zajęciem, dającym satysfakcję z jej wykonywania.

Niepokojące jest niestety to, że młodzi ludzie często napotykają na trudności w realizowaniu się. Te trudności wiążą się najczęściej z negatywnym wpływem „starej kadry”, która nieprzychylnie ocenia nasze poczynania i nie wspiera naszych nowatorskich czasem pomysłów. Ale konflikt pokoleń zawsze istniał i istnieć będzie. Możemy jedynie trwać w swoim przekonaniu o słuszności działania i robić wszystko, aby nie zniechęcić się do dalszej pracy i z tą samą pasją pracować przez kolejne lata. Mamy również nadzieje, że w przyszłości poprawi się sytuacja materialna bibliotekarzy. Smutne jest bowiem to, że większość z nas woli zarabiać więcej i nie mieć możliwości rozwoju zawodowego niż zarabiać mniej, ale móc się rozwijać.

Bibliografia

1. Milian Lech, Praca — osobowość-kierowanie, Wyd. Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2002.
2. Bibliotekarstwo, (red. Żmigrodzki Z.) Warszawa, SBP, 1998.
3. http://ebib.oss.wroc.pl/sbp/kodeks_etyki.html
4. Zarządzanie zasobami ludzkimi, Golnau W.,(red.) Warszawa, CeDe-Wu, 2004.
- 5, Psychologia społeczna, (Cialdini R.B., Kenrick D.T., Neuberg S.L), Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2002.

ANKIETA

Wybraną odpowiedź proszę podkreślić lub zaznaczyć poprzez pogrubioną czcionkę

1. Wiek 20–23   24–27   28–31   32–35   powyżej
 Płeć K   M

Wykształcenie
 średnie bibliotekarskie   średnie nie bibliotekarskie jakie? .....
 wyższe bibliotekarskie   wyższe nie bibliotekarskie jakie? .....
 inne jakie? .....

2. Ilość lat przepracowanych w bibliotece?
 .....
3. Czy jest to Twoja pierwsza praca? Jeśli nie to, dlaczego pracujesz w tym zawodzie, w tej bibliotece
 Tak
 Nie
4. Czy lubisz wykonywaną przez siebie pracę?
 Tak — dlaczego?
 Nie — dlaczego?
5. Czy odpowiada Ci zarządzanie biblioteką, w której pracujesz?
 Tak — dlaczego?
 .....
 Nie — dlaczego?
 .....
6. Co najbardziej przeszkadza Ci w pracy?
 .....
7. Czy zawód, który wybrałeś / wybrałaś spełnił Twoje oczekiwania?
 Tak
 Nie — dlaczego? .....
8. Czy myślisz o zmianie pracy?
 Tak   Nie

9. Czy jesteś poprzez przełożonych motywowany / motywowana do rozwoju zawodowego?
Tak   Nie
10. Czy w miejscu Twojej pracy decydujesz sam o położeniu komputera i organizacji swojego stanowiska? Jeśli nie to od czego lub kogo jest to uzależnione?
Tak   Nie
11. Proszę uporządkować poprzez przypisanie kolejnych numerów od 1 — najważniejszy do 10 — najmniej ważny, co najbardziej liczy się dla Ciebie w pracy?
- atmosfera
  - zarobki
  - satysfakcja z pracy
  - warunki pracy
  - sprawna organizacja pracy
  - szkolenia, kursy
  - stałość zatrudnienia
  - warunki socjalne
  - nagrody
  - inne — jakie?
12. Czy jesteś informowany / informowana o kłopotach lub sukcesach Twojej firmy?
Tak   Nie
13. Czy utożsamiasz się ze swoją firmą?
Tak   Nie
14. Czy znasz główne zadania, wizję, strategię firmy?
Tak   Nie
15. Czy jesteś zadowolony i dumny z zawodu i biblioteki w której pracujesz?
Tak   Nie — dlaczego?
.....
16. Czy czujesz, że Twoja wiedza i kompetencje są odpowiednio wykorzystywane?
Tak   Nie
17. Czy czujesz, że masz wpływ na rozwój miejsca swojej pracy?
Tak   Nie
18. Czy obecnie kształcisz się lub doksztalasz? Jeśli tak to, w jakim kierunku?
Tak   Nie
- Czy bierzesz udział w organizacji różnych imprez, które organizowane są w Twojej bibliotece, ale wykraczają poza zakres Twoich obowiązków?
Tak — dlaczego?
.....
Nie — dlaczego?
.....
19. Jakie podejście do czytelnika — klienta prezentują pracownicy Twojej biblioteki?
- czytelnik ma zawsze racje
  - czytelnik to wróg numer jeden dla pracowników biblioteki
  - co będziemy się spieszyć niech czytelnicy poczekażą
  - należy zrobić wszystko aby czytelnik wyszedł z biblioteki jak najmilej obsłużony
  - inną — jaką?

20. Planujesz pracować w tym zawodzie do emerytury?

Tak   Nie

21. Czy masz ochotę zmienić zawód, miejsce pracy?

Tak — dlaczego?

.....
Nie

22. Czy atmosfera w Twoim miejscu pracy jest miła?

Tak

Nie — dlaczego?

.....
23. Czy spotykasz się z koleżankami z pracy poza godzinami pracy ?

Tak   Nie

24. Czy w miejscu Twojej pracy istnieje osoba mentora (pracownika o bogatszym doświadczeniu zawodowym, najczęściej zajmującego wyższe stanowisko, którego głównym zadaniem jest wspieranie rozwoju i efektywności pracy podopiecznego a zarazem pomoc w aklimatyzacji w miejscu pracy)?⁷

Tak   Nie

25. Co ma negatywny wpływ na Twoją satysfakcję z pracy?

26. Czy lubisz swoje miejsce pracy

Tak

Nie — dlaczego?

.....
27. Co utrudnia Ci pracę? Możliwość wyboru kilku odpowiedzi.

- brak materiałów biurowych itp.
- słaby sprzęt komputerowy
- atmosfera w prac
- przełożony
- brak współpracy
- brak komunikacji między pracownikami biblioteki
- odmienne podejście do pracy starszych pracowników
- zła organizacja pracy
- inne — jakie?

28. Czego oczekujesz od miejsca pracy? Możliwość wyboru kilku odpowiedzi.

- przykładnych przełożonych
- mobilizacji do ciągłego podnoszenia kwalifikacji
- otwartości na nowe pomysły
- promowania dzielenia się wiedzą
- akceptacją większego poziomu ryzyka podejmowanych pomysłów

---

⁷ R. Jaros: *Zadowolenie z pracy. W: Skuteczniej, sprawniej z większą satysfakcją.* Łódź, 2005 s. 1001.

-
- dobrej organizacji pracy
  - lepszego przepływu informacji
  - jedności w działaniu całej biblioteki
  - większej pensji
  - inne — jakie?
29. Jakbyś ocenił / oceniła Twój poziom satysfakcji z wykonywanej pracy zawodowej?
- bardzo wysoki
  - wysoki
  - średni
  - niski
  - brak
30. Jak byś ocenił / oceniła poziom warunków pracy w Twojej bibliotece?
- bardzo wysoki
  - wysoki
  - średni
  - niski
  - brak
31. Czy stosunek do pracy zmieniłby się pod wpływem zaistniałych czynników. Możliwość wyboru kilku odpowiedzi.
- zarobki
  - atmosfera w pracy
  - wpływ „starej kadry”
  - straszna biurokracja, opór gdy się chce wprowadzić nowe pomysły
  - inne – jakie
32. Z którym stwierdzeniem najbardziej się utożsamiasz? Proszę wybrać tylko jedną odpowiedź.
- wole więcej zarabiać i nie mieć możliwości rozwoju zawodowego
  - wole mniej zarabiać, ale mieć możliwość rozwoju
  - nie interesuje mnie szczególnie ani rozwój ani zarobki ważna jest dla mnie atmosfera w pracy

Anna Cielniak

kierownik Oddziału Udostępniania Zbiorów
Biblioteki Głównej Politechniki Szczecińskiej

Sylwia Janusz, Aleksandra Skiba

WIEŚCI Z NORMALIZACJI: TYPY DOKUMENTÓW I ICH OZNACZENIA

W Ośrodku Informacji Gospodarczej i Prawnej Książnicy Pomorskiej znajdują się różne typy dokumentów normalizacyjnych. Oznaczone są one szeregiem cyfr poprzedzonych symbolami literowymi, które nie zawsze są zrozumiałe dla czytelników, ale niezbędne do prawidłowej identyfikacji i wyszukania dokumentu. Różnorodność oznaczeń jest wynikiem samodzielnej działalności normalizacyjnej Polskiego Komitetu Normalizacyjnego jak i jego współpracy z europejskimi i międzynarodowymi organizacjami normalizacyjnymi.

Najważniejszym dokumentem normalizacyjnym jest norma. Stosuje się ją na zasadzie dobrowolności. Jest powszechnie dostępna, ustala zasady, wytyczne lub charakterystyki odnoszące się do różnych rodzajów działalności. Opracowywana jest przez komitety techniczne na szczeblu narodowym lub międzynarodowym, a istotnym elementem kończącym pracę nad jej przygotowaniem jest przekazanie projektu do akceptacji w formie ankiety powszechnej. Aktualizacja zbioru norm przeprowadzana jest na podstawie wykazów norm wycofanych oraz uzupełnień w postaci: zmian, poprawek, arkuszy interpretacyjnych i errat. Wszystkie normy publikowane przez PKN posiadają symbol PN oznaczający Polską Normę. Normy opracowywane wyłącznie przez PKN oznaczane są symbolem literowym od A do Z. Dokumenty będące efektem współpracy międzynarodowej posiadają oznaczenia identyfikujące organizacje, które je tworzą. Są to: Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna (ISO), Międzynarodowa Komisja Elektrotechniczna (IEC), Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN), Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki (CENELEC), Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych (ETSI), Międzynarodowy Specjalny Komitet ds. Zakłóceń Radioelektrycznych (CISPR). Każdej organizacji przyporządkowany jest symbol dokumentu normalizacyjnego często będący akronimem jej nazwy własnej. Powiązanie tych symboli np. PN-ISO, PN-ETSI oznacza, że do Polskiej Normy został wdrożony dokument opracowany przez daną organizację międzynarodową. Umieszczone na końcu numeru dodatkowe oznaczenia literowe wskazują odpowiednio na zmianę, poprawkę lub arkusz interpretacyjny.

Czytelnicy Informacji Gospodarczej i prawnej mogą skorzystać z norm o następujących oznaczeniach:

PN-A...do PN-Z... — Polska Norma,

PN-ISO — norma międzynarodowa ISO wprowadzona do PN,

PN-IEC — norma międzynarodowa IEC wprowadzona do PN,

PN-EN — norma europejska CEN lub CENELEC wprowadzona do PN,
PN-EN ISO — norma międzynarodowa ISO wdrożona do normy europejskiej wprowadzona do PN,
PN-ISO/IEC — norma międzynarodowa ISO i IEC wprowadzona do PN,
PN-EN ISO/IEC — norma międzynarodowa ISO i IEC, oraz CEN lub CENELEC wprowadzona do PN,
PN-ETS — norma europejska ETSI wprowadzona do PN,
PN-EN ETSI — norma europejska ETSI wprowadzona do PN,
PN-EN ISP — dokument europejski znormalizowanych profili wprowadzony do PN,
PN-ISO/IEC ISP — dokument międzynarodowy ISO i IEC znormalizowanych profili wprowadzony do PN,
PN-ENV — projekt normy europejskiej wprowadzony do PN,
PN-ENV ISO — projekt normy europejskiej wdrażający normę ISO wprowadzony do PN,
PN-CR — raport CEN wprowadzony do PN,
PN-CR ISO — raport ISO przyjęty przez CEN wprowadzony do PN,
PN-CISPR — norma międzynarodowa CISPR wprowadzona do PN,
PN-HD — dokument harmonizacyjny CEN lub CENELEC wprowadzony do PN,
Skróty identyfikujące poprawki, zmiany i arkusze interpretacyjne:
A — zmiana międzynarodowa lub europejska wprowadzona do PN,
Az — zmiana krajowa,
AC — poprawka międzynarodowa lub europejska wprowadzona do PN,
Ap — poprawka krajowa,
AK — arkusz krajowy wprowadzony do PN-EN, PN-ISO, PN-IEC,
IS — arkusz interpretacyjny.

Ustawa o normalizacji z 2002 roku wprowadziła możliwość opracowywania przez PKN dokumentu normalizacyjnego o niższej randze niż norma. Może on być wyłącznie wprowadzeniem europejskich i międzynarodowych dokumentów normalizacyjnych takich jak: porozumienia, przewodniki, raporty i specyfikacje. W związku z tym w Ośrodku Informacji Gospodarczej i Prawnej zaczął pojawiać się tzw. polski dokument normalizacyjny, którego numer rozpoczyna się symbolem PKN. Wydawnictwo to można scharakteryzować następująco:

- **Porozumienie Warsztatowe (CWA)** — dokument będący uzgodnieniem zawierającym wymagania techniczne, porady i informacje. Powstaje w wyniku porozumienia zainteresowanych osób (przedstawiciele przemysłu, jednostek badawczych, rządów, usługodawców, użytkowników i konsumentów), które zasygnalizowały potrzebę szybkiego opracowania pewnych rozwiązań technicznych. Tworzony jest w ramach danego warsztatu poza komisjami technicznymi, wymaga jednomyślności wszystkich uczestników. Jest aktualny trzy lata z możliwością kolejnego wydania lub przetransformowania w normę.

- **Przewodnik (Guide)** — dokument zawierający zbiór zasad, metod i wytycznych, które stanowią istotną pomoc dla opracowujących normy, ale jego tematyka może zainteresować również: projektantów, producentów, usługodawców, pracowników laboratoriów, stowarzyszeń reprezentujących interesy konsumentów. Uzgadniany w organach roboczych organizacji normalizacyjnych z pominięciem ankiety na poziomie europejskim i międzynarodowym.
- **Specyfikacja Techniczna (TS)** — dokument, który jest opublikowanym wynikiem prac nad projektem normy, niemającym dostatecznego poparcia w głosowaniu. Zawiera informacje o cechach przedmiotu dokumentu, które są istotne dla rozwoju rynku. Ma na celu podanie użytkownikom wytycznych w zakresie właściwości lub metod badań, może też wprowadzać technologie na etapie eksperymentu. Okres jej ważności jest ograniczony, wyznaczony przez daną organizację normalizacyjną.
- **Raport Techniczny (TR)** — dokument informacyjny przekazujący wiadomości inne niż publikowane w normie. Uzgadniany w organach roboczych organizacji normalizacyjnych poprzez głosowanie zwykłą większością głosów z pominięciem ankiety na poziomie europejskim i międzynarodowym. Jest ważny bez ograniczenia
- **Specyfikacja Powszechnie Dostępna (PAS)** — dokument odpowiadający na pilne zapotrzebowanie rynku. Do jego przyjęcia niezbędne jest zatwierdzenie zwykłą większością głosów członków uczestniczących w komitetach technicznych lub specjalnych. Powinien być ponownie rozpatrywany przynajmniej co trzy lata, w celu zadecydowania o jego ewentualnym pozostawieniu, wycofaniu, zmianie lub przetransponowaniu w Specyfikację Techniczną bądź Normę Międzynarodową. Po sześciu latach należy go bezwzględnie wycofać lub przekształcić w normę.

Użytkownicy mogą zetknąć się najczęściej z niżej wymienionymi oznaczeniami polskich dokumentów normalizacyjnych:

PKN-CEN/CR — raport CEN wprowadzony do PKN,

PKN-CEN/GUIDE — przewodnik CEN wprowadzony do PKN,

PKN-CEN/TR — raport techniczny CEN wprowadzony do PKN,

PKN-CEN/TS — specyfikacja techniczna CEN wprowadzona do PKN,

PKN-CEN ISO/TR — raport techniczny ISO przyjęty przez CEN wprowadzony do PKN,

PKN-CENELEC/GUIDE — przewodnik CENELEC wprowadzony do PKN,

PKN-ISO/IEC GUIDE — przewodnik ISO i IEC wprowadzony do PKN,

PKN-CEN/CWA — porozumienie warsztatowe opracowane przez CEN wprowadzone do PKN,

PKN-CLC/TR — raport techniczny CENELEC wprowadzony do PKN,

PKN-CLC/TS — specyfikacja techniczna CENELEC wprowadzona do PKN,

---

PKN-ETSI/TS — specyfikacja techniczna ETSI wprowadzona do PKN,
PKN-IEC/PAS — specyfikacja powszechnie dostępna IEC wprowadzona do PKN,
PKN-IEC/TR — raport techniczny IEC wprowadzony do PKN,
PKN-IEC/TS — specyfikacja techniczna IEC wprowadzona do PKN,
PKN-ISO/PAS — specyfikacja powszechnie dostępna ISO wprowadzona do PKN,
PKN-ISO/TR — raport techniczny ISO wprowadzony do PKN,
PKN-ISO/TS — specyfikacja techniczna ISO wprowadzona do PKN.

Bibliografia

1. J. Kochańska, Polski dokument normalizacyjny, Normalizacja, 2007 nr 8
2. Wiadomości PKN, 2008 nr 4, 6
3. Ustawa z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji Dz. U. Nr 169 poz. 1386
4. PN-EN-45020:2000 Normalizacja i dziedziny związane – Terminologia ogólna.
5. Katalog PN [online]. Warszawa: Polski Komitet Normalizacyjny [dostęp : 24 lipca 2006].
6. Dostępny w Internecie <http://www.pkn.pl>
7. Pozostałe produkty normalizacji [online]. Bruksela, NORMAPME [dostęp : 25 lipca 2008].
8. Dostępny w Internecie <http://www.normapme.com/polish/otherdeliv-pl.htm>

Sylwia Janusz

pracownik Oddziału Informacji Gospodarczej i Prawnej Książnicy Pomorskiej

Aleksandra Skiba

pracownik Oddziału Informacji Gospodarczej i Prawnej Książnicy Pomorskiej

Agata Michalska

DZIEJE RODU VON SCHLIEFFEN — NOWY NABYTEK W KOLEKCJI POMERANIKÓW KSIĄŻNICY POMORSKIEJ

Wzbogacenie kolekcji pomeraników Książnicy Pomorskiej o książkę *Nachricht von dem pommerschen Geschlechte der von Sliwin oder Schlieffen* daje okazję do napisania kilku słów na temat samego nabytku oraz rodziny von Schlieffen, opierając się na materiałach zgromadzonych w bibliotece.

Autorem historii rodu, niewymienionym na kartach dzieła, jest Martin Ernst von Schlieffen (1732–1825), urodzony w Podańsku (Pudenzig) (gm. Goleniów) generał, mąż stanu oraz członek Akademii Nauk w Berlinie.

Dzieło wydrukowane zostało w Kassel w 1780 roku (na karcie tytułowej brak miejsca wydania, ustalono je na podstawie innych źródeł), w formacie quatio, w nakładzie 100 egzemplarzy z przeznaczeniem dla rodziny i najbliższych znajomych. Nie było dostępne w sprzedaży. Cztery lata później (1784) książkę wydano ponownie, tym razem dla szerszego kręgu zainteresowanych. Posiadany przez bibliotekę egzemplarz oprawiony jest w skórzaną oprawę ze złotymi zdobieniami na grzbiecie.

Nachricht jest szczegółowym i dokładnym opracowaniem dziejów szlacheckiego rodu, zgodnym z wiedzą historyczną. Autor korzystał z licznych opracowań i źródeł, co uwidocznił w przypisach. Znajdują się tam nazwiska historyków i uczonych, m.in. J. Micraeliusa, D. Cramera, P. Friedeborna, J. F. Wachsen a i F. Dregera. Na uwagę zasługują załączniki w postaci odpisów dokumentów dotyczących Schlieffenów lub takich, w których zostali wymienieni jako świadkowie. Najstarszy pochodzi z 1159 roku ostatni z 1765 roku.

Dodatkowo książkę uzupełniają kopie druków okolicznościowych poświęconych przedstawicielom klanu oraz tablice genealogiczne. Element ikonograficzny stanowią dwa herby rodowe, tj. pierwszy „obowiązujący” w latach 1444–1555 i późniejszy, którym posługiwali się do 1812 roku.

W źródłach pisanych znaleźć można kilkanaście wariantów nazwiska rodowego czy to w wersji łacińskiej czy niemieckiej. Niektóre z nich to: Sclev, Sleve, Sleyve, Sleff, Schlieff, Schlieben.

Chronologiczny wykaz śladów rodziny otwiera Johann von Schleben, który w 968 roku był uczestnikiem turnieju rycerskiego w Merseburgu. Autor nie przypisuje mu konkretnego miejsca pochodzenia, ale umieszcza w bliżej nieokreślonej baśniowej krainie (im Fabelreiche).

Od połowy XII wieku Schlieffenowie obecni byli na Pomorzu, prawdopodobnie jako przybysze z Saksonii. Osiedlili się między rzekami Dziwną i Regą. Poza Pomorzem zamieszkiwali Bawarię, Saksonię, Marchię Brandenburską oraz Prusy i Czechy.

W dokumencie z 1159 roku, w którym biskup pomorski Adalbert potwierdza posiadłości klasztoru norbertanów w Grobe, wymieniona jest *provincia Sliwin* z wsią *Schlevin* będąca częścią kasztelanii kamieńskiej. Jak podaje autor podobieństwo nazwiska do miejscowości (inne formy: Sliwin, Slevin, Schlewin, Schleffin) może być przypadkowe.

W czternastowiecznych dokumentach nie ma śladu po prowincji Śliwin, natomiast wymieniane są związane z rodem miejscowości: Dreżewo (Dresow), Ninekowo (Ninekow), Pustkowo (Pustichow), Karnice (Carnitz), Goćławice (Gusselwitz).

W drugiej połowie XII wieku niektórzy ze Schlieffenów przenieśli się do sąsiedniej kasztelanii kołobrzeskiej. Peter Schleve żyjący ok. 1200 roku był prawdopodobnie kasztelanem w Kołobrzegu. Inny Peter był burmistrzem miasta (1262). Trzeci z kolei, o tym samym imieniu był radcą kołobrzeskim (*Sleyve consules civitas Colbergh*) (1303 i 1321).

W mieście nad Parsętą pełnili funkcje burmistrzów, rajców, kanoników. Byli też możnymi posiadaczami salin. Jeden z burmistrzów niejaki Hans (1398–1466), zw. Wielkim Hansem, będąc sojusznikiem Krzysztofa III króla Danii, Norwegii i Szwecji otrzymał w 1444 roku herb obejmujący cały klan: na srebrnym polu popiersie ubranego na czerwono, brodatego mężczyzny bez rąk, zwróconego w prawo, z czerwoną czapką z białym otokiem na głowie. Podobna figura znajduje się nad hełmem. W 1555 roku oliwski opat Lambert Schlieffen z linii sulechowskiej otrzymał od króla polskiego Zygmunta Augusta indygenat, tj. uznanie prawa szlacheckiego całego rodu na terenie Rzeczypospolitej.

Dotychczasowy herb wzbogacił się o złotego lwa na zielonym polu, umieszczonego nad popiersiem mężczyzny.

Ród Schlieffenów podzielony był na dwie główne linie, tj. dreżewską (Dresowsche Hauptlinie) oraz sulechowską (Soldekowsche Linie). Dodatkowo ta pierwsza rozgałęziała się na linię boczną (Dresowsche Nebenlinie), która wygasła wraz ze

Herb rodu von Shlieffen

śmiercią Antona Wilhelma w 1686 roku, oraz odgałęzienie gdańskie, które wygasło w pierwszej połowie XVIII wieku. Autor należał do głównej linii dreżewskiej.

Członkowie rodziny oprócz wspomnianych już funkcji rajców i burmistrzów, pełnili także zaszczytne obowiązki w administracji państwowej, byli radcami, dowódcami wojskowymi, a także naukowcami.

Ze Szczecinem związany był Anton von Schlieffen (1576–1650), którego kariera rozwinęła się podczas wojny trzydziestoletniej. Pochodził z bocznej linii dreżewskiej. Był pułkownikiem, radcą wojennym króla szwedzkiego oraz dowódcą zamku szczecińskiego. Kopie funeraliów¹ jemu poświęconych znajdują się w omawianym dziele w postaci załączników.

W księgozbiornie starych druków znajduje się kilka wydawnictw okolicznościowych związanych ze Schlieffenami.

Najwcześniejszy, wydrukowany w Lejdzie, pochodzi z 1625 roku. Napisany został z okazji ślubu Christopha Schlieffena (1598–1656) z Cathariną von Calsow, córką radcy kołobrzесьkiego Christiana von Calsow. Kilka kart wypełniają życzenia dla nowożeńców i poetyckie strofy.

Funeralia z 1655 roku upamiętniają pogrzeb Cathariny Schlieffen (1620–1655). Ta pochodząca z głównej linii dreżewskiej patrycjuszka była także żoną kołobrzесьkiego pastora i prepozyta Johanna Colberga. Zapewne te dwa powody, tj. urodzenie i bycie żoną zacnego mieszczanina zdecydowały o utrwaleniu na kartach żałobnej uroczystości.

Inne dwa starodruki są autorstwa Georga Schlieffena (1623–1657) przedstawiciela głównej linii dreżewskiej. Był on profesorem metafizyki na uniwersytecie w Greifswaldzie oraz kanclerzem hrabiego Nowogardu.

Pierwszy jest typowym akademickim drukiem okolicznościowym. Autor oznajmia w nim o uzyskaniu przez Johanna Micraeliusa, rektora Pedagogium Książęcego w Szczecinie, stopnia doktora teologii. Impreza miała miejsce 2 X 1649 roku (VI nony października).

Drugi to powinszowanie dla stralsundzkiego senatora Benedikta Bahra, z okazji otrzymania przez niego stopnia doktora na uniwersytecie greifswaldzkim (1655).

Historia rodziny opisana przez M.E. von Schlieffena jest starannie opracowaną książką historyczną. Obok rozdziałów stricte poświęconych przodkom i ich działalności, znajdujemy także ogólne, charakteryzujące niemiecką szlachtę w średniowiecznej Europie oraz dotyczące wczesnych dziejów Pomorza. Od czasów słowiańskich poprzez misje chrystianizacyjne Ottona z Bambergu po XIII stulecie i kolonizację. Stosunkom panującym na Pomorzu w XII i XIII wieku autor poświęcił najwięcej uwagi, gdyż właśnie ten okres stał się niejako punktem wyjścia dla historii rodu Schlieffenów, ich bytności i aktywności tutaj. Swoim dziełem Martin Ernst wyświadczył przysługę nie tylko swoim bliskim, ale także badaczom pomorskiej przeszłości.

---

¹ Funeralia, druki funeralne — druki okolicznościowe poświęcone zmarłej osobie.

Bibliografia

1. Bagmihl J.T., *Pommersches Wappenbuch*, Bd. 3, Stettin 1843
Schlieffen M.E. von, *Nachricht von dem pommerschen Geschlechte der von Sliwin oder Schlieffen*, Kassel 1780
2. Ledebur L. von, *Adelslexicon der preussischen Monarchie*, Bd. 2, Berlin 1855
Wachsen J.F., *Historisch-diplomatische Geschichte der Altstadt Colberg...*, Halle 1767
3. Brüggemann L.W., *Ausführliche Beschreibung des gegenwärtigen Zustandes des Königl. Preussischen Hertzogthums Vor- und Hinter-Pommern...*, Bd. 1–3, Stettin 1784
4. Riemann H., *Geschichte der Stadt Kolberg*, Kolberg 1924
5. Kneschke E.H., *Neues allgemeines Deutsches Adels-Lexicon im Verein mit mehreren Historikern*, Bd. 8, Leipzig 1868
6. *Trost-Schriftt über Das... Absterben Der Edlen... Catharina Schlieffen, Herr Johannis Colberg, der Cathedral Kirchen in Colberg Pastoris... Haussfrauen...*, Colberg 1655
7. *Letztes Ehren-Gedächtnüss, bey Leichenbestattung der... Fr. Catharina Schlieffen, des... H. Johannis Colbergen, der H. Schriftt Licentiaten... Pastoris... Hauss-Frawen...*, Wittenberg 1655
8. Schlieff G., *Summis Honoribus Academicis Sacrum, quod Viris... Dn. Johanni Micraelio, S.S. Theol. Licentiatu..., Cum ijdem in... Pomeranorum Academia... Cuiq. in sua facultate conferrentur*, Gryphiswaldiae 1649
9. Schlieffen G., *In Honorem et Laurum Doctoralem Viri... Dn. Benedicti Bahrii, J.U.L. inclytae Civitatis Stralesundensis Senatoris, cum in Alma Gryphorum Universitate publico et solenni ritu in aede Nicolaitana... summos... in utroque jure Titulos capesseret...*, Gryphiswaldiae 1655
10. *Epithalamia in pompam nuptialem Nobiliss... Viri Dn. Christophori Schlieffii Sponsi, nec non... Virginis Catharinae... Viri Dn. Christiani Calsovii... Filiae, Sponase...*, Lugduni Batavorum 1625
11. Wutstrack Ch.F., *Nachtrag zu der Kurzen historisch-geographisch-statistischen Beschreibung des... Herzogthums Vor- und Hinter- Pommern*, Stettin 1795
12. *Schlieffen, M.E.v.: Nachricht von dem pommerschen Geschlechte der von Sliwin oder Schlieffen. Gedruckt im Jahr 1780. — Rec. J.F. Runde, w: Allgemeine deutsche Bibliothek, Bd.49, St. 2, 1782, s. 457–472*

Agata Michalska

pracownik Sekcji Starych Druków Książnicy Pomorskiej

Grzegorz Piskorz

FINIS CORONAT OPUS

Poszukiwanie własnych korzeni rodzinnych stało się, począwszy od lat 90-tych do dzisiaj, formą snobizmu towarzyskiego¹. Ci, którzy zajmują się badaniem historii PRL-u twierdzą, że w czasach realizmu socjalistycznego w dobrym tonie było szczyścić się szlacheckim pochodzeniem². Ale są również inne przyczyny „dochodzeń prywatnych detektywów”, którzy poszukują swoich rodowodów w różnych miejscach. Motywacja bywa następująca: 1. osobista — zwykła ciekawość ludzka, wymagania tzw. „rodziny”; 2. urzędowo-administracyjna — uzupełnienie wielu różnych dokumentów; 3. prawna — argument przy dowodzeniu o spadek czy mienie pozostawione na tzw. „kresach” lub w przedwojennej Polsce.

Poszukiwacze „skarbów rodzinnych” mają do dyspozycji różne źródła, w których mogą natrafić („przyszli arystokraci”) na trop swojego pochodzenia.

Można podzielić je na elektroniczne i drukowane. Te pierwsze to wynik postępu cywilizacyjnego w Polsce, który wraz z rozwojem internetu datuje się od lat dziewięćdziesiątych (i dalej następuje). Dla przykładu można podać niektóre strony internetowe mogące dać wskazówki dla zainteresowanych, w jaki sposób starać się odnaleźć właściwy dla siebie trop. Wymieńmy na przykład: <http://www.cyf-kr.edu.pl/~mxtopor/herbarz/herbarz/stronagl/hp/hp.html> (herby polskie), www.hsi.zhp.info/piotrek (tu: Herbarz Polski) albo www.akromer.republika.pl.³ W tym ostatnim przypadku zakres wiedzy genealogicznej dostępny na tych stronach jest naprawdę spory: herby ziem Rzeczypospolitej, herby polskich miast, herby Królów Polski, Królowych Polski, Hetmanów, Ministrów Rzeczypospolitej oraz heraldyka Kościoła Katolickiego.

Jeżeli chodzi o źródła drukowane to, w tym wypadku, liczy się miejsce, gdzie ów druk się znajduje. Oczywiście najczęściej i chyba najpierw „badacze swoich dziejów” kierują swoje kroki do biblioteki (najlepiej w swojej miejscowości), którą wydaje się być lokalna księżnica, gdzie się gromadzi i przechowuje różne druki: książki, czasopisma i inne dokumenty. Gdy nie znajduje wystarczających wiadomości na lokalnym polu, „miłośnik genealogii” wyrusza w drogę do biblioteki w większym mieście, mając nadzieję, że to tam właśnie trafią mu się potrzebne dowody na swoje arystokratyczne lub szlacheckie pochodzenie.

¹ Sz. Konarski, *O heraldyce i „heraldycznym” snobizmie*. Warszawa 1992, s. 7, 19.

² *Genealogia. Stan i perspektywy badań nad społeczeństwem Polski średniowiecznej na tle porównawczym*. pod red. J. Pokulskiego, J. Wroniszewskiego. Toruń: Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika 2003, s. 349–350.

³ Adresy internetowe związane z heraldyką: <http://www.cyf-kr.edu.pl/~mxtopor/herbarz/herbarz/stronagl/hp/hp.html>, www.hsi.zhp.info/piotrek, www.akromer.republika.pl.

Innymi publicznymi instytucjami o świeckim charakterze gromadzącymi materiały i dokumenty związanymi z życiem społeczno-politycznym, a także z historią danej miejscowości, są różnego rodzaju archiwa (państwowe, instytucjonalne, uczelniane, szkolne). To tam jest szansa na odnalezienie dokumentów takich jak: „dyplomy nobilitacyjne, umowy przedślubne, testamenty, dowody kupna i sprzedaży dóbr nieruchomości, metryki”⁴, dyplomy uczelni, świadectwa szkolne, akty notarialne i inne.

Również instytucje kościelne mogą pomóc w odnalezieniu potrzebnych danych o osobach czy rodzinach, ponieważ w swoich archiwach posiadają dokumenty takie jak: akty chrztów, ślubów, zgonów⁵.

Ale jeżeli wspominaliśmy już o bibliotekach lokalnych to, w wypadku naszego regionu, największą instytucją tego typu jest niewątpliwie Książnica Pomorska w Szczecinie. To właśnie tu powinien przywędrować „lokalny łowca” zainteresowany tematyką heraldyczną. Myślę, że to ta biblioteka powinna zaspokoić jego „detektywistyczne” potrzeby. Do dyspozycji takiego czytelnika są różne czytelnie: (Główna, Akademicka, Pomorzoznawcza, Dokumentów Życia Społecznego), a także Oddział Sztuki i Muzeum Literackie. Ponadto źródła drukowane, które mogą go zainteresować są zarówno w języku polskim, jak i w niemieckim czy języku łacińskim.

Moja uwaga będzie skierowana przede wszystkim na Czytelnię Główną (największą czytelnię w instytucji), ponieważ ta agenda Książnicy Pomorskiej jest dla potencjalnych „miłośników poszukiwania korzeni rodzinnych” wiarygodnym źródłem informacji, którą może uzyskać, gdy zechce przekroczyć jej progi.

Co nie znaczy, że inne miejsca wymienione wcześniej (czytelnie i oddziały KP) są mniej ważne dla takiego czytelnika. Ale zanim przyszedł „badacz źródeł rodzinnych” trafi do Czytelni Głównej musi odbyć „pielgrzymkę” do Informacji Naukowej, gdzie

Die Polnischen Stammwappe
Zbiory własne Książnicy Pomorskiej

⁴ Genealogia. Opracował W. Dworzaczek. Warszawa: PWN 1959, s. 55.

⁵ Tamże, s. 55.

Herbarz Polski Kaspra Niesieckiego
Zbiory własne ksiąźnicy Pomorskiej

zostania poinformowany o tym, by skierował swoje kroki piętro wyżej.

Gdy wreszcie trafi do czytelnika na drugim piętrze spotka się oko w oko z działem, który nosi nazwę *Heraldyka*. Tu ma do dyspozycji źródła drukowane takie jak: Herbarz Polski Niesieckiego (oryginał i reprint), Herbarz Ignacego Kapicy Milewskiego (dopełnienie Herbarzu Polskiego Niesieckiego), Herbarz szlachty polskiej wieków średnich, Księga herbowa rodów polskich, Herbarz Bonieckiego, Herbarz szlachty Prus Królewskich (XVII wiek), Herbarz szlachty śląskiej, Herbarz szlachty ostrołęckiej. Oprócz tych wydawnictw, jako uzupełnienie, mogą mu

być pomocne różne słowniki nazw osobowych czy nazw miejscowych. Czasami swoje „badania genealogiczne” musi czytelnik poszerzyć o publikacje, które znajdują się z magazynach KP (ale są udostępniane w Czytelnii Głównej).

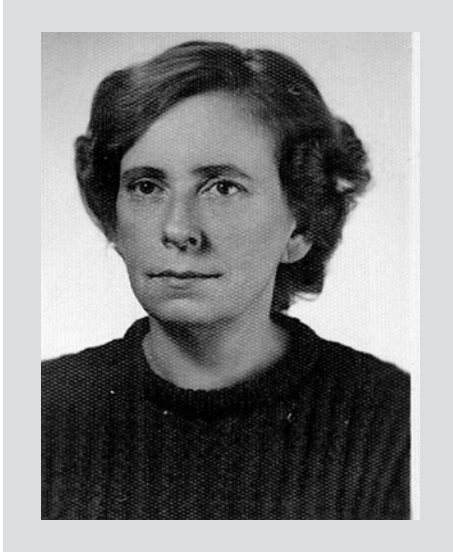
Jak widać perspektywa poszukiwań dla czytelnika, który cierpliwie szuka swoich powinowactw jest szeroka. Ta sytuacja może sprawić mu nie lada frajdę (a nawet niespodziankę), gdy coś znajdzie (dla siebie), a szczególnie, gdy chce pokazać tzw. „rodzinie”, że jest ekspertem w dziedzinie genealogii. Oferta zatem, jeżeli chodzi o słowo drukowane, jest (w wypadku Czytelnii Głównej) bogata dla potencjalnych miłośników herbów, rodów szlacheckich, rodów arystokratycznych, a także dla tych, którzy chcą coś komuś udowodnić (na temat swojego pochodzenia). A zatem zgodnie z łacińską maksymą, która jest tytułem niniejszego artykułu możemy stwierdzić, że: „Koniec wieńczy dzieło”.

Grzegorz Piskorz

pracownik Oddział Sztuki Książnicy Pomorskiej

Wiesława Dziechciowska

BARBARA DRZEWIECKA (1930–2008)

Długoletni bibliotekarz Działu Zbiorów Specjalnych Książnicy Pomorskiej w Szczecinie, zmarła 15 września 2008 roku. Urodziła się 7 października 1930 roku w Krakowie jako Barbara Dziegielewska. Jej droga zawodowa rozpoczęła się w roku 1950. Po ukończeniu Liceum Bibliotekarsko — Księgarskiego w Krakowie podjęła pracę w krakowskich instytucjach kultury (m.in. w Muzeum Narodowym i Wojewódzkim Domu Kultury). W roku 1954 przeniosła się do pracy w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej gdzie pracowała pod kierownictwem Józefa Korpały. W roku 1957 poślubiła mieszkańca Szczecina Jerzego Drzewieckiego i zamieszkała w naszym mieście. 1 lipca 1950 roku rozpoczęła

pracę w ówczesnej Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Szczecinie na stanowisku bibliotekarza. Powierzono jej funkcję kierownika Filii Nr 8 przy Ul. Konopnickiej w pobliżu miejsca zamieszkania. Następnie po kilkuletnim okresie zatrudnienia w Dziale Gromadzenia Zbiorów aż do przejścia na emeryturę w roku 1987 pracowała w Oddziale Muzyczno-Fonograficznym Działu Zbiorów Specjalnych Książnicy Pomorskiej. Przejście na emeryturę nie przerwało Jej aktywności zawodowej, bowiem podjęła pracę w niepełnym wymiarze w Wideotece i ostatecznie zakończyła pracę 30 czerwca 1991 roku. Jako wykwalifikowany bibliotekarz muzyczny pracowała równolegle w bibliotece Średniej Szkoły Muzycznej w Szczecinie oraz była aktywna w Sekcji Bibliotek Muzycznych SBP. W trakcie pracy była Wielokrotnie Odznaczana: Gryf Pomorski, 1972, Zasłużony Działacz Kultury, 1984, Medal 40-lecia PRL, 1985, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, 1986. W odróżnieniu od spokojnej, pełnej sukcesów pracy zawodowej, życie osobiste przyniosło jej wiele cierpień. Wcześniej, bo już w roku 1961 owdowiała, a w roku 2001 pochowała swego jedynego syna Jana. Na emeryturze wiodła samotne życie naznaczone chorobą.

Daniel Ziarkowski

KONFERENCJA „POLSKIE BIBLIOTEKI CYFROWE”

Zjednoczone siły Biblioteki Kórnickiej PAN, Poznańskiej Federacji Bibliotek Naukowych oraz Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego wystąpiły ostatnio z interesującą propozycją. W dniach 24 i 25 listopada 2008 roku pod patronatem tych trzech instytucji zorganizowana została w Poznaniu pierwsza Konferencja „Polskie Biblioteki Cyfrowe”. Połączona z piątą edycją warsztatów „Biblioteki Cyfrowe” i spotkaniem użytkowników platformy dLibra stanowiła ciekawy element w pejzażu postępującej infrastruktury informatycznej nauki.

Żądni wiedzy i najnowszych osiągnięć na tym polu pracownicy instytucji naukowych od dyrektorów bibliotek i uczelni państwowych jak i prywatnych poczynając, poprzez kierowników działów, informatyków-nowatorów, a skończywszy na szeregowych bibliotekarzach (last but not least!) zjechali w liczbie ok. 100 osób z całej Polski i... nie zawiedli się. Świetnie zorganizowana Konferencja od strony technicznej to zaledwie tło poszczególnych sesji i spotkań kulturalnych. Uczestnicy zarówno Konferencji jak i warsztatów mogli dowiedzieć się o korzyściach płynących z organizacji i działalności bibliotek cyfrowych: to m.in. zdalny i ciągły dostęp do przechowywanych zasobów, łatwe wyszukiwanie i przeglądanie zasobów, przechowywanie i konserwacja informacji, łatwa archiwizacja informacji czy wreszcie komunikacja z innymi bibliotekami. A wszystko to dzięki oprogramowaniu dLibra, które zaprogramowane jest do przechowywania obiektów cyfrowych w dowolnych formatach treści, np. PDF, HTML, DjVu, obraz, dźwięk, video, sceny 3D zaś metadane mogą być wprowadzane w różnych językach. Użytkownik może posiadać jedno konto do wszystkich bibliotek cyfrowych bez konieczności kolejnych rejestracji. To również zapewnia system dLibra w sieci Pionier.

Z referatów wygłoszonych w drugim dniu Konferencji przemawiała wiara i optymizm, ale i świadomość wielkiej pracy do wykonania. Obecnie w Polsce zainstalowanych bibliotek cyfrowych w sieci Pionier jest 27, w tym 13 regionalnych (np. Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa) i 14 instytucjonalnych (np. Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego). Jesteśmy postrzegani jako pełnoprawny partner w Europie i mamy zapewnienie środków finansowych zarówno krajowych jak i europejskich. Nasi decydenci pojmują wagę i rangę zjawiska, które to rozumienie nie zawsze przychodzi im łatwo... Docelowo zasoby polskich bibliotek cyfrowych widoczne będą w Europeanie — europejskiej bibliotece cyfrowej, dzięki czemu np. student z Polski będzie miał możliwość zapoznania się z kolekcją Biblioteki Brytyjskiej bez konieczności odwiedzania Londynu.

Tak więc proces cyfryzacji rozpoczęty w połowie XX wieku od sektora wojskowego rozprzestrzenia się pomału, ale konsekwentnie na wszystkie dziedziny życia i doprowadza do czegoś co nazywa się mianem społeczeństwa informacyjnego.

Konferencja w Poznaniu była kolejnym bodźcem do wytyczenia sobie nowych zadań przez biblioteki krajowe i uświadomienia, że świat idzie na przód i polskie środowisko naukowe musi wyciągnąć z tego wnioski. A obok tradycyjnych metod pracy coraz częściej i śmielej powinno się rozmawiać o digitalizacji, repozytoriach, katalogach on-line, cyfryzacji i nowych rozwiązaniach technologicznych.

Pozostaje mieć nadzieję, że tworząca się w Szczecinie Zachodniopomorska Biblioteka Cyfrowa „Pomerania” szybko dokoptuje do Federacji Bibliotek Cyfrowych, bo przecież najważniejszym i niezmiennym celem każdej biblioteki jest archiwizacja i permanentne poszerzanie kręgu odbiorców.

Daniel Ziarkowski

pracownik Oddziału Informacji Naukowej
Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego

Aleksandra Zyblewska

III FORUM MŁODYCH BIBLIOTEKARZY — OKIEM ORGANIZATORA

W dn. 11–12 września 2008 roku w Szczecinie odbyło się trzecie już Forum Młodych Bibliotekarzy. Pomysłodawcą idei spotkań młodych jest Sekcja Bibliotek Publicznych Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Spotkania te mają się odbywać rokrocznie w innym mieście Polski, zaś obowiązek przygotowania imprezy pod względem merytorycznym i organizacyjnym spoczywa całkowicie na młodej kadrze biblioteki goszczącej w danym roku uczestników Forum. Z kolei głównym założeniem Forum jest umożliwienie spotkania młodym pracownikom bibliotek do 35 roku życia. Zauważono, że zbyt rzadko biorą oni udział w konferencjach, a co za tym idzie, nie znają się zbyt dobrze i nie mają okazji do wymiany informacji, poglądów i pomysłów.

Kiedy w grudniu 2007 roku rozpoczynałam pracę w zespole organizacyjnym, chciałam po prostu zobaczyć, jak to wszystko działa od tzw. „kuchni”. Jako osoba wiążąca ścieżkę swojej kariery zawodowej ze światem nauki założyłam sobie, że nauczę się organizować duże konferencje. Postanowiłam skorzystać z nadarzającej się okazji.

Dwa lata temu poprzeczka została postawiona dość wysoko. Stało się tak dlatego, że I Forum, które odbyło się w październiku 2006 roku w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. C. Norwida w Zielonej Górze (pod tytułem „Zrób karierę w bibliotece”) zostało zorganizowane na naprawdę wysokim poziomie. Mi — jako początkującemu wtedy bibliotekarzowi zapadła w pamięć nie tylko bogata i ciekawa strona merytoryczna tej konferencji. Szczególnie spodobała mi się gościnność i serdeczność młodych bibliotekarzy z tamtejszej biblioteki, ich, co może wydawać się wręcz niemożliwe przy tego typu imprezach niemal indywidualne podejście do każdego uczestnika w przerwach między kolejnymi sesjami czy podczas uroczystej kolacji, a także zapał, z jakim traktują swój zawód. II Forum odbyło się we Wrocławiu. Niestety nie mogłam w nim uczestniczyć.

Gdy po raz pierwszy usłyszałam o pomysłе zorganizowania tej konferencji w Szczecinie, pomyślałam, że będzie to dla nas naprawdę duże wyzwanie. Nie trzeba chyba nikogo przekonywać, jakie były plusy podjęcia się przygotowań do tego Forum. Przede wszystkim możliwość nawiązania nowych kontaktów, a więc chociażby współpracy z osobami z innych działów mojej biblioteki, z którymi zazwyczaj nie mam zbyt dużej styczności. Po drugie współpraca z pracownikami innej biblioteki, a więc możliwość nawiązania kontaktów zawodowych z inną instytucją.

Uczestnicy III Forum Młodych Bibliotekarzy

w Sali pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej

w pracowni konserwatorskiej Książnicy Pomorskiej

w Sali Kominkowej Klubu XIII Muz

podczas rejsu po Odrze

W dodatku osoby stamtąd zajmowały stanowiska kierownicze. Pozwoliło to przede wszystkim stworzyć odpowiednie proporcje w zespole. Doświadczenie wymieszało się z młodością i zapałem, co okazało się zbawiennym połączeniem i pozwoliło zapanować nad brakiem pewnych umiejętności ze strony młodszych kolegów. Na koniec wreszcie można było się nauczyć pracy zespołowej. Początki nie były łatwe. Ogrom zadań nieco nas zaskoczył. Stopniowo jednak uczyliśmy się ze sobą rozmawiać, iść na kompromis. Zaczęły zapadać pierwsze ustalenia, dokonaliśmy podziału obowiązków. Ja byłam odpowiedzialna za kontakt ze sponsorami naszej konferencji, przygotowanie materiałów informacyjnych dla szczecińskich mediów oraz przygotowanie bazy noclegowej w hotelu, który miał gościć uczestników Forum spoza Szczecina. Muszę przyznać, że działalność organizacyjna bardzo przypadła mi do gustu i było to jedno z najważniejszych osobistych odkryć tego Forum, a także kolejnych plusów, które utwierdziły mnie w przekonaniu, że decyzja o przyłączeniu się do zespołu organizacyjnego była słuszna. Podczas samego Forum miałam z kolei przyjemność poprowadzić niektóre sesje oraz dyskusję podsumowującą. To doświadczenie, choć bardzo stresujące, było jednak dla mnie niezwykle ciekawe. Wymagało ono bowiem nie tylko dobrego opanowania nerwów, ale także konieczności odpowiedniego reagowania w przypadku nieprzewidzianych sytuacji, które również miały wtedy miejsce.

Organizatorami Forum byli wspólnie Książnica Pomorska im. St. Staszica, Miejska Biblioteka Publiczna w Szczecinie oraz Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich — Okręg Zachodniopomorski¹. W naszym Forum uczestniczyło ok. 100 osób z województwa Zachodniopomorskiego i z całej Polski. Temat, na który się zdecydowaliśmy, brzmiał: „Młodzi rzecznikami nowoczesności w bibliotece XXI w.” Do wygłoszenia referatów; poza pracownikami obu bibliotek; zaprosiliśmy również pracowników innych instytucji (Miejskiej Biblioteki Publicznej w Choszcznie, Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sławnie, Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego, firmę Max Elektronik), starając się zwrócić uwagę na problemy zarówno dużych jak i małych bibliotek. Zaprezentowaliśmy następujące tematy wystąpienia: „Hybryda w bibliotece, czyli działalność bibliotekarza systemowego”, „Źródła online informacji bibliotecznej”, „Biblioteka — między Watykanem a supermarketem”, „One-person library”, „Bibliotekarz w małej bibliotece — dobre i złe strony, trudności”, „Rola biblioteki w budowie społeczeństwa informacyjnego”, „Wizerunek bibliotekarza — drogi przełamywania stereotypów”, „Formy interaktywności użytkowników współczesnych bibliotek”, „Praca bibliotekarza jest rozwijająca: staże zawodowe”. Prezentacje ze staży wzbudziły szczególne zainteresowanie, gdyż zostały w nich zaprezentowane doświadczenia zebrane przez młodych pracowników Książnicy Pomorskiej w zagranicznych

¹ Na potrzeby konferencji została stworzona specjalna strona internetowa, na której można też znaleźć m.in. zdjęcia z dwóch dni obrad: <http://konferencja.sbpoz.nets.pl/>

bibliotekach (m.in. w Bibliotece Uniwersytetu Nawarry w Hiszpanii, The London Library w Wielkiej Brytanii i w Staatsbibliothek zu Berlin — Preussischer Kulturbesitz w Niemczech)².

Konferencja to nie tylko obrady i poważne tematy. Od początku zakładaliśmy, że w programie będzie miejsce na część mniej oficjalną. Udało nam się zwiedzić obie biblioteki organizujące całą imprezę, popłynąć w rejs po szczecińskim porcie oraz zapoznać się bliżej z koleżankami i kolegami z całego kraju na uroczystej kolacji. Czasu nie starczyło jedynie na bardziej dokładne zaprezentowanie Szczecina.

Wszystko co dobre, szybko się kończy. Dziewięć miesięcy przygotowań minęło błyskawicznie, podobnie jak i obydwie dni konferencji. Cieszą słowa uznania, gratulacje i docenienie ciężkiej pracy. Dlatego, kiedy usiadłam z powrotem do swoich zwykłych codziennych obowiązków, szybko odczułam brak wiążących się z tym emocji i dopingującego do działania stresu. Pod koniec 2008 roku dostałam kolejną propozycję udziału w zespole przygotowującym konferencję. Zgodziłam się!

Aleksandra Zyblewska

pracownik Sekcji Muzyczno-Fonograficznej
Działu Zbiorów Specjalnych Książnicy Pomorskiej

---

² Więcej informacji o Programie Leonardo da Vinci można znaleźć na stronie: www.leonardo.org.pl. Program ten jest częścią nowego programu edukacyjnego Unii Europejskiej „Uczenie się przez całe życie”. Jest on realizowany od 1 stycznia 2007 roku do końca grudnia 2013 roku.

Małgorzata Zychowicz

TYDZIEŃ BIBLIOTEK 2008 W KOSZALIŃSKIEJ BIBLIOTECE PUBLICZNEJ

Na dobrą markę biblioteki pracujemy systematycznie cały rok, jednak każdy Tydzień Bibliotek traktujemy jako świetną okazję, aby dodatkowo zaistnieć w świadomości mieszkańców, stać się bardziej widocznymi w mieście oraz mediach. Tegoroczny Tydzień odbywał się pod hasłem „Biblioteka miejscem spotkań”. Wpisując się w zaproponowane motto, postanowiliśmy przygotować dla czytelników różnorodną ofertę spotkań we wszystkich bibliotekach miasta. W tym celu zaktywizowaliśmy pracowników filii i Budyńku Głównego Koszalińskiej Biblioteki Publicznej do poszukiwania w ich własnych środowiskach tzw. „ciekawych ludzi”. W rezultacie myśl przewodnia Tygodnia Bibliotek została twórczo zaprezentowana w 51 imprezach w całym mieście, w których uczestniczyło 1357 osób, nie licząc osób oglądających wystawy i programy telewizyjne. Staraliśmy się dotrzeć z ofertą do wszystkich kategorii wiekowych użytkowników naszej biblioteki: dzieci, młodzieży, dorosłych. Stąd różnorodność form, poczynawszy od „Imienin Biblioteki” osiedlowej a na „Nocy w Bibliotece” Głównej skończywszy. Organizatorami Tygodnia Bibliotek w Koszalinie były: Koszalińska Biblioteka Publiczna oraz Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich w Koszalinie, Koło i Oddział.

W ramach promocji biblioteki w środowisku zwyczajowo bardzo hucznie obchodzimy Dzień Bibliotekarza i Bibliotek. Jak zwykle na porannym spotkaniu obecne były władze miasta, na czele z prezydentem. Na organizowane przez Koło SBP w Koszalinie obchody zapraszani są również wszyscy członkowie Koła (75 osób). Fre-

„Kabaret na czas powołany”

Występy dzieci w ramach przeglądu recytatorskiego „Tuwimki”

kwencja jest bardzo wysoka, na co duży wpływ ma z pewnością część artystyczna imprezy. Po okolicznościowych życzeniach i wystąpieniach zawsze prezentuje się „Kabaret na czas powołany”. W tym roku hitem okazała się piosenka „Andrzej marzy” zaśpiewana na melodię Jozina z Barzin z naszym tekstem.

Jednak nie tylko zabawą bibliotekarz żyje, dlatego planujemy rokrocznie wykład o nowościach z zakresu bibliologii. W tym roku gościliśmy u siebie dr Michała Zajęca z Uniwersytetu Warszawskiego z bardzo ciekawym wykładem pt. „Biblioteka 2.0 — Internet drugiej generacji na służbie biblioteki”.

Stałym punktem każdego Tygodnia Bibliotek jest kolejna edycja finału powiatowego przeglądu recytatorskiego dla przedszkolaków. Co roku nadajemy mu inną nazwę, w zależności od tematu wiodącego. W 2008 roku tytuł brzmiał „Tuwimki” — jak łatwo się domyślić, dzieci recytowały wiersze Juliana Tuwima. Przegląd cieszy się tak wielkim powodzeniem, że w naszej sali konferencyjno-kinowej przewidzianej na 110 osób brakuje miejsc. Recytacje urozmaicają występy przedszkolaków, zabawy integracyjne oraz ruchowe.

Oprócz imprez, które wrosły w tradycję w ramach tegorocznego Tygodnia Bibliotek zaproponowaliśmy czytelnikom nowe. Rok Herberta został m.in. uczczony powiatowym konkursem recytatorskim ph. „Bądź wierny, idź — śladami Zbigniewa Herberta”. Konkurs spotkał się z zainteresowaniem młodzieży, chętnie deklamującej wiersze Autora.

Spotkanie miłośników „Szumu starej płyty”

W Fonotece Budynku Głównego popularnością cieszyły się spotkania z cyklu „Szum starej płyty”. Wśród pięknie zaaranżowanej ze starych patefonów oraz wiszących czarnych płyt scenografii można było posłuchać utrwalonego na winylowych „krążkach” jazzu, muzyki rockowej oraz przedwojennych przebojów. Duże wrażenie na uczestnikach tych spotkań zrobiła zasobność i różnorodność „czarnej” płytoteki.

Ukoronowaniem Tygodnia Bibliotek była „Noc w Bibliotece czyli literacka zadyma w Krainie czarów”. Na 44 młodych czytelników czekały (w piwnicy) duchy biblioteczne, literackie zagadki do rozwiązania i bajkowe puzzle do ułożenia. Była też wizyta Czterokolorowym Czterokraju, tańce integracyjne i najważniejsze — nocne poszukiwanie skarbu w parku przy bibliotece. Czas od 20:00 wieczorem do 7:30 rano zleciał niepostrzeżenie. Należy wspomnieć, że realizacja tego przedsięwzięcia nie byłaby możliwa bez wsparcia finansowego z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tygodniowi Bibliotek w KBP towarzyszyły cztery wystawy. Pierwszą zorganizowano w Galerii REGION Budynku Głównego ph. „Bądź wierny — idź — śladami Zbigniewa Herberta”.

Druga, w Filii nr 8 KBP eksponowała fotografie Józefa Chudzika pt. „Cztery pory roku w obiektywie Józefa Chudzika”.

Trzecią i czwartą zorganizowano w Filii Nr 9 KBP pod tytułami: „Najukochańsze książki naszych dzieci” i „Historia bibliotek”.

„Literacka zadyma w krainie czarów”

We współpracy z miejską telewizją kablową MAX zrealizowano codzienne czytanie bajek dla dzieci. Przez cały tydzień w porze Dobranocki bibliotekarki czytały wybrane przez siebie opowiadania dla dzieci, co spotkało się z bardzo dobrym przyjęciem odbiorców koszalińskiej „kablówki”.

We wszystkich 10 filiach bibliotecznych codziennie odbywały się spotkania czytelników z czytelnikami. Były ciekawe spotkania z lekarzami, podróżnikami, policjantem, łowcami autografów sławnych ludzi, lokalną poetką, pasjonatem komputerów, głośne czytanie Pinokia i innych bajek.

W dzisiejszych czasach nie wystarczy mieć dobry program, trzeba go jeszcze wypromować. Temu celowi służyły różne działania promocyjne zainicjowane w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej:

1. Formy wizualne
  - informacje na stronie internetowej,
  - zaproszenia drukowane dla potencjalnych uczestników oraz przedstawicieli władz miejskich i powiatowych, młodzieży szkół podstawowych i gimnazjów oraz mediów,
  - plakat-program imprez Tygodnia rozwieszony we wszystkich bibliotekach Koszalina, szkołach, Urzędzie Miejskim etc.,
  - okolicznościowy plakat Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich na tegoroczny Tydzień Bibliotek (rozwieszony we wszystkich bibliotekach miasta i powiatu koszalińskiego, towarzyszył wszystkim imprezom Tygodnia),

Spotkanie pod hasłem Czytelniczy czytelnikom

- składanki z programem imprez (500 sztuk rozłożonych we wszystkich bibliotekach i innych instytucjach Koszalina np. szkoły, Urząd Miejski),
  - maile wysyłane do wszystkich szkół w mieście (licea, gimnazja),
  - osobiste wizyty u dyrektorów szkół w celu zainteresowania imprezami (licea, szkoła muzyczna);
2. „Propaganda szeptana”, czyli zachęcanie znajomych do uczestnictwa w imprezach Tygodnia Bibliotek;
  3. Rozdawanie ulotek i balonów przechodniom — mali czytelnicy filii bibliotecznych codziennie rozdawali mieszkańcom miasta ulotki promujące bibliotekę i balony z hasłami propagującymi czytanie, Tydzień Bibliotek, etc.

Patronem medialnym Tygodnia Bibliotek zostało Radio Koszalin, ale inne media były też codziennie obecne w bibliotekach, a biblioteki w mediach. Wśród nich lokalne gazety codzienne — Miasto, Głos Koszaliński, rozgłośnie radiowe — Radio Północ, Radio VOX FM, Telewizja Kablowa MAX.

Podsumowując realizację programu Tygodnia Bibliotek 2008 w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej należy stwierdzić, że był to szczególnie pracowity okres w życiu biblioteki i jej pracowników. Mimo to nie pierwszy raz włączamy się w obchody Tygodnia Bibliotek. Już od pierwszej edycji uznaliśmy go za bardzo cenną inicjatywę Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Nie tylko honoruje ona bibliotekarzy ich własnym świętem, ale przede wszystkim promuje biblioteki w ich środowiskach, zwracając uwagę na bardzo liczną rzeszę członków „Zakonu Książki”.

Nakład pracy włożony w organizację kolejnych edycji Tygodnia Bibliotek przynosi liczne owoce. Jednym z nich jest zmiana wizerunku koszalińskiej księżnicy. Prezydent Koszalina, który na początku kadencji wyraził zdziwienie wysokością dotacji dla biblioteki, obecnie uważa, że zasługujemy na najwyższą dotację wśród wszystkich instytucji kultury w mieście.

Żaden Dzień Bibliotekarza nie może się odbyć bez obecności władz miasta. Przychodzą bardzo licznie i długo pozostają. Być może dodatkową zachętą jest dla nich występ bibliotecznego kabaretu, ale na pewno jest to w głównej mierze przejaw sympatii i szacunku do pracowników biblioteki. Dzięki działaniom podejmowanym w Tygodniu Bibliotek zmienia się też postrzeganie biblioteki przez czytelników. Biblioteka koszalińska, pozostając elitarną skarbnicą wiedzy, staje się jednocześnie przyjaznym miejscem spotkań towarzyskich. Miejscem, gdzie warto bywać, gdzie chodzi się na wagary (!) czy umawia się na randki.

Hasło tegorocznego Tygodnia Bibliotek było nam szczególnie bliskie, bo zawsze pracowaliśmy nad tym, aby bibliotekę „oswoić”, przybliżyć lokalnej społeczności. To założenie udało się zrealizować także przy okazji tej edycji Tygodnia Bibliotek.

Dzieci z wielu filii poznały „od podszewki” Budynek Główny biblioteki, tajemne przejścia, tylko dla personelu, spały w czytelni, jadły w sali klubowej, uwierzyły w dobre duchy biblioteczne. Dorośli czytelnicy dzielili się swoimi pasjami z innymi czytelnikami, poznawali się na spotkaniach w placówkach filialnych. Odkurzyliśmy wspaniałą zbiór „czarnych” płyt i przypomnieliśmy sobie wraz z uczestnikami spotkań, jak miło wspólnie posłuchać „Szumu starej płyty”. Najbardziej chyba jednak cieszy aktywizacja wielu pracowników do twórczych działań. Żadna z 51 imprez Tygodnia nie mogłaby się odbyć bez wsparcia i wspólnej pracy wielu bibliotekarzy przy ich realizacji. To doświadczenie jest bezcenne. Najlepszą recenzją naszych wszystkich działań są pytania, kiedy znowu będzie Noc w Bibliotece czy słuchanie starych płyt i żal uczestników, że impreza już się skończyła!

Małgorzata Zychowicz

instruktor d/s gromadzenia i opracowania zbiorów
w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej im. Joachima Lelewela

Władysław Michnal

SPOTKANIE Z KULTURĄ GOLENIOWA W RAMACH VII SPOTKAŃ REGIONALNYCH W KSIĄŻNICY POMORSKIEJ

Spotkania regionalne w Książnicy Pomorskiej w Szczecinie stały się już dobrą tradycją. Przypomnijmy te, które odbyły się w latach poprzednich. Jako pierwsze zaprezentowało się Choszczno w 2002 roku, a później kolejno: Pyrzyce (2003), Czaplinek (2004), Dębno (2006), Barlinek (2006), Złocieniec (2007) i 15 października 2008 roku Goleniów. Jest to udana forma prezentacji poszczególnych miast i regionów, a zwłaszcza ich osiągnięć kulturalnych w stolicy województwa. I chociaż główna impreza trwa tylko jeden dzień, to przygotowane wystawy szczecinianie mogą oglądać przez kilka tygodni.

Do Szczecina przyjechała liczna delegacja goleniowian na czele z burmistrzem Andrzejem Wojciechowskim, dyr. Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej Jolantą Bronowską i dyr. Goleniowskiego Domu Kultury Zbigniewem Łukaszewskim. Ponadto przyjechało wielu bibliotekarzy, działaczy kultury, lokalnych artystów i zespoły artystyczne.

Tańczą młodzi artyści z Goleniowa

Goleniów zaprezentował się nadzwyczaj udanie. Po powitaniach licznie zgromadzonej publiczności przez Lucjana Bąbolewskiego — dyr. Książnicy Pomorskiej i Andrzeja Wojciechowskiego — burmistrza Gminy i Miasta Goleniów i po podziękowaniach za wzajemną współpracę obu bibliotek¹, burmistrz scharakteryzował miasto i gminę pod względem ekonomicznym, społecznym i kulturalnym. Nie tylko w jego ocenie Goleniów należy do najlepiej rozwijających się miast pod względem przemysłowym i kulturalnym w skali ogólnokrajowej. Świadczą o tym m.in. liczne wyróżnienia, o czym dalej. Następnie zaprezentowały się zespoły artystyczne: Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Goleniowskiej „Mała Ina” oraz „Ina”, uczniowie szkoły muzycznej i kapela ludowa. Wszystkie występy były nagradzane rześzystymi brawami. Następnie przyszła kolej na pokaz multimedialny o Goleniowie i zapoznanie się z wielką wiotematyczną ekspozycją przygotowaną przez goleniowskich bibliotekarzy. Przy herbacie i kawie dzielono się wrażeniami, ocenami i doświadczeniami.

* * *

Korzystne położenie geograficzne Goleniowa z dogodną komunikacją drogową, kolejową i lotniczą, wieloma atrakcjami turystycznymi i mądrze działającym samorządem to warunki, które umożliwiły dynamiczny rozwój miasta. W Goleniowskim Parku Przemysłowym działa już 36 inwestorów, a za dwa, trzy lata będzie tam ulokowanych 45 fabryk, które stworzą pięć do siedmiu tysięcy miejsc pracy. Goleniów jest dumny także z tego, że w 2008 roku dzięki staraniom władz samorządowych otworzono zaoczne studia wyższe, na które przyjęto 140 studentów, przyszłych specjalistów do tutejszych fabryk. Bardzo rozwinęło się budownictwo mieszkaniowe, rośnie baza hotelowa, dobry poziom reprezentuje oświata i duże osiągnięcia ma kultura. Nie pozostają w tyle usługi handlowe, finansowe i turystyczne.

Goleniów liczący 23 tys. mieszkańców od kilkunastu lat otwierał się na świat i nawiązał współpracę partnerską z wieloma miastami za granicą. Są to kolejno: Greifswald, Bergen, Rothenklempenow (Niemcy), Opmeer (Holandia), Svedala (Szwecja), Międzynarodowy Związek Miast Hanzeatyckich, Gurjewsk (Rosja), a także nawiązano kontakty z Serbołużyczanami. Miasto umie się promować m.in. wydając liczne foldery i informatory w językach: polskim, niemieckim i angielskim. Za tę współpracę międzynarodową miasto zostało wyróżnione Dyplomem Europy (2001), Flagą Europy (2003) i Plakietą Europy — Gmina Fair Play (2008). Działalność gospodarcza i kulturalna przyniosła też gminie inne krajowe wyróżnienia. Sejmowa Komisja Kultury w 2004 roku najwyżej oceniła osiągnięcia kulturalne Goleniowa, w ocenie redakcji „Gazety Wyborczej” w latach 2004–2008 Goleniów był najlepszą gminą w kraju, „Rzeczpospolita” przyznała w 2008 roku gminie Goleniów tytuł najlepszej gminy miejskiej, również „Gazeta Prawna” wyróżniła Goleniów tytułem laureata gminy miejsko-wiejskiej (2008).

---

¹ Barbara Sztark otrzymała z rąk burmistrza wiązanek kwiatów, jako wyraz podziękowania za pomoc przy urządzaniu wystawy.

* * *

Rok 2008 to Goleniowski Rok Kultury. W tym też czasie przypadły jubileusze 60-lecia Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej oraz 50-lecia Goleniowskiego Domu Kultury.

Biblioteka udostępniła w gablotach pamiątkowe dokumenty obrazujące jej historię. Oto na jednym z nich czytamy: „W dniu 7 marca 1969 r. w 24 rocznicę wyzwolenia Goleniowa wkopano akt erekcyjny pod Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną, budowaną ze środków społecznych jako pomnik dla uczczenia 700-lecia praw miejskich”. W innym dokumencie Rada Miejska w Goleniowie uchwala z dnia 30 czerwca 2001 roku nadaje panu Władysławowi Rybarskiemu „Tytuł Zasłużonego Mieszkańca Gminy Goleniów”².

Na licznych planszach zaprezentowano wiele form pracy stosowanych w bibliotece. Oto najciekawsze:

- Goleniowskie spotkania z piórem, cykl spotkań z pisarzami i uroczystości wręczenia „Barnimów”,
- Goleniowscy pisarze,
- Cykliczny konkurs ortograficzny dla mieszkańców miasta i okolic „dyktando”,
- Przylapani na czytaniu, konkurs fotograficzny,
- Święto czytelników, cykliczna forma popularyzująca czytelnictwo podczas „majowych dni Biblioteki”,
- „Cała Polska Czyta Dzieciom”, czytają goleniowskie VIP-y, przedstawiciele różnych zawodów i narodów,
- Najzyczliwszy goleniowianin, cykliczny plebiscyt organizowany przez Bibliotekę,
- „Dziupla”, forma spędzania wolnego czasu przez dzieci w wieku 6–11 lat,
- „Misialia”, cykliczna impreza dla najmłodszych,
- „Bajeczki z biblioteki”, nazwa teatryku dziecięcego działającego w Filii w Mostach.

Na szczególnie podkreślenie zasługuje prowadzona od wielu lat wielotematyczna działalność wystawiennicza. Dzięki specjalnej sali wystawowej mogą być prezentowane wielkie ekspozycje. Przy tej okazji wymienimy tylko wielką wystawę „Gdzie Goleniów z tamtych lat” — jako formę promocji miasta w fotografii za granicą. Ekspozycja była w muzeum w Bergen na Rugii i w Bibliotece w Goleniowie. Wspomnieć również trzeba o pracowni komputerowej dla dzieci i dorosłych.

* * *

Goleniowski Dom Kultury (GDK) istniejący od 1958 roku również jest instytucją, której ożywiona i niekonwencjonalna działalność jest znana szeroko poza środowi-

² W. Rybarski odszedł na emeryturę w 2003 roku po ponad 45 latach pracy na stanowisku dyrektora Biblioteki. Oczywiście jeszcze w dobrej kondycji uczestniczył w prezentacji dorobku Goleniowskiej Biblioteki.

skiem lokalnym. Najogólniej mówiąc celem działalności domu kultury jest przygotowanie środowiska społecznego do aktywnego uczestnictwa w kulturze i przygotowanie oferty do tego uczestnictwa.

W strukturach GDK działają m.in.: Chór Dziecięcy „Brzdąc”, Zespoły Pieśni i Tańca Ziemi Goleniowskiej „Ina” oraz „Mała Ina”, Zespół Wokalny „Rutka”, Kapela Goleniowska, orkiestra dęta, 14 kapel rockowych i in. Dom Kultury prowadzi także Centrum Informacji Turystycznej i Salę Historii Miasta, Centrum Wolontariatu i Punkt Informacji Obywatelskiej. Znanymi są osiągnięcia artystyczne Teatru Brama. Organizowane są także wielkie imprezy, jak festyn miejski „Kupalnocka”, Goleniowska Miła Niepodległości, czy Festiwal Hanzeatycki, odbywający się co dwa lata. Corocznie organizuje się także kilka konkursów oraz ogólnopolskich i międzynarodowych festiwali. Wymienimy najważniejsze: Międzynarodowy Konkurs Modeli Kartonowych, Plastikowych i Klas „C” Miast Hanzeatyckich, Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne „Nad Iną”, Międzynarodowy Festiwal Dziecięcej Twórczości Plastycznej pod patronatem Polskiego Komitetu ds. UNESCO. Warto nadmienić, że na tegoroczny XVIII już festiwal nadesłano prace dzieci z kilkudziesięciu państw.

W 2004 r. GDK zajął pierwsze miejsce w ogólnopolskim konkursie „Najlepsza placówka kultury” w kategorii miejsko-gminnej. Kolejne wyróżnienie to Certyfikat Jakości Centrum Aktywności Lokalnej przyznawany przez stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej z Warszawy.

Publiczność ogląda występy goleniowskich zespołów

* * *

Na tej wielkiej wystawie zaprezentowano w fotografii dawny i współczesny Goleniów, dokumentację działalności instytucji kultury, publikacje miejscowych pisarzy, dzieła lokalnych artystów (malarskie, rzeźbiarskie, modelarskie, karykatury znanych pisarzy, biżuterię artystyczną) i walory turystyczne miasta i gminy (m.in. ekspozycja roślin leśnych i florystyczna). Znana jest także działalność Ośrodka Edukacji Przyrodniczo-Leśnej przy Nadleśnictwie Kliniska. Nie ulega wątpliwości, że te regionalne prezentacje są interesującą formą promocji bibliotek, czytelnictwa i osiągnięć kulturalnych społeczności lokalnych w stolicy województwa zachodniopomorskiego³. Są one także upowszechniane przez prasę i telewizję. Ale wielką wartością jest także pokazanie innym pracownikom tego, o czym może nie wiedzieli, poszerzenie ich wiedzy i przeżyć estetycznych, zainspirowanie nowymi pomysłami, skłanianie do kreatywności w działaniu we własnej instytucji, czy na określonym stanowisku pracy. Tak więc korzyści są obopólne, lecz trzeba je rozpatrywać w dłuższej perspektywie czasowej. Jeszcze wiele regionów ma szansę pokazać swoje osiągnięcia w Książnicy Pomorskiej.

Władysław Michnał dr

były wieloletni kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego Książnicy Pomorskiej
oraz szczecińskiej filii CEBiD w Warszawie

³ Patrz też: Michnał W.: Spotkania regionalne w Książnicy Pomorskiej nową formą promocji bibliotek i społeczności lokalnych. „Poradnik Bibliotekarza” 2006 nr 6 s. 30–31.

Cecylia Judek

ŚWIĘTO BIBLIOTEKARZY KOŁOBRZESKICH

28 listopada 2008 roku odbył się w Kołobrzegu Sejmik Kultury, który był ważną uroczystością dla tamtejszego środowiska bibliotekarskiego. Za zasługi w pracy bibliotekarskiej, aktywną działalność na rzecz rozwoju czytelnictwa i upowszechniania książki aż 15 pracowników bibliotek publicznych i bibliotek szkolnych powiatu kołobrzeskiego otrzymało różnego typu odznaczenia.

Odnaki Honorowe „Zasłużony dla Kultury Polskiej”, przyznane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Bogdana Zdrojewskiego otrzymały: Maria Bronowicka, emerytowana bibliotekarka Szkoły Podstawowej nr 5 w Kołobrzegu i Jadwiga Semenowicz, emerytowana bibliotekarka SP nr 6 w Kołobrzegu, Halina Filip, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kołobrzegu, Dorota Jarosz, Stanisława Kozak, Marta Ziółkowska — pracownicy MBP w Kołobrzegu, a także Renata Maksymiuk, kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej w Gościnnie. Kolejnymi odznaczonymi były emerytowane pracownicy MBP w Kołobrzegu: Krystyna Kopera oraz Alina Wolska.

Odnaki z upoważnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wręczył Janusz Gromek, Prezydent Miasta Kołobrzeg.

Odnaki Honorowe „Gryfa Zachodniopomorskiego” za zasługi dla województwa zachodniopomorskiego wręczył Marek Hok, Wicemarszałek Województwa Zachodniopomorskiego.

Jako jedyna złotą Odznakę Honorową „Gryfa Zachodniopomorskiego” otrzymała Teresa Stębowska, nauczyciel-bibliotekarz z SP nr 4 w Kołobrzegu. Srebrnymi odznakami zostały wyróżnione: z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kołobrzegu — Halina Filip, Teresa Sobko i Małgorzata Wojtaluk, z bibliotek szkolnych — Bogusława Demidowicz, nauczyciel-bibliotekarz z SP nr 5 i Mariola Legan, nauczyciel-bibliotekarz z SP nr 4.

Spoza bibliotekarskich kręgów nagrodzono dyplomem od władz miasta Elżbietę Polak, kierującą z wielkim zaangażowaniem Pracownią Tkaniny Artystycznej, która w ciągu 25-lecia swej działalności wpisała się na trwałe w kulturę kołobrzeską.

Wyróżnione bibliotekarki otrzymały wiele gratulacji i życzeń. Na Sejmik Kultury przybyła delegacja bibliotekarzy ze Szczecina: Lucjan Bąbolewski, dyrektor Książnicy Pomorskiej im. S. Staszica w Szczecinie oraz Cecylia Judek, przewodnicząca Zarządu Okręgu Zachodniopomorskiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Z upoważnienia posta Ziemi Kołobrzeskiej, Sebastiana Karpiniuka przekazał gratulacje Tadeusz Kielar, pełniący obowiązki kierownika MOK.

W imieniu odznaczonych bibliotekarek głos zabrała Halina Filip, dyrektor MBP w Kołobrzegu, a jednocześnie przewodnicząca tamtejszego Koła SBP. Dziękując

Marek Hok, Wicemarszałek Województwa Zachodniopomorskiego wręcza Teresie Stębowskiej złotą Odznakę Honorową „Gryfa Zachodniopomorskiego”

Od lewej: Bogusława Demidowicz, Halina Filip, Mariola Legan, Teresa Sobko, Małgorzata Wojtaluk, Jadwiga Maj, radna, przewodnicząca komisji kultury Rady Miasta, za nią: Janusz Gromek, Prezydent Miasta Kołobrzeg

przedstawicielom władz samorządowych za wsparcie w bibliotekarskich działaniach, stwierdziła, że fakt wyróżnienia osiągnięć i aktywności środowiska bibliotekarzy napawa radością, a z drugiej strony — obliuguje do poszukiwania wciąż nowych form pracy bibliotek.

Program drugiej części Sejmiku obejmował referaty problemowe. Zagadnienie znaczenia kultury w życiu lokalnej społeczności omówiła Wioletta Kowalska z Miejskiego Ośrodka Kultury. Strategię rozwoju kultury w Kołobrzegu do roku 2020, zatwierdzoną podczas sesji Rady Miasta w dn. 27 listopada 2008 roku przedstawił Tadeusz Kielar. W strategii tej ważną rolę przeznaczono Regionalnemu Centrum Kultury, nowej kołobrzeszkiej placówce kultury, która została powołana decyzją Rady Miasta w przeddzień Sejmiku Kultury, tj. w dn. 27 listopada 2008 roku, a która swą działalność rozpocznie od 1 stycznia 2009 roku, o czym poinformował zebranych Mirosław Tessikowski, wiceprezydent Miasta Kołobrzeg.

Regionalne Centrum Kultury zostało utworzone z połączenia dwóch odrębnych instytucji: Miejskiego Ośrodka Kultury oraz Galerii Sztuki Współczesnej. Samorządowcy wyrażali nadzieję, że Centrum będzie organizować ciekawe i nowatorskie imprezy kulturalne nie tylko dla mieszkańców miasta, ale i całego regionu.

Cecylia Judek

sekretarz naukowy Książnicy Pomorskiej
przewodnicząca Okręgu Zachodniopomorskiego SBP

Sylwia Komorek

JAK ŚWIĘTUJĄ SZKOLNE BIBLIOTEKI? — O MIĘDZYNARODOWYM MIESIĄCU BIBLIOTEK SZKOLNYCH

Współczesny czytelnik przychodzi do biblioteki nie tylko w celu wypożyczenia książek. Przychodzi aby „poszperać” w Internecie, zobaczyć ciekawą wystawę, porozmawiać z bibliotekarzem, czy zobaczyć się ze znajomymi.

W podobnych celach przychodzą do bibliotek szkolnych również uczniowie — i tutaj właśnie dostrzegamy dużą rolę nauczyciela bibliotekarza w kształtowaniu pozytywnego wizerunku biblioteki w oczach młodego czytelnika. Najpierw kształtujemy pozytywny wizerunek biblioteki szkolnej, by w rezultacie przygotować ucznia do wejścia w świat większych bibliotek — miejskiej, wojewódzkiej, uczelnianej.

Aby wyrabiać w młodych czytelnikach nawyk sięgania po książkę nauczyciel bibliotekarz zachęca do czytania przez konkursy, wystawy, imprezy biblioteczne, a także przez indywidualny kontakt z uczniami — rozmowy o przeczytanych książkach, bardzo często także rozmowy o zwykłych uczniowskich problemach — bo chyba każdy bibliotekarz pracujący z czytelnikiem ma w sobie coś z psychologa...

Ale wracając do bibliotek szkolnych — jak zwrócić uwagę na ich ważną rolę w procesie edukacji? Jak zwrócić uwagę na to, że to nauczyciele bibliotekarze przygotowują młodych czytelników, którzy w przyszłości korzystać będą z zasobów większych bibliotek?

Bardzo dobrą ku temu okazją był Międzynarodowy Dzień Bibliotek Szkolnych (International School Library Day) — święto ustanowione w 1999 roku przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Bibliotekarstwa Szkolnego (The International Association of School Librarianship), które obchodzone było w czwarty poniedziałek października. Od roku 2008 dzień zamienił się w cały miesiąc — Międzynarodowy Miesiąc Bibliotek Szkolnych (International School Library Month).

W jaki sposób świętują biblioteki szkolne? Organizowane są konkursy, wystawy, kiermasze, uwagę czytelników zwracają wyjątkowe, świąteczne dekoracje, plakaty, informacje o obchodach święta na korytarzach szkolnych, a także na stronie internetowej biblioteki. Najważniejsze jest to aby jak najwięcej osób wiedziało o naszych uroczystościach. Istotne jest również aby nauczyciele sami nie przygotowywali akcji związanych z Międzynarodowym Miesiącem Bibliotek Szkolnych — ważne jest włączenie do przygotowań uczniów i przeprowadzanie konkursów, różnych akcji razem z nauczycielami pracującymi w szkole.

Jak obchodziły swoje święto szczecińskie biblioteki szkolne? Poniżej przedstawiam przykładowe działania i akcje przeprowadzone przez nauczycieli bibliotekarzy — członków Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich (oddział szczeciński) — lista została sporządzona na konferencji TNBSP w dn. 13 listopada 2008 roku — konkursy recytatorskie, plastyczne (m.in. na ekslibris biblioteki oraz plakat promujący czytelnictwo), czytelnicze, związane z biblioteką i znajomością lektur, prezentacje multimedialne o pisarzach, słodkie poczęstunki zachęcające czytelników do biblioteki, akcja „Prezent dla biblioteki” (mająca dwa warianty: 1) każda klasa z własnej woli kupuje książkę albo książki dla biblioteki; 2) uczniowie z danej klasy zbierają po symbolicznej złotówce i za te pieniądze nauczyciel bibliotekarz kupuje książki), czytanie przez nauczycieli na długich przerwach fragmentów ulubionych książek, zbiórki książek dla bibliotek szkolnych, prezentacje okładek zaprojektowanych przez uczniów, wycieczki do Książnicy Pomorskiej, konkursy dotyczące pięknego czytania, wystawy (m.in. nowości w zbiorach bibliotecznych), humorystyczne plakaty na temat bibliotek i bibliotekarzy, spotkania z poezją prowadzone przez aktorów scen szczecińskich, kiermasze książek pochodzących z darów (dochód ze sprzedaży przeznaczony na zakup nowości do biblioteki), imprezy biblioteczne z okazji Ogólnopolskich Urodzin Książkowego Misia (przypadających na dzień 14 X) połączonych z 80 rocznicą urodzin Kubusia Puchatka (także w dniu 14 X).

W czasie listopadowej konferencji TNBSP obecni na niej nauczyciele bibliotekarzy stwierdzili, że Międzynarodowy Miesiąc Bibliotek Szkolnych stwarza ogromne

możliwości, innego niż zwykle, dotarcia do młodych czytelników, choćby do tych, którzy nigdy nie kojarzyli biblioteki szkolnej z imprezami bibliotecznymi czy z humorystycznymi plakatami na temat bibliotek i bibliotekarzy. Wymienili się również swoimi uwagami i pomysłami na temat październikowego święta i zgodnie uznali, że są zadowoleni z tego, co udało się zrobić w szkołach i bibliotekach szkolnych na rzecz jego obchodów w 2008 roku. Co oczywiście nie znaczy, że w przyszłym roku nie może być jeszcze lepiej!

Czytelników mających jeszcze tzw. niedosyt informacji odsyłam do serwisów internetowych:

<http://islm.ensil.pl/> – serwis Międzynarodowego Miesiąca Bibliotek Szkolnych (prowadzony w j. polskim);

<http://www.iasl-online.org/index.htm> – strona Międzynarodowego Stowarzyszenie Bibliotekarstwa Szkolnego (The International Association of School Librarianship) prowadzona w języku angielskim.

Sylwia Komorek

nauczyciel — bibliotekarz Zespołu Szkół Sportowych
im. Sportowców Ziemi Szczecińskiej w Szczecinie

sekretarz Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich oddział szczeciński

Anna Imbiorowicz

HERBATKA U HERBERTA

Dnia 30 kwietnia br. w stylowym hotelu i restauracji o nazwie „Willa West Ende” odbyło się spotkanie literacko-wspominkowe pt. „Herbatka u Herberta”.

Spotkanie odbyło się przy kawie, herbacie i herbatnikach w nieskrępowanej kawiarnianej atmosferze.

Uczestnicy „Herbatki u Herberta” podczas dyskusji

Wśród zaproszonych prelegentów były osoby, które znały Herberta osobiście i pozostawały z nim w stosunkach przyjacielskich lub też zajmowały się twórczością poety od strony naukowej i opublikowały pracę na temat jego pisarstwa.

Konsekwencją takiego doboru prelegentów było wywiązanie się niezwykle ciekawej debaty na temat twórcy „Pana Cogito”, rozmówcom udało się stworzyć barwny i oryginalny wizerunek wybitnego polskiego poety. Uczestnicy spotkania mieli okazję spojrzeć na Herberta od zakulisowej, mniej oficjalnej strony.

Zaproszonymi gośćmi byli:

- **Helena Raszka** — poetka, zadebiutowała w 1956 roku wierszem „Drogi” opublikowanym w czasopiśmie „Ziemia i Morze”. Rok później w konkursie literackim w Szczecinie otrzymała drugą nagrodę. Wiersze publikowała

w lokalnych dziennikach i ogólnopolskich czasopismach literackich. Wydała przeszło 10 tomików poezji. W 1976 roku otrzymała Nagrodę Artystyczną Miasta Szczecina. Przyjaciółka poety.

- **Krzysztof Karasek** — studiował na Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie oraz na Wydziale Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego. Jako poeta zadebiutował w 1966 roku na łamach miesięcznika „Poezja”. W latach 1967–1971 był członkiem redakcji pisma „Orientacje”, od 1972 roku pełnił funkcję kierownika działu w miesięczniku „Nowy Wyrzaz”. Ogłosił kilka tomików poetyckich. Przyjaciel Zbigniewa Herberta.
- **Andrzej Franaszek** — redaktor działu kulturalnego „Tygodnika Powszechnego”, literaturoznawca, członek jury Nagrody Literackiej NIKE. Znakomity znawca twórczości Zbigniewa Herberta. Wydał m.in. „Ciemne źródło” — wnikliwy esej o cierpieniu w twórczości poety. Redaktor I i II tomu pt. „Poznawanie Herberta”.
- **Konrad Wojtyła** — dziennikarz „Radia Szczecin” oraz redaktor kwartalnika literacko — filozoficznego [fo: pa], który poprowadził spotkanie.

Uczestnicy mieli okazję poznać Herberta i jako artystę i jako człowieka z krwi i kości. Analizowano wiersze poety, dyskutowano o wątkach i motywach obecnych w jego utworach, o charakterystycznych dla poety sposobach obrazowania i budowania napięcia. Przyjaciele wspominali swoje pierwsze spotkania z Herbertem, nie zabrakło anegdot oraz unikatowych opowieści o wspólnych doświadczeniach. Wyłonił się z tego wyjątkowy, wielowymiarowy obraz twórcy „Pana Cogito”.

Uczestnicy spotkania mieli okazję obejrzeć część księgozbioru poety, którą przekazał on w darze szczecińskiej bibliotece. Na spotkanie przyszło wielu szczecinian, uczestniczyło w nim ponad 50 osób. Uczestnicy mieli wiele pytań do prelegentów, w konsekwencji spotkanie przedłużyło się o pół godziny. Publiczność opuszczała budynek „Willi West Endé” w zadumie, wielu z uczestników spotkania zapewne natychmiast zajrzało do tomików Herberta. Spotkanie zorganizowała Miejsca Biblioteka Publiczna w Szczecinie wspólnie z redakcją kwartalnika literacko-filozoficznego „[fo: pa]”.

Relacja ze spotkania opublikowana została w regionalnej gazecie „Głos Szczeciński”, prowadzący spotkanie Konrad Wojtyła z „Radia Szczecin” nagrał z prelegentami audycje, które wyemitowano na radiowej antenie. Wcześniej w lokalnej prasie ukazały się artykuły zapowiadające „Herbatkę u Herberta.”

Anna Imbiorowicz

pracownik Działu Promocji Miejskiej Biblioteki Publicznej w Szczecinie

Halina Filip

PLENEROWA CZYTELNIĄ PRASY

Spacer po historii

Moda na lecznicze kąpiele morskie i wycieczki do kurortów wypoczynkowych pojawiła się w XVIII wieku. Nic więc dziwnego, że w latach 30. XIX wieku zawiązała się do Kołobrzegu — zaczęły powstawać kąpieliska i zakłady lecznicze wykorzystujące własne źródła solankowe. Tak się składa, że był to także przyczynek do zlikwidowania dotychczasowego statusu miasta Kołobrzeg — twierdzy lądowej (1872) i morskiej (1887), a powstania nowego — miasta uzdrowiskowego.

Uzdrowisko a kultura

Rozwój uzdrowiska nie pozostał bez wpływu na życie kulturalne miasta: powstał teatr, orkiestra, chór; rozwijała się działalność wydawnicza — 9 lipca 1825 roku ukazał się pierwszy numer lokalnej gazety „Colberger Wochenblatt”¹.

W drugiej połowie XIX wieku pojawił się zwyczaj zakładania tzw. bibliotek ludowych (*Volksbücherei*). Według dr H. Kroczyńskiego w Kołobrzegu taką bibliotekę otwarto 5 maja 1895 roku — początkowo mieściła się w podrzędnej gospodzie, a następnie otrzymała małe pomieszczenie w starym domu przy ul. Katedralnej. Odpowiednią rangę Biblioteka Ludowa osiągnęła dopiero po I wojnie światowej dzięki bogatemu Amerykaninowi urodzonemu w Kołobrzegu Hermanowi Harderowi (29 IX 1850 — 21 VII 1934) znanemu jako Harry T. Harder, który ofiarował 110 tys. marek na zbudowanie gmachu biblioteki². Budowę według projektu dr inż. Heinricha Göbela rozpoczęto jesienią 1926 roku, a zakończono we wrześniu 1927 roku³. Była to pierwsza tego typu biblioteka na Pomorzu⁴ — budynek był bardzo nowoczesny, o wyraźnych cechach stylowych nawiązujących do neobaroku. Bryła budynku i zagospodarowanie wnętrza z niewielkimi zmianami istnieje do dziś, do dziś też w gmachu funkcjonuje Biblioteka Publiczna.

---

¹ *Z dziejów książki i bibliotek w Kołobrzegu* [wykład dr Hieronima Kroczyńskiego z okazji 60-lecia MBP w Kołobrzegu], Kołobrzeg 2006.

² Tamże.

³ Heinrich Göbel; *Die städtebauliche Entwicklung von Kolberg*, Düsseldorf: Verlag Fritz Lindner s. 36

⁴ Tamże.

Biblioteka w plenerze

Spacer a czytelnia prasy pod chmurką

Korzystając, po pierwsze, z malowniczego położenia Biblioteki — między budowlą dawnej Łaźni Miejskiej i dawnym Cmentarzem Francuskim, z widokiem na Parsętę; po drugie — pojawiających się od kilku lat sugestii czytelników i mieszkańców do utworzenia takiego miejsca; po trzecie — zapałui jednej z pracownic Biblioteki — Teresy Sobko, *Plenerowa czytelnia prasy* zwana żartobliwie „czytelnia pod chmurką” została na przełomie wiosny i lata 2008 uruchomiona.

Już po krótkim okresie funkcjonowania, to otoczone zielenią urokliwe miejsce z widokiem na rzekę i szumiącą przyjemnie fontannę, zaczęło zapełniać się nie tylko naszymi stałymi czytelnikami, lecz przyciągać spacerowiczów — mieszkańców, turystów, kuracjuszy. Stoliki z krzesłami, stojaki z bieżącą prasą, parasole chroniące czytających od słońca, zapał i ładna pogoda, to przecież tak niewiele!

Halina Filip

dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kołobrzegu

Halina Filip

NOC Z BIBLIOTECZNYMI „DUCHAMI”

W ramach *II Wakacyjnych Spotkań z Książką* Miejska Biblioteka Publiczna w Kołobrzegu zaproponowała swoim czytelnikom w wieku od 6 do 16 lat spędzenie pełnej wrażeń nocy w gmachu Biblioteki wybudowanym w 1927 roku z... bibliotecznymi duchami.

Imprezę pod nazwą *Noc z duchami* od początku do końca (scenariusz, scenografia, stroje, akcesoria itp.) przygotowali pracownicy Biblioteki. Oni byli też aktorami.

Ponad czterdzieścioro rodziców, z jednej strony z zaciekawieniem, z drugiej — z pełnym zaufaniem o godzinie 21⁰⁰ przyprowadziło i oddało pod opiekę „bibliotecznym duchom” swoje pociechy pragnące zdobyć tej nocy odznakę *Pogromcy Duchów*.

Przybywających śmiałków przekraczających próg Biblioteki, zamiast zwyczajowo oświetlonych pomieszczeń pełnych regałów z książkami witały: ciemność, którą rozświetlały jedynie gdzieś tam płomienie palących się świec; liczne mroczne dekoracje z czyhającymi zewsząd ogromnymi pajakami i nieruchomymi postaciami; *Biała Dama* oraz dobiegająca z oddali równie mroczna muzyka.

Nocne przygody rozpoczęła *Legenda o Piracie Mroku*, nota bene specjalnie na tę uroczystość wymyślona!

Jeden z bibliotecznych duchów

Koronnym zadaniem było uwolnienie od klątwy *Pirata Mroka*. Jednak aby tak się stało, uczestnicy musieli po pierwsze wykazać się odwagą, po drugie — wykonać wiele niebezpiecznych zadań: przejść próbę odwagi; pokonać liczne duchy i strachy gnieźdzące się w mrocznych lochach, bibliotecznym labiryncie, *Lustrzanej Sali* oraz *Gabinecie Cieni*. W celu zdobycia poszczególnych ogniw zaklęcia wszystkie zadania musiały zostać wykonane z sukcesem.

W czasie nocnej wędrówki po tajemniczych zakamarkach największe emocje wzbudził ukryty w ciemnościach *Drakula* — kilkoro najodważniejszych musiało spotkać się z nim i wypić krew.

Niemniejsze podekscytowanie towarzyszyło śmiałkom w ciemnych lochach pełnych pajęczych sieci. Tam czekała na nich *Śmierć* — aby zachować życie musieli zagrać z nią w kości.

Kiedy zuchom wydawało się, że najtrudniejsze zadania zostały już wykonane pojawiły się następne: odnalezienie w *Bibliotecznym Labiryncie* koperty oraz stawienie czoła niespodziankom czyhającym w *Lustrzanej Sali* i *Gabinecie Cieni*.

Finałem nocnej zabawy przeplatanej wrzaskami i śmiechem było połączenie odnalezionych fragmentów i uwolnienie z klątwy ducha *Pirata Mroka*.

Nagrodą dla zwycięzców była odznaka *Pogromca Duchów* i dalsza część nocy w towarzystwie bibliotecznych duchów.

Niektórzy *Pogromcy* dokazywali jeszcze do 4⁰⁰ nad ranem. Wszyscy uczestnicy mury Biblioteki opuścili po 9⁰⁰!

Halina Filip

dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kołobrzegu

opracowali Małgorzata Zychowicz i Przemysław Nowaczek

KRONIKA

23 czerwca – 31 sierpnia w filiach Koszalińskiej Biblioteki Publicznej odbywały się zajęcia dla dzieci, które spędzały wakacje w mieście. „Wakacje w Bibliotece 2008” odbyły się w ramach ogólnomiejskiej akcji „Bezpieczne Wakacje” pod patronatem Prezydenta Miasta.

30 czerwca – 8 sierpnia w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kołobrzegu odbywały się III wakacyjne spotkania z książką „Indiańskie lato”. W ramach akcji dzieci miały okazję m.in. wybrać się na „Wyprawę na dziki Zachód” do Centrum rozrywki i jazdy konnej w Zieleniewie, wziąć udział w cyklicznych konkursach, quizach i warsztatach plastycznych.

W **lipcu** pracownicy filii nr 1, 3, 6, 9, 11 i 12 Koszalińskiej Biblioteki Publicznej zorganizowały codzienne zajęcia dla młodych czytelników. Oprócz wakacyjnych zajęć w filiach przygotowano również imprezy zewnętrzne. 25 czerwca i 13 sierpnia odbyły się festyny na rozpoczęcie i zakończenie lata. Ponadto dzieci mogły uczestniczyć w 4 wyjazdach: 2 lipca do Iwęcina — Wioski Końca Świata, 9 lipca do Słowińskiego Parku Narodowego, 23 lipca do Paprot — Wioski Labiryntów, 30 lipca do Łaz, na Złot Polskiego Ruchu Przejaciół Indian.

7 lipca kolejne spotkanie choszczeńskiego DKK odbyło się w plenerze. Uczestnicy spotkania rozmawiali o książce *Córka opiekuna wspomnień*.

8 lipca w bibliotece w Schwerinie Kraj Związkowy Meklemburgia Pomorze Przednie i Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego uzgodniły ramy współpracy Książnicy Pomorskiej w Szczecinie i Biblioteki Krajowej Meklemburgii Pomorza Przedniego w Schwerinie (Landesbibliothek Mecklenburg Vorpommern). Porozumienie o współpracy podpisali Minister Szkolnictwa, Nauki i Kultury Kraju Związkowego Meklemburgia-Pomorze Przednie Henry Tesch i wicemarszałek Województwa Zachodniopomorskiego Witold Jabłoński oraz dyrektorzy bibliotek Lucjan Bąbolewski i dr Frank Pille. Przewiduje ono m.in. udostępnianie czytelnikom polskim i niemieckim dwujęzycznej informacji o źródłach bibliograficznych na temat obu regionów, stworzenie wspólnej bazy ikonograficznej pomorskich i meklemburskich grafik i pocztówek przedstawiającej miejscowości na Pomorzu i Meklemburgii oraz wymianę bibliotekarzy i studentów w ramach praktyk zawodowych.

17 lipca w Książnicy Pomorskiej odbyła się promocja książki *Dolina Dolnej Odry* i spotkanie z autorami — Małgorzatą i Tomaszem Dudami.

12 sierpnia w Czytelni Goethego w Książnicy Pomorskiej została otwarta wystawa książek „Bücher, über man spricht; Neuerscheinungen auf dem deutschsprachigen Buchmarkt/ Książki, o których się mówi; Nowości na niemieckim rynku książki”. Wystawa była czynna do 9 września.

Promocja książki *Dolina Dolnej Odry* w Książnicy Pomorskiej

13 sierpnia w Sali Kolumnowej Książnicy Pomorskiej otwarta została wystawa fotografii Macieja Ziętka — „Etiopia — ludzie drogi”.

14 sierpnia w Łączniku przy Czytelni Czasopism Książnicy Pomorskiej otwarto wystawę fotograficzną „Panamaksy — duma PŻM-u”.

14 sierpnia w Sali Pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej miało miejsce otwarcie wystawy rzeźb Romana Owczarskiego „Spojrzenie”.

1 września w Czytelni Niemieckiej Instytutu Goethego otwarto wystawę książek „Fotoszene Deutschland; Buchausstellung deutscher Gegenwartsfotografie” — „Scena fotograficzna w Niemczech; wystawa albumów współczesnej fotografii niemieckiej”. Jest to prezentacja najciekawszych albumów fotograficznych z niemieckiego rynku książki.

1 września w Sali Kolumnowej Książnicy Pomorskiej otwarta została wystawa fotograficzna „Architektura Sankt-Petersburga XX wieku”.

2 września w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Choszczynie odbyło się kolejne polsko-niemieckie spotkanie w sprawie wspólnego projektu w ramach Programu Operacyjnego Cel 3 „Europejska Współpraca Terytorialna” — „Współpraca Transgraniczna”.

2 września w holu przy Czytelni Naukowej Książnicy Pomorskiej otwarto wystawę rocznicową przypominającą wydarzenia Sierpnia 88, pt. „Wydawnictwa niezależne ze zbiorów Książnicy Pomorskiej (wybór)”.

3 września w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej odbyła się inauguracja spotkań czytelników „Książki Mówionej” po wakacyjnej przerwie.

To zdj. jest w sprawozdaniu

Uczestnicy III Forum Młodych Bibliotekarzy

Od września 2008 do czerwca 2009 w holu Wypożyczalni Beletrystyki Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kołobrzegu można oglądać wystawę „Nike. Nagroda Literacka. 1997–2007”, przypominającą laureatów Nagrody Literackiej Nike z lat 1997-2007, nagrodzone książki, ich fragmenty oraz recenzje.

5 września w Kawiarence Artystycznej Miejskiej Biblioteki Publicznej w Choszczynie miała miejsce projekcja unikatowych materiałów filmowych ze zbiorów Muzeum Włodzimierza Wysokiego w Koszalinie „Włodzimierz Wysocki in memoriam”. Zaprezentowała je dyrektor Muzeum Włodzimierza Wysockiego w Koszalinie dr Marlena Zimna.

10–13 września w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej odbył się V Europejski Festiwal Filmowy „Integracja Ty i Ja”. Głównym celem Festiwalu była integracja środowisk osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem poprzez

prezentację filmów o tematyce, problemach i życiu osób niepełnosprawnych. Konkurs odbywał się w trzech kategoriach: na najlepszy film fabularny, na najciekawszy film dokumentalny, na film amatorski tworzony przez osoby niepełnosprawne. Konkursom towarzyszyło wiele imprez muzycznych.

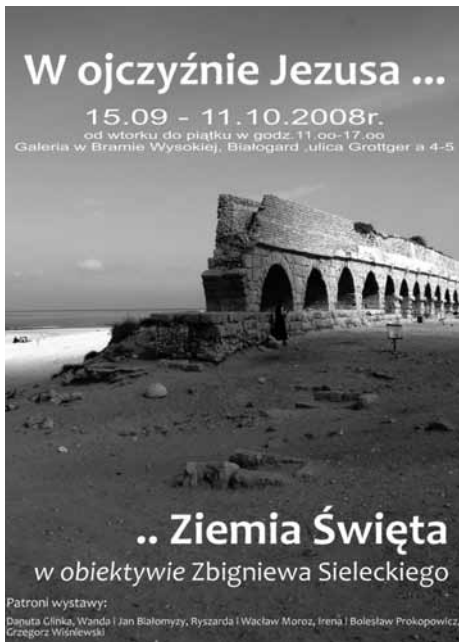
11–12 września w Książnicy Pomorskiej odbyło się III Forum Młodych Bibliotekarzy zatytułowane „Młodzi rzecznikami nowoczesności w bibliotece XXI wieku”. Sprawozdanie s. 46.

13–14 września w szczecińskim Klubie 13 Muz odbyły się Targi Kultury Szczecina, na których m.in. czynna była wystawa „Skarby Książnicy Pomorskiej” i kiermasz „Książka za złotówkę”.

15–19 września w ramach pierwszej części projektu Koszalińskiej Biblioteki Publicznej „Kocha — lubi — szanuje — myśli — czyta — surfuje”, adresowanego do uczniów pierw-

szych klas gimnazjów koszalińskich odbyły się warsztaty integracyjne dla młodzieży z pięciu koszalińskich gimnazjów prowadzone przez trenerki Stowarzyszenia KLANZA Grażynę Sobieską-Szostakiewicz i Annę Sadowską.

15 września o godzinie 17 w Galerii Miejskiej w Bramie Wysokiej w Białogardzie odbył się vernisaż wystawy fotograficznej Zbigniewa Sieleckiego zorganizowany w ramach Dni Kultury Chrześcijańskiej w Białogardzie.

Plakat wystawy

15 września w Sali Pod Piramidą Książnicy Pomorskiej w ramach XXII Festiwalu Polskiego Malarstwa Współczesnego otwarta została wystawa malarstwa Jana Bociąga.

16 września – 10 października w Muzeum Regionalnym w Barlinku, w związku z obchodami Jubileuszu 730-lecia Barlinka, prezentowano wystawę „Skarby Książnicy Pomorskiej”.

17–19 września w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Białogardzie miała miejsce konferencja dyrektorów bibliotek powiatowych województwa zachodniopomorskiego. W konferencji przygotowanej wspólnie przez Książnicę Pomorską w Szczecinie oraz Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną w Białogardzie wzięło udział niemal dwudziestu dyrektorów bibliotek z województwa.

18 września w Holu przy Czytelnicy Głównej Książnicy Pomorskiej otwarta została wystawa „Spojrzenie z ukosa — inscenizacja w fotografii”, prezentująca kreatywne spojrzenie licealistów z Greifswaldu na niezwykle budynek Muzeum Pomorza w Greifswaldzie i pełnione przez niego funkcje.

20–28 września Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego po raz kolejny wzięła aktywny udział w VIII Zachodniopomorskim Festiwalu Nauki. Z tej okazji przygotowana została bogata oferta, z której skorzystała szczecińska młodzież. W programie były wykłady, warsztaty, wystawy oraz quiz. Koordynatorem imprez festiwalowych była Urszula Ganakowska — sekretarz naukowy BG US.

22–23 września w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kołobrzegu odbyła się (dofinansowana ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu „Promocja czytelnictwa”) ogólnopolska konferencja pt. „Nowe trendy w literaturze i ilustracji dla dzieci. Książka obrazkowa”. Pierwszego dnia referaty wygłosili: dr G. Leszczyński o postmodernistycznej książce dziecięcej oraz M. Kulik o nagrodzie dla ilustratora Polskiej Sekcji IBBY. Zaprezentowały też swoją ofertę dwa wydawnictwa: „Dwie Siostry” oraz „Stentor”. W drugim dniu konferencji o ilustracji książki dziecięcej opowiedziała J. Olech, a próbę zdefiniowania gatunku podjął dr M. Zając. Odbyła się także debata z dziećmi klas I–III

Konferencja dyrektorów bibliotek powiatowych

o preferencjach literackich oraz uroczystość podsumowania konkursu Mały ilustrator. Wygłoszono referaty o wyborach czytelniczych na podstawie badań i obserwacji MBP w Kołobrzegu (H. Filip); o wykorzystaniu książek do pracy z dziećmi na podstawie doświadczeń MBP w Kołobrzegu, Przedszkola nr 10 oraz SP nr 4 w Kołobrzegu. Konferencji towarzyszyły wystawy książek wydawnictw „Zakamarki” i „EneDueRabe” oraz materiały promocyjne wydawnictw: „Nasza księgarnia” i „Zakamarki”. Odbyło się też uroczyste rozstrzygnięcie Konkursu Plastycznego „Mały ilustrator”. Konkurs adresowany był do dzieci przedszkolnych oraz klas I-III szkół podstawowych. Jury konkursowe wyłoniło 22 laureatów, którym przyznano nagrody i wyróżnienia.

22 września w ramach drugiego modułu projektu „Kocha — lubi — szanuje — myśli — czyta — surfuje” w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej odbyły się dwa spotkania autorskie z bardzo

lubianą przez młodzież pisarką Martą Fox i gimnazjalistami biorącymi udział w przedsięwzięciu. Tego samego dnia odbyło się też spotkanie autorki z czytelnikami Filii Nr 6 KBP.

23 września wznowił działalność Dyskusyjny Klub Książki przy Koszalińskiej Bibliotece Publicznej. Tego dnia, na Filii Nr 8, odbyło się spotkanie z autorką poczytnych książek dla młodzieży, Martą Fox.

23 września Marta Fox spotkała się z czytelnikami Biblioteki Publicznej Gminy w Biesiekierzu i Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Polanowie.

24 września pracownica Książnicy Pomorskiej, Cecylia Judek, wygłosiła w Szkole w Zdrojach wykład „Konstanty Ildefons Gałczyński i jego legenda w Szczecinie”.

24–25 września odbyły się spotkania autorskie Marty Fox w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Białogardzie, w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy Karlino, Bibliotece Publicznej Gminy Białogard Filia w Pomianowie oraz w Bibliotece Publicznej Gminy Tychowo.

25 września w Sali Pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej odbyło się spotkanie autorskie z Arturem Danielem Liskowackim, połączone z promocją jego najnowszej książki „Capcarap”. Spotkanie poprowadził Adrian Sroka.

25 września w ramach drugiej części projektu „Kocha — lubi — szanuje — myśli — czyta — surfuje” odbyły się dwa spotkania autorskie z piszącą książki dla młodzieży Małgorzatą Gutowską-Adamczyk i gimnazjalistami biorącymi udział w przedsięwzięciu. Tego samego dnia odbyło się też spotkanie autorki z czytelnikami Filii Nr 8 KBP.

25 września w Książnicy Pomorskiej Cecylia Judek wygłosiła dla uczniów Ponadgimnazjalnego Zespołu Szkół Zawodowych ze Świnoujścia prelekcję „Rok Zbigniewa Herberta. Zbiory Poety w Książnicy Pomorskiej”.

26 września w ramach objazdu po regionie koszalińskim odbyły się spotkania Małgorzaty Gutowskiej-Adamczyk z czytelnikami bibliotek gminnych w Będzinie i Mielnie.

26 września w sali konferencyjno-kinowej Koszalińskiej Biblioteki Publicznej odbyła się promocja wydawnictwa koszalińskiego oddziału IPN pt. *Twarze koszalińskiej bezpieki*.

26 września grupa pracowników Książnicy Pomorskiej wzięła udział w wyjeździe studijnym do Włoch.

26 września Cecylia Judek wygłosiła w LO Katolickim w Szczecinie prelekcję „Konstanty Ildefons Gałczyński i jego legenda w Szczecinie”.

26 września w budynku Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Szczecińskiej odbył się kolejny kiermasz „Książka za złotówkę” zorganizowany przez Koło nr 1 Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i Książnicę Pomorską.

26–27 września w Czytelnii Niemieckiej Instytutu Goethego miała miejsce międzynarodowa konferencja filologiczna poświęcona tematowi graniczności „Grenzen auf der Landkarte — Grenzen im Kopf? *Topographie von Kulturräumen in Literatur und Sprache im östlichen Ostseeraum vom 19. Jh. bis zur Gegenwart*”, zorganizowana przez Instytut Filologii Germańskiej Uniwersytetu Szczecińskiego we współpracy z Uniwersytetem Ernsta Moritza Arndta w Greifswaldzie.

30 września w Sali Pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej odbyło się spotkanie autorskie z Małgorzatą Szejnert i prezentacja książek „Szczecin: *Grudzień — Sierpień — Grudzień i Czarny Ogród*”.

30 września w ramach Centrum Aktywności Kulturalnej Osób Niepełnosprawnych Wzrokowo w Czytelnii Książki Mówionej Książnicy Pomorskiej odbyło się spotkanie autorskie z Haliną Rakowską-Jeżyńską.

1 października w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej odbyło się spotkanie autorskie Ireny Kuncewicz połączone z promocją książki „*Legenda dla dorosłych*”. Temu wydarzeniu towarzyszyła wystawa malarstwa Autorki zorganizowana w Galerii REGION KBP.

Spotkanie poświęcone Erwinowi Ackerknechtowi w Książnicy Pomorskiej

1–25 października w Sali Kolumnowej w Książnicy Pomorskiej czynna była "Wystawa Galerii Piwnica — złocienieccy twórcy", prezentująca dorobek twórców ze Złocieńca i okolic, skupionych wokół „Galerii Piwnica”, powstałej w lipcu 2007 roku.

2 października w Sali pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej odbyła się prezentacja książki „*Erwin Ackerknecht — bibliotekarz, humanista (1880–1960)*”. W programie spotkania znalazły się: głośna lektura fragmentów książki, rozmowy o historii biblioteki i bibliotekarstwie w kontekście patrona spotkania, wspominki świadków i świadectwa badacza tematu.

2 października w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki na Filii Nr 8 KBP omawiano książkę Krystyny Kofty „*Gdyby zamilkły kobiety*”.

W dniach **6–10 października** w ramach realizowanego przez Koszalińską Bibliotekę Publiczną autorskiego projektu ph. „*Kocha*

— *lubi* — *szanuje* — *myśli* — *czyta* — *surfuje*” adresowanego do uczniów pierwszych klas gimnazjów koszalińskich odbyły się spotkania młodzieży z psychologami, Violetą Południak i Martą Wołoszyn.

8 października w Książnicy Pomorskiej miało miejsce finisaż wystawy „Spojrzenie z ukosa — inscenizacja w fotografii”. Wykład o historii Muzeum Pomorza w Greifswaldzie wygłosiła Brit Bellmann, Referentka Kultury ds. Pomorza przy Muzeum.

8 października w wypożyczalni „książki mówionej” Koszalińskiej Biblioteki Publicznej odbyło się spotkanie z cyklu „*Smaki Świata*”. Tematem imprezy była Grecja, jej kultura, zabytki, historia, kulinaria. Okazało się między innymi, że „ryba po grecku” nie ma zupełnie nic wspólnego (poza nazwą) z Grecją.

8–22 października w Holu przy Informatorium Książnicy Pomorskiej czynna była wystawa

Spotkanie z Grecją w Oddziale Zbiorów Audiowizualnych w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej

„Profesor Piotr Zaremba (1910–1993) — wspomnienia”, przybliżająca sylwetkę pierwszego powojennego prezydenta Szczecina.

9 października wyłoniono zwycięzców VII edycji konkursu o zasięgu powiatowym zorganizowanego w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej ph. „Mistrzowie Pięknego Czytania”. W kategorii szkół podstawowych Mistrzynią Pięknego Czytania została Olga Garczarek ze Szkoły Podstawowej w Polanowie a Wicemistrzynią Pięknego Czytania Alicja Markowska ze Szkoły Podstawowej w Świeminie. W kategorii gimnazjów Mistrzem Pięknego Czytania został Sebastian Korzeniewski z Gimnazjum w Sianowie a Wicemistrzynią Pięknego Czytania Nikola Kostrzewa z Gimnazjum w Świeszynie.

9 października Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Białogardzie dzięki życzliwości firmy Debit z Bielska Białej zorganizowała wspólnie z bibliotekami powiatu białogardzkiego cykl spotkań „Przygoda z Frankli-

nem”. Bajkowy bohater spotkał się z małymi czytelnikami swoich przygód w niemal wszystkich bibliotekach powiatu białogardzkiego. W Centrum Kultury i Spotkań Europejskich Franklinowi towarzyszył jego przyjaciel Miś. O przygodach bohaterów spotkania opowiadały dyrektorki białogardzkich przedszkoli: Zuzanna Kotłęga, Ewa Danielewicz i Wiesława Hermanowska. Całość przeplatana była gramami, konkursami i muzyką. Na zakończenie dzieci otrzymały kartę Klubu Franklina.

10 października w Kawiarence Artystycznej Miejskiej Biblioteki Publicznej w Choszczynie odbyło się spotkanie z Jerzym Grodkiem, stałym współpracownikiem polskich i polonijnych czasopism, w tym „Gazety Chojeńskiej”.

10 października w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki na Filii Nr 8 KBP omawiano książki poczytnej autorki literatury dla młodzieży, Ewy Nowak.

Mistrzowie Pięknego Czytania w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej

Żółw Franklin na spotkaniu z małymi czytelnikami

Wielbiciele przygód Żółwia Franklina w Centrum Kultury i Spotkań Europejskich w Białogardzie

11 października w Czytelni Niemieckiej Instytutu Goethego w Książnicy Pomorskiej miało miejsce otwarcie wystawy poświęconej współczesnej fotografii niemieckiej „Fotoszene Deutschland”. Towarzyszył mu wykład Georgii Krawiec — artystki i wykładowcy fotografii na Europejskiej Akademii Fotografii w Warszawie oraz Studium Fotograficznym ZPAF.

13 października w Dziale Dziecięcym Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gryficach szczeciński Teatr Wprost wystawił „Pchłą Szachrajkę” na podstawie wiersza Jana Brzechwy.

13 października w Sali pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej odbyło się spotkanie towarzyszące otwarciu wystawy „Dać ludziom chwilę wzruszenia... Wspomnienia o Ewie Kołogórskiej 1925–2007”, poświęconej wybitnej szczecińskiej aktorce i reżyserce.

Aktorka Bolesława Fafińska podczas spotkania poświęconego Ewie Kołogórskiej

13–17 października w ramach realizowanego przez Koszalińską Bibliotekę Publiczną autorskiego projektu ph. „*Kocha — lubi — szanuje — myśli — czyta — surfuje*” adresowanego do uczniów pierwszych klas gimnazjów koszalińskich odbyły się warsztaty literackie prowadzone przez znaną pisarkę książek dla młodzieży Ewę Nowak.

13–18 października w Holu przy Informatorium Książnicy Pomorskiej czynny był jesienny kiermasz „Książka za złotówkę”.

15 października w Sali pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej odbyły się VII Spotkania Regionalne. W programie „Spotkania z kulturą Goleniowa” znalazły się m.in.: wystawy fotografii dokumentującej rozwój miasta, wystawy regionalnego rękodziela artystycznego, wystawa modeli kartonowych, roślin leśnych. Podczas inauguracji Spotkań wystąpili Kapela Goleniowska, uczniowie szkoły muzycznej, zespoły i soliści pracujący przy Goleniowskim Domu Kultury. Sprawozdanie s. 57.

15 października w sali konferencyjnej Koszalińskiej Biblioteki Publicznej odbyła się promocja książki ks. Henryka Romanika pt. *Rok św. Pawła* połączona ze spotkaniem z Autorem.

16–31 października w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Gryficach można było oglądać wystawę filatelistyczną „Dzień Papieski”, przygotowaną przez Prezesa Polskiego Związku Filatelistów Koło nr 3 Gryfice-Miasto, Witolda Koziorowskiego.

17–31 października w bibliotece Zespołu Szkół nr 3 w Szczecinie (ul. Sowińskiego) czynna była wystawa „Skarby Książnicy Pomorskiej”.

18 października w Sali pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej odbyło się spotkanie autor-

skie z Jerzym Surwiłą, historykiem, pisarzem, publicystą, dziennikarzem, współzałożycielem Związku Polaków na Litwie. Spotkaniu towarzyszyła promocja książek *To wszystko było, jest w Wilnie* i *Rachunki nie zamknięte*.

21 października w Sali Owalnej w Książnicy Pomorskiej w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki odbyło się spotkanie autorskie z Karolem Maliszewskim.

22 października w Sali pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej miało miejsce spotkanie z autorami książki *Augustyn ze Stargardu zwany niegdyś Angelusem. Protokół. Kamieńska Kronika. Rodowód Książąt Pomorskich. tzw. Stargardzka Genealogia*, wydanej przez Muzeum w Stargardzie Szczecińskim — profesorami: Edwardem Rymarem i Elwirą Buszewicz.

22–23 października na Filii Nr 9 Koszalińskiej Biblioteki Publicznej odbyły się warsztaty dla bibliotekarzy powiatu koszalińskiego ph. „Muzykoterapia w bibliotece”. Warsztaty poprowadziła *Edyta Leśna*.

23 i 24 października w Czytelnii Niemieckiej w Książnicy Pomorskiej odbywała się konferencja naukowa „Polskie ślady na Dalekim Wschodzie. Polacy w Harbinie”. Okazją do jej zorganizowania była obchodzona w 2008 roku 110 rocznica założenia miasta Harbin przez polskiego inż. Adama Szydłowskiego, jednego z budowniczych Towarzystwa Kolei Wschodniochińskiej. Organizatorzy konferencji: Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego, Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica w Szczecinie, Klub Harbińczyków w Szczecinie.

23–26 października na 12 Targach Książki w Krakowie Szczecin reprezentowało stoisko

Warsztaty muzykoterapeutyczne w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej

o numerze B29 — „Wydawcy szczecińscy”, wśród których znalazło się też Wydawnictwo Książnica Pomorska.

27 października w ramach Dni Kultury Chrześcijańskiej w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej odbyło się spotkanie z ks. Andrzejem Pęcherzewskim i dyskusja pt. „Duchowość i psychoterapia”.

28 października w Sali pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej odbyło się spotkanie autorskie z Aleksandrą Ziółkowską-Boehm, towarzyszące promocji jej książki *Otwarta rana Ameryki* i otwarciu wystawy poświęconej autorce.

28 października – 5 listopada w Galerii REGION Koszalińskiej Biblioteki Publicznej zorganizowano wystawę pt. „Wielcy nieobecni” poświęconą znanym ludziom kultury zmarłym w ostatnim roku.

29 października w ramach „Spotkań Strumiańskich” w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego odbyło się spotkanie z Małgorzatą Cieśluk z Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych US, która zaprezentowała książkę pt.: *„Bohater i gra przeznaczenia w Opowieści etiopskiej Heliodora”*.

4 listopada w ramach „Spotkań Strumiańskich” w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego odbyła się promocja VII tomu materiałów pokonferencyjnych *„Dzieje wsi pomorskiej”* pod red. Radosława Gazińskiego i Andrzeja Chłudzińskiego.

4 listopada w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej odbyła się cykliczna impreza pt. „Zaduszki poetyckie” poświęcona zmarłym w minionym roku twórcom kultury, w tym literatury. Młodzież ze Studia Poezji i Piosenki Haliny i Krzysztofa Ziemiańskich przygotowała piosenki i recytacje związane z bohaterami spotkania.

Cecylia Judek i Aleksandra Ziółkowska-Boehm podczas spotkania promocyjnego

Bożena Pilczuk i Olga Baranowska w Książnicy Pomorskiej

4–5 listopada z inicjatywy Koła Koszalińskiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich odbyły się warsztaty biblioterapeutyczne pt. „Życie jest sztuką a kobieta jest dziełem sztuki” adresowane do kobiet zatrudnionych w bibliotekach publicznych powiatu koszalińskiego. Warsztaty przeprowadziły instruktorki Koszalińskiej Biblioteki Publicznej Lucyna Ślubowska i Małgorzata Zychowicz.

4–5 listopada w Książnicy Pomorskiej trwała Ogólnopolska konferencja naukowa „Świat literacki Małgorzaty Musierowicz”, odbywająca się w cyklu IV Szczecińskich Spotkań Studenckich. To pierwsza w Polsce konferencja naukowa w całości poświęcona prozie fabularnej i felietonistyce wybitnej poznańskiej Autorki.

6 listopada bibliotekarze z powiatu choszczeńskiego uczestniczyli w szkoleniu metodycznym połączonym ze zwiedzaniem bibliotek publicznych w Dębnie i w Gorzowie Wlkp.

6 listopada w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki na Filii Nr 8 KBP omawiano książkę Artura Pereza — Reverte pt. *Batalista*.

7 listopada w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Choszcznie odbyły się zajęcia z dziećmi z Przedszkola Nr 2 w Choszcznie.

7–30 listopada w Galerii REGION Koszalińskiej Biblioteki Publicznej zorganizowano wystawę z okazji 90 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, pt. „Polska Odrodzona — politycy i żołnierze”

8 listopada odbyły się wybory nowego Zarządu Koła SBP w Choszcznie na kadencję 2009–2013.

12 listopada w Holu przy Czytelnii Głównej Książnicy Pomorskiej otwarto wystawę

„W 90. rocznicę Odzyskania Niepodległości”, na której zaprezentowano zbiory Bohdana Walknowskiego — związane z rocznicą dokumenty, kartki pocztowe, militaria i odznaczenia.

12 listopada w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej odbyło się szkolenie dla księgowych obsługujących biblioteki publiczne powiatu koszalińskiego pt. „Rachunkowość w małych bibliotekach”. Szkolenie przeprowadziła Grażyna Sobieszek — pracownik RIO w Lublinie.

12 i 13 listopada w Sali pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej odbywały się poranki autorskie z Olgą Baranowską, połączone z prezentacją jej książki *Dźwięk stłuczonego szkła*.

14 listopada w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Choszcznie odbyły się wykład i prezentacja multimedialna Dariusza Czerniawskiego z Bornego Sulinowa: „Nieznana historia Bornego Sulinowa i Oflagu II D Gross Born”.

14 listopada w ramach młodzieżowego Dyskusyjnego Klubu Książki na Filii Nr 3 KBP omawiano książkę Tatiany Bohunow pt. *Zapach motyli*.

14 listopada Bogusława Kałużna i Teresa Miękus — pracownice Działu Opracowania Zbiorów Koszalińskiej Biblioteki Publicznej przeprowadziły szkolenie nt. „Rzeczowego opracowania zbiorów” w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Drawsku Pomorskim skierowane do bibliotekarzy powiatu drawskiego.

17 listopada w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej odbyły wybory nowych władz Koła Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Koszalinie. Przewodniczącą Koła koszalińskiego została Małgorzata Zychowicz.

17 listopada na konferencji Związku Bibliotek Polskich pt. „Rozwój bibliotek w Polsce a standardy europejskie” referat „Standardy funkcjonowania bibliotek publicznych województwa zachodniopomorskiego na tle standardów europejskich i dokonań Koszalińskiej Biblioteki Publicznej” wygłosiła instruktorka Koszalińskiej Biblioteki Publicznej — Małgorzata Zychowicz.

18 listopada w Sali Kolumnowej Książnicy Pomorskiej miała miejsce promocja książki *Sycylia* Guy de Maupassanta w tłumaczeniu Krystyny Łyczywek.

19 listopada w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Gryficach odbyło się spotkanie autorskie z autorem książek dla dzieci Grzegorzem Kasdepke. Dzień wcześniej pisarz spotkał się z czytelnikami w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Choszcznie.

19 listopada w Sali pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej otwarta została wystawa fotograficzna „Pomorze — kraina orłów”. Autorami zdjęć jest 15 fotografików pochodzących głównie z Polski i Niemiec, m.in.: Peter Hauff, Rico Nestmann, Andreas Schulz-Benick, Peter Wernicke, Erich Hoyer, Jürgen Reich, Wolf Spillner, Tadeusz Mizera, Terry Pickford, Jakub Pruchniewicz, Martijn de Jonie i szczecinianin — Cezary Skórka.

19 listopada w ramach cotygodniowych spotkań czytelników „książki mówionej” Koszalińskiej Biblioteki Publicznej odbył się koncert pt. „Warszawo ma” w wykonaniu Ministudia Poezji i Piosenki CK 105 w Koszalinie.

20 listopada w Sali pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej Jörg Magenau — dziennikarz „Frankfurter Allgemeine Zeitung” wygłosił wykład „Von den Privilegien der Literaturkritik / O przywilejach krytyki literackiej”. Po wykładzie miała miejsce dyskusja o współczesnej literaturze niemieckiej i krytyce literackiej

z udziałem filologów, dziennikarzy i studentów z Uniwersytetu Szczecińskiego.

20 listopada w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej odbyła się konferencja pt. „Edukacja regionalna w koszalińskich instytucjach kultury” prezentująca ofertę Archiwum Państwowego, Bałtyckiego Teatru Dramatycznego, Instytutu Pamięci Narodowej, Muzeum i Koszalińskiej Biblioteki Publicznej skierowana do koszalińskich szkół.

21 listopada w Czytelni Książki Mówionej odbyło się spotkanie z Wojciechem Ławnikowiczem, artystą muzykiem z Wrocławia.

21 listopada członkowie współpracującego od wielu lat z Książnicą Pomorską szczecińskiego Lions Club „Magnolia” przekazali zebrane dla biblioteki książki. Rozstrzygnięty został też konkurs na Lionka, który podarował najwięcej książek oraz uroczyste wręczenie Książnicy Pomorskiej czeku na zakup zbiorów do Czytelni Książki Mówionej.

24–28 listopada z inicjatywy Koła koszalińskiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich odbyły się warsztaty biblioterapeutyczne pt. „Życie jest sztuką a kobieta jest dziełem sztuki” adresowane do kobiet zatrudnionych w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej. Warsztaty prowadziły instruktorki Koszalińskiej Biblioteki Publicznej Lucyna Ślubowska i Małgorzata Zychowicz

24 listopada – 10 grudnia w Sali Kolumnowej czynna była wystawa „Pamięć o kresach”, zorganizowana z okazji 90 rocznicy Obrony Lwowa i 20 rocznicy Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich Oddział w Szczecinie. Na wystawie prezentowane były, pochodzące ze zbiorów dr Krzysztofa Szczura widokówki z ostatnich stu lat, mapy, dokumenty, książki i medale związane przede wszystkim ze Lwowem.

Konferencja „Edukacja regionalna w koszalińskich instytucjach kultury”

Otwarcie wystawy „Pamięć o kresach” w Sali Kolumnowej Książnicy Pomorskiej

25 listopada – 10 grudnia w bibliotece Szkoły Podstawowej nr 74 w Szczecinie czynna była wystawa „Skarby Książnicy Pomorskiej”.

25 listopada w Sali pod Piramidą odbyło się spotkanie promocyjne nowej publikacji o Szczecinie autorstwa Grzegorza Czarneckiego i Wojciecha Łopucha, wydanej przez Wydawnictwo PUBLISHEERS.

27 listopada w Sali Kolumnowej w Książnicy Pomorskiej odbyło się kolejne spotkanie w ramach „Academia Buddhica”. Prof. John Myrdhin Reynolds wygłosił wykład „Dzoczen i medytacja buddyjska. Wprowadzenie do natury umysłu”.

28 listopada odbył się w Kołobrzegu Sejmik Kultury, podczas którego za zasługi w pracy bibliotekarskiej, aktywną działalność na rzecz rozwoju czytelnictwa i upowszechniania książki 15 pracowników bibliotek publicznych i bibliotek szkolnych powiatu kołobrzесьkiego otrzymało różnego typu odznaczenia. Odznaki Honorowe „Zasłużony dla Kultury Polskiej”, przyznane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Bogdana Zdrojewskiego otrzymały: Maria Bronowicka i Jadwiga Semenowicz, Halina Filip, Dorota Jarosz, Stanisława Kozak, Marta Ziółkowska, Renata Maksymiuk, Krystyna Kopera i Alina Wolska. Odznaki z upoważnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wręczył Janusz Gromek, Prezydent Miasta Kołobrzeg. Odznaki Honorowe „Gryfa Zachodniopomorskiego” wręczył Marek Hok, Wicemarszałek Województwa Zachodniopomorskiego a otrzymały je Teresa Stępkowska (złota), Halina Filip, Teresa Sobko i Małgorzata Wojtaluk, Bogusława Demidowicz i Mariola Legan (srebrne).

28 listopada na Filii Nr 6 Koszalińskiej Biblioteki Publicznej odbył się „Wieczór zabaw i

wróźb andrzejkowych” przygotowany przez bibliotekarki dla najaktywniejszych czytelników. Trzy biblio-wróźki odczytywały przyszłość uczestników z odpowiedzi na pytania w konkursach i quizach literackich. W teatrze cieni przygotowano scenkę o tematyce andrzejkowej. Zabawa trwała do godziny 20⁰⁰.

28 listopada w Sali pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej odbył się Wieczór poetycki prezentujący twórczość Mariana Ośniałowskiego, połączony z promocją książki: Marian Ośniałowski „Wiersze i proza”. Mateusz Kostrzyński, aktor Teatru Polskiego w Szczecinie zaprezentował fragmenty książki. O Marianie Ośniałowskim opowiadał jego siostrzeniec i pomysłodawca tomiku, znany lektor, Ksawery Jasieński. Spotkanie, które poprowadziła Jolanta Liskowacka z Muzeum Literackiego Książnicy Pomorskiej odbyło się w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki przy Książnicy Pomorskiej.

28 listopada 2008 – 3 stycznia 2009 w Łączniku w Książnicy Pomorskiej czynna była ekspozycja „Nauka o barwie”, powstała w oparciu o pozostające w zbiorach Książnicy plansze dydaktyczne „Nauka o barwie”, wydane przez Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych w 1971 roku.

29 listopada w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Choszczynie z okazji Światowego Dnia Pluszowego Misia, przypadającego 25 listopada, odbyły się dla dzieci w wieku 6–11 lat „Urodziny Pluszowego Misia”, w tym samym dniu od godziny 15: 00 trwała zabawa „Andrzejkowe wróźby”.

1–31 grudnia w Holu przy Czytelnicy Naukowej Książnicy Pomorskiej czynna była wystawa okolicznościowa „Johann Micraelius (1597–1658) pomorski historyk, teolog i pedagog. 350 rocznica śmierci”, poświęcona sylwetce pomorskiego historyka, poety i profesora Książącego

Mali rycerze i księżniczki w Filii nr 11 Koszalińskiej Biblioteki Publicznej

Pedagogium, autora licznych prac naukowych, w tym obszernej syntezy dziejów Pomorza.

1 grudnia w Czytelnicy Niemieckiej Instytutu Goethego w Książnicy Pomorskiej odbył się wieczór muzyczno-literacki „Gefangen im Leib / W potrzasku ciała”. Muzyczna inscenizacja teatralna oparta została na prozie Alfreda Döblina, pisarza niemieckiego urodzonego w Szczecinie. Wykonawcy: Sabine Kotzur (słowo), Mihail Lepadatu (klarnet), Theater Vorpommern.

1–12 grudnia na Filii Nr 1 Koszalińskiej Biblioteki Publicznej odbywało się skontrum księgozbioru.

1 grudnia na Filii Nr 11 Koszalińskiej Biblioteki Publicznej odbyło się „Baśniowe spotkanie z dzielnymi rycerzami i pięknymi księżniczkami” — impreza rodzinna dla dzieci i rodziców przedszkola integracyjnego w Koszalinie. Dzięki zaangażowaniu kierowniczk

falii Danuty Krajewskiej cykliczne spotkania rodzinne są świetną formą promocji książki i biblioteki, a także doskonałą zabawą.

2 grudnia w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego odbyła się sesja wspomnieniowa poświęcona profesorowi Henrykowi Lesińskiemu, rektorowi WSP w Szczecinie. Sesję prowadzili prof. Radosław Gaziński i prof. Włodzimierz Stępiński z Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych US.

2 grudnia w Czytelnicy Książki Mówionej w Książnicy Pomorskiej odbyło się spotkanie niesprawnych wzrokowo czytelników, rencistów, emerytów oraz uczniów szkół gimnazjalnych z Urszulą Lauferską — artystką z Poznania, która przedstawiła monodram pt. „Niebieski komplecik”.

3–5 grudnia w Książnicy Pomorskiej trwała konferencja „Etos humanistyczny”, będąca

Spotkanie z Szymonem Hołownią w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej

częścią ogólnopolskiego projektu „Humanizm. Idee, nurty i paradygmaty humanistyczne w kulturze polskiej”. Wykonawcą głównym projektu jest Uniwersytet Warszawski (Instytut Badań Interdyscyplinarnych „Artes Liberales”).

4 grudnia w Sali Kolumnowej w Książnicy Pomorskiej miała miejsce promocja książki Krystyny Pohl *Historia statkami pisana. 60 lat Stoczni Szczecińskiej*.

4 grudnia w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej odbyło się spotkanie z Szymonem Hołownią połączone z promocją książki *Ludzie na walizkach*. Osobowość i sposób bycia Autora sprawiły, że publiczność wypełniająca salę po brzegi, długo nie chciała się rozstać z bohaterem wieczoru.

5 grudnia w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Choszcznie odbyło się mikołajkowo-przedświąteczne spotkanie z emerytowanymi pracownikami Biblioteki.

5 grudnia w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki w Filii Nr 8 KBP omawiano książkę Carol Oates *Córka grabarza*

6 grudnia w Czytelnicy Książki Mówionej w Książnicy Pomorskiej odbyło się integracyjne spotkanie czytelników, rencistów, emerytów, uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z uzdolnionymi muzycznie niewidomymi dziećmi. W trakcie spotkania wystąpiły m.in. dzieci z Zespołu Szkół Muzycznych w Szczecinie.

8–13 grudnia w Holu przy Informatorium Książnicy Pomorskiej czynny był kolejny kiermasz „Książka za złotówkę”.

9 grudnia w Książnicy Pomorskiej odbyło się kolejne w tym roku posiedzenie Zarządu Okręgu SBP.

10 grudnia w ramach „Spotkań Strumiańskich” w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego dr Grzegorz Skrukwa zaprezentował

Otwarcie wystawy poświęconej księdzu Romanowi Kostynowiczowi w Książnicy Pomorskiej

swą najnowszą książkę *"Formacje wojskowe ukraińskiej <<rewolucji narodowej>> 1914-1921"*. Spotkanie z autorem poprowadził prof. Andrzej Furier z Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych US.

10 grudnia w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej odbyło się szkolenie nt. Elektronicznego sposobu sporządzania i wysyłania sprawozdań dla Głównego Urzędu Statystycznego. W szkoleniu uczestniczyli bibliotekarze powiatów: koszalińskiego, białogardzkiego, drawskiego, kołobrzeskiego, sławieńskiego, szczecineckiego świdwińskiego i waleckiego.

10 grudnia w Sali Kolumnowej w Książnicy Pomorskiej odbyła się gala wręczenia nagród w konkursach plastycznych „Najlepszy prezent dla chorego dziecka” i „Gwiazdka marzeń”, zorganizowanych przez Zachodniopomorskie Hospicjum dla Dzieci.

11 grudnia podczas wizyty Dalajlamy w Sejmie przedstawiciel Książnicy Pomorskiej, Paweł Kamienowski przekazał Dalajlamie list od Dyrekcji biblioteki będący sprawozdaniem z realizacji projektu gromadzenia księgozbioru poświęconego kulturom Dalekiego Wschodu.

12 grudnia w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Choszcznie odbyło się kolejne spotkanie w ramach promocji lokalnych twórców „Nasi Autorzy”— z poetą, ks. Sławomirem Kokorzyckim.

15 grudnia w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej odbyły się wybory nowych władz Oddziału Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Koszalinie. Nową przewodniczącą Oddziału koszalińskiego została Elżbieta Broda ze Sławna.

16 grudnia – 16 stycznia w Sali Pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej czynna była wystawa „Ksiądz Infułat Roman Kostynowicz (1921–2008)”.

16 grudnia w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej odbyło się spotkanie autorskie połączone z promocją książki Krzysztofa Bukowskiego pt. *Urzędy bezpieczeństwa na Pomorzu Środkowym*.

17 grudnia w Sali Strumiańskiej Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego odbyła się, zorganizowana przez Szczecińskie Towarzystwo Naukowe, sesja pt. „Barwy w języku i literaturze”. W programie poza wygłoszonymi referatami odbyło się uroczyste wręczenie nagród dla Młodych Naukowców.

18 grudnia Książnica Pomorska wzięła udział w aukcji „Gwiazdka jak ze snu”, organizowanej przez Polskie Radio Szczecin. Celem aukcji było zebranie pieniędzy na pomoc dzieciom w placówkach oświatowo-wychowawczych, domach dziecka i świetlicach środowiskowych.

19 grudnia w ramach młodzieżowego Dyskusyjnego Klubu Książki na Filii Nr 3 KBP omawiano książkę Anny Onichimowskiej *Dziesięć stron świata*.

20 grudnia w Sali Pod Piramidą w Książnicy Pomorskiej odbyło się spotkanie Komitetu Społecznego „Żeglarski Szczecin”. Spotkaniu towarzyszyła prezentacja archiwaliów żeglarskich. Komitet podpisał z Książnicą Pomorską porozumienie o utworzeniu Zachodniopomorskiego Archiwum Morskiego. Na mocy porozumienia w bibliotece gromadzone będą archiwalne zbiory marynistyczne: rękopisy, książki, dokumenty życia społecznego, zbiory ikonograficzne, kartograficzne, czasopisma, nagrania dźwiękowe i inne.

20 grudnia w Czytelni Książki Mówionej w Książnicy Pomorskiej odbyło się integracyjne spotkanie dzieci uzdolnionych muzycznie oraz członków Klubu Twórców i Animatorów Kultury Polskiego Związku Niewidomych.

22 grudnia z inicjatywy Koła SBP w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej odbyło się spotkanie świąteczne wszystkich pracowników.

Przez **cały grudzień** w Galerii REGION Koszalińskiej Biblioteki Publicznej można było obejrzeć wystawę fotografii koszalińskiej Fundacji dla Środowiska.

Małgorzata Zychowicz

instruktor d/s gromadzenia i opracowania zbiorów
w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej im. Joachima Lelewela

Przemysław Nowaczek

instruktor Działu Instrukcyjno-Metodycznego Książnicy Pomorskiej

Akcja
pod patronatem
Stowarzyszenia
Bibliotekarzy
Polskich
Okręg
Zachodniopomorski

NIE WYRZUCAJ NIEPOTRZEBNYCH KSIĄŻEK MOGĄ SIĘ JESZCZE KOMUŚ PRZYDAĆ!

**Jeżeli macie Państwo
niepotrzebne:**

- książki • czasopisma
- rękopisy (listy, dokumenty, zapiski wspomnieniowe itp.)
- płyty, nuty, partytury • mapy, fotografie, grafiki • materiały dotyczące Pomorza Zachodniego (ulotki, broszury, pocztówki, afisze, zaproszenia itp.) • a także archiwa rodzinne, spuścizny i pamiątki po pisarzach, podróżnikach, malarzach, naukowcach, dziennikarzach itp.,
- maskotki, zabawki dla dzieci

verte >>>

**i chcielibyście, żeby w dalszym ciągu
były pomocne
i sprawiły radość innym,**

PRZEKAŻCIE JE Książnicy Pomorskiej!

Zebrane książki, czasopisma i inne materiały uzupełnią braki w zbiorach Książnicy, bądź wzbogacą istniejące archiwa. Część z pozostałych materiałów zostanie zaproponowana innym bibliotekom w ramach wymiany, część będzie można nabyć **za symboliczne 1 zł** w trakcie organizowanych cyklicznie przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich i Książnicę Pomorską kiermaszów „KSIĄŻKA ZA ZŁOTÓWKĘ”.

Pieniądze z zebranych i sprzedanych podczas kiermaszu książki zostaną przeznaczone na zakup unikatowych zbiorów (głównie dotyczących regionu) do zasobów Książnicy Pomorskiej.

Maskotki i zabawki przekażemy dzieciom przebywającym w placówkach szpitalnych, opiekuńczych i domach dziecka.

Zainteresowane osoby prosimy o kontakt:

Jagoda Waławko
Oddział Wymiany i Darów Książnicy Pomorskiej
j.walawko@ksiaznica.szczecin.pl
tel. 091 48-19-152

BIBLIOTEKARZ ZACHODNIOPOMORSKI

KWARTALNIK PL ISSN 0406-1578 INDEKS 35236

WYDAWCA: KSIĄŻNICA POMORSKA
70-205 Szczecin, ul. Podgórna 15/16
tel. (091) 48-19-100, fax: (091) 48-19-115
e-mail: bzp@ksiaznica.szczecin.pl

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Lucjan Bąbolewski (przewodniczący),
Dagmara Budek, Anna Maria Kowalska (sekretarz redakcji),
Elżbieta Edelman, Urszula Ganakowska,
Radosław Gaziński, Anna Grzelak-Rozenberg,
Elżbieta Jankowska, Krzysztof Marcinowski,
Przemysław Nowaczek, Anna Nowakowska,
Ewa Panter, Dagmara Sztul-Smyk,
Lucyna Ślubowska

Redakcja techniczna: Jolanta Doroszkiewicz
Skład i łamanie: Paweł Musiał
Zdjęcie na okładce: Anna Maria Kowalska

Projekt okładki: Anna Hoffmann

Redakcja przyjmuje materiały na dyskietkach,
płytkach CD lub przesłane pocztą elektroniczną.
Zastrzegamy sobie prawo do wyboru, zmiany
i skracania tekstów.

